

דגמלא

ספרי

תורות והלכות

המרכז הלאומי למחקר ופיתוח
התורה והמצוות
שחרש לשי סוד התורה

לג

יר"ל לרבבות לומדי התורה הזמנית העולמית

מהדורת מיוחדת ללומדי התורה הזמנית

קונטרס זו היא דוגמא מהספר 'תורות והלכות' בו מובא התורות בליקו"מ עם הלכות והתפילה שעליה.

הקונטרס יו"ל ע"י ארגון "תמימי דרך" שע"י עמותת נחלת חן. לעי"נ ר' אלעזר ב"ר שלמה יהודה, איטא בת ר' דוב בעריש ולה- צלחת וישועת ר' בנימין יעקב נתן בן איטא וויצהנדלר ובני ביתו בכל מיני דמיטב.

בסיוע 'לטייל בתורתו'

מדברי ראב"נ זיע"א

ואותו באמת קשה מאוד למצוא גם בחייו הק' ומכל שכן וכ"ש כשנסתתר ונסתלק לגמרי ואין לנו רק מה שנשאר אור פני חכמתו ונשמתו בהתלבשותו בספריו הק' אשר על זה מצווה ומזהיר מאוד בחי' משה הנ"ל על מצות ריבוי הכתב והדפוס של ספריו וספרי תלמידיו וכו' כי בזה לבד עיקר הרפואה והתיקון של כ"א בגוף ובנפש ובממון [ביאה"ל תורה ל']

ברסלב'ר חסיד קח לך זכות בפעולות ארגון תמימי דרך להפצת התורה הזמנית

אם ברצונך ליטול חלק בפעילות המבורכת של חבורת "תמימי דרך", בכל צורה שהיא - הן בגוף והן בממון, פנה עוד היום ל-0527148323.

ספר תורות והלכות

תורה לג

הנה הספר שלפניכם הוא קנקן מלא ישן השלימות שבכל ספרי רבינו הקדוש רבי נחמן בן פיגא מברסלב, מאחר שהוא חיבור בן חמה ולבנה, בן הרב רבינו הקדוש לבן תלמידו נאמן ביתו הממשיך דרכו לדורותיו רבי נתן מברסלב, שהוא מבאר את כל התורה שבכתב ובעל פה בספרו ליקוטי הלכות על פי הקדמותיו ויסודות שקיבל מרבו המובאים בליקוטי מוהר"ן ובשאר ספריו. ועד עתה שני המאורות האלו היו בשני ספרים וכל אחד היה צריך בעצמו לחברם ביחד, ומהסיבה הזאת הרבה לא זכו לטעום מהאור האמיתי השורה על ספרי ליקוטי הלכות, כי אין מי שיבין את דבריו לאמיתו אלא אם כן הוא יודע היטב התורה שבליקוטי מוהר"ן שעליה בנוים החידושי'ן הקדושים של התלמיד. והנה לשונו בהקדמתו לליקוטי הלכות: "פי דברי רבינו ו'ל הם עמקים ורחבים מאד, ובכל תורה ותורה יש פמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים, בכל החדושים שה' יתברך פקח עיני לחדש בהם, כלם קשורים ומהדקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים, ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי בעזרת ה' יתברך, בכלם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה שגלה רבינו ו'ל שפלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד. וכאשר שמעתי מפיו הקדוש ו'ל שאמר על החדושים שלי, שאין מי שיבינם היטב, מחמת שצריכין לזכר היטב מאד את דברי תורתו הקדושה, ולהיות בקי בכל חדריו ופרטיו ודקדוקיו. ועל-כן הכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדבור ולחזור ענין אחד כמה פעמים, אולי יפגס בלב המעיין תכּן הפונה האמתית, לידע החדוש על בריו" עד כאן לשונו. והנה כאן בספר הזה חמה ולבנה מקובצים, כלומר שחיברנו את דברי רבי נתן המפוזרים בליקוטי הלכות אל דברי רבינו שעליהם הם מיוסדים, ועל ידי זה יכולים לטעום את נועם דבריו, להבין את עומק עצותיו הנפלאות, ואת עוצם התחזקותו! אשרי שיאחז בו!

קו' זו יצא על ידי הוצאת 'תורות והלכות' בשיתוף
ארגון תמימי דרך - לחיזוק הליכה עם התורה
הזמנית.

התורה הזמנית - התורה שאיתה לומדים רבות
אנשי שלומינו בארץ ובתפוצות, במשך תקופה
של ב' או ג' חודשים כמו שאמר רבינו הק':
דְּבַר עֲמֵנו כַּמָּה פְּעָמִים שְׁרָצוּנוּ חָזַק מְאֹד שְׁנִלְךָ
עִם הַתּוֹרוֹת שְׁגָלָה. דְּהֵינּוּ לֵילְךָ תִּחְלָה אֵיזָה
זְמַן עִם תּוֹרָה פְּלוֹנִית בְּעֶרְךָ ב' או ג' חֲדָשִׁים,
דְּהֵינּוּ שְׁיִהְיוּ כָּל עֲבוֹדָתוֹ וְהַלּוּכּוֹ בְּיָרְאָת ה' עַל
פִּי הַנְּאָמַר בְּאוֹתָהּ הַתּוֹרָה, וְכָל תִּפְלָתוֹ וְשִׁחְתּוֹ
יִהְיֶה לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ לָמָּה שְׁנֵאמַר בְּאוֹתָהּ הַתּוֹרָה,
וְכֵן יִתְנַהֵג אֵיזָה זְמַן. וְאַחַר כֵּן יֵלֶךְ אֵיזָה זְמַן עִם
תּוֹרָה אַחֶרֶת, וְכֵן אַחַר כֵּן, עַד שְׁיִגְמֹר לֵילְךָ עִם
כָּל הַתּוֹרוֹת. וְדְבַר כַּמָּה פְּעָמִים מְזָה. אֲשֶׁרִי מִי
שְׁיֵאחֲזוּ בְּזָה:

תוכן העניינים

ג	מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים, אֲהַב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב (תְּהִלִּים ל"ד).....
ט	הַלְּכוֹת יוֹם טוֹב הַלְּכָה ב.....
יג	הַלְּכוֹת חֲנֻכָּה הַלְּכָה ג.....
כב	הַלְּכוֹת פּוּרִים הַלְּכָה ד.....
ל	הַלְּכוֹת הַלּוּאָה הַלְּכָה ה.....
לז	בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר (תפלין ה אות יא).....
לח	טט בכתפי שתיים (קריאת שמע א).....
לט	להידבק בה' מכל מקום שהוא (קריאת שמע ה אות ה).....
מ	עיקר הדעת כשנמשך לתוך הלב (ערבית ד אות כז).....
מא	על ידי שמתגבר על יצרו נתגלה תורה (סוכה ב אות ה).....
מא	מדת ימי מה היא (שחיטה ד אות ה).....
מב	ואתה מחיה את כולם (שחיטה ה אות ה).....
מב	טט בכתפי שתיים (תולעים א אות א).....
מג	אין טוב אלא תורה, אין טוב אלט צדיק (יבום ג אות ב).....
מד	להמשיך הדעת לתוך הלב (חזקת קרקעות ג אות יא).....
מה	המידות הם בלב (מצרנות ד אות ט).....
ה	כל מה שהמדריגה נמוכה יותר, שם אלקותו בצמצומים יותר (מתנה ה
מו	אות נד).....
מז	ליקוטי תפילות לג.....

דברי פתיחה

"אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'

יְתַבְרַךְ, בְּכֻלָּם צְרִיכִין לְחַזֵּר בְּכָל פַּעַם לְכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה שְׁגָלָה רַבֵּינוּ ז"ל שְׁכָלוּלָה מִחֻלְקִים וּפְרָטִים הַרְבֵּה מְאֹד. **וְכֹאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ ז"ל שְׂאֵמַר עַל הַחַדוּשִׁים שְׁלִי, שְׂאֵין מִי שְׂיָבִיחַם הֵיטֵב מִחֻמַּת שְׂצָרִיכִין לְזַכֵּר הֵיטֵב מְאֹד אֵת דְּבָרֵי תוֹרַתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְלֵהִיּוֹת בְּקֵי בְּכָל חֻדְרָיו וּפְרָטָיו וְחֻדְוָקָיו. וְעַל־כֵּן הִכְרַחְתִּי בְּכַמְּהָ מְקוֹמוֹת לְהַאֲרִיף וּלְהַרְחִיב הַדְּבָר וּלְחַזֵּר עִנְיָן אֶחָד כְּמָה פַּעַמִּים, אוֹלֵי יִכְנַס בְּלֵב הַמַּעֲיָן תִּכְוֶן הַפְּנִיָה הָאֲמִתִּית, לִידַע הַחֲדוּשׁ עַל בְּרִיּוֹ.**

הַחִיבוֹר הַזֶּה בְּנוֹי בְּצוּרָה כְּזוֹ שְׁלֵאֲחַר כָּל מֵאֲמַר בְּלִיקוּטֵי מוֹהַר"ן אוֹ בְּשִׁיחוֹת הַר"י וְכדוֹמָה, יוֹפִיעוּ כָּל הַהֲלָכוֹת שְׂמוֹהֲרַנ"ת ז"ל דַּרְשׁ עַל פִּי אוֹתוֹ מֵאֲמַר, וְהֵם מְבֹאֲרִים אוֹתוֹ הַדָּק הֵיטֵיב. בְּנוֹסֵף לִיקְטֵנוּ קְטַעִים מְפוֹזְרִים בְּרַחְבֵי הַלִּיקוּטֵי הַלְכוֹת שֶׁהֵם גַּם מְבֹאֲרִים וּמֵאִירִים אֵת אוֹתָהּ לַמְרוֹת שְׂאִינֵם בְּנוִים עֲלֵיהָ מִמֶּשׁ. יֵשׁ לְצִיָּן כִּי לִיקְטֵנוּ רַק קְטַעִים הַמְתִּיחִסִּים מִמֶּשׁ אֶל אוֹתוֹ הַמֵּאֲמַר שְׂבוּ אֲנוּ עֲסוּקִים, וְדַלְגְנוּ עַל הַקְּטַעִים שֶׁרַק מְזַכִּירִים אוֹתוֹ בְּקִצְרָה.

יְדוּעַ כִּי רַבֵּינוּ ז"ל הַשְׁתוֹקֵק מְאֹד שְׂאֲנַשׂוּ יַעֲיִינוּ בְּסַפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְיִלְכוּ עִם

בְּרַגְשֵׁי גִיל וְחֻדוּהָ הַנְּנוּ לְהַגִּישׁ לַפְּנֵי עַם הַקְּדוֹשׁ אֵת הַסֵּפֶר הַנִּפְלֵאָה הַזֶּה, שֶׁהֵינּוּ לְמַעֲשֵׂה סִידוֹר חֲדָשׁ וּמוֹעִיל שֶׁל הַסֵּפֶר "לִיקוּטֵי הַלְכוֹת", שֶׁהוּא בְּמִקּוֹר מְסוּדָר לַפִּי סִימְנֵי הַשּׁוֹלְחַן עֶרוֹךְ, וְכַעַת סִידְרָנוּ אוֹתוֹ לַפִּי הַמֵּאֲמָרִים שֶׁל הַלִּיקוּטֵי מוֹהַר"ן, וְזֹאת כְּדִי לְהֵבִיא תוֹעֵלַת מְרוּבָה אֶל הַלִּימוּד כְּמוֹ שְׂנַבְאָר לְקַמֵּן. כִּידוּעַ שֶׁהַסֵּפֶר "לִיקוּטֵי הַלְכוֹת" הוּא בְּנוֹי עַל פִּי הַהִקְדָּמוֹת הַכְּתוּבוֹת בְּסֵפֶר לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן אוֹ שְׂאֵר סְפָרֵי רַבֵּינוּ ז"ל מוֹהַר"ן מְבַרְסֵלֵב, שֶׁעַל פִּיהֶם בִּיאַר אֵת סִימְנֵי הַשּׁוֹלְחַן עֶרוֹךְ, וּמְבַלִּי לְדַעַת מְקוֹדֵם אֵת הַהִקְדָּמוֹת הַנִּמְצָאוֹת בְּלִיקוּטֵי מוֹהַר"ן וְכו' הַלִּימוּד הֵינּוּ שִׁיטְחִי, וּבְכַדִּי לְעַמִּיק בְּדַבְרֵי הַלִּיקוּטֵי הַלְכוֹת צְרִיכִים מְקוֹדֵם לְדַעַת הַמֵּאֲמַר שְׂאוֹתָהּ הַהֲלָכָה בְּנוִיָּה. וְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ הֵם בְּעֵצֶם חֵלֶק מֵהַקְּדָמַת הַלִּיקוּטֵי הַלְכוֹת וְהֵנָּה לְשׁוֹנוֹ:

כִּי דְבָרֵי רַבֵּינוּ ז"ל הֵם עֲמָקִים וְרַחְבִּים מְאֹד, וּבְכָל תּוֹרָה וְתוֹרָה יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה הַקְּדָמוֹת וְעִנְיָנֵים וְחֲדוּשִׁים נִפְלְאִים, בְּכָל הַחֲדוּשִׁים שֶׁה' יְתַבְרַךְ פָּקַח עֵינָי לְחֲדָשׁ בָּהֶם, כָּלֵם קְשׁוּרִים וּמְהַדְּקִים בְּקִשְׁרֵים הַרְבֵּה בְּדַבְרָיו הַנּוֹרְאִים וְהַקְּדוּשִׁים, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁמִּתְרַחֵב הַרְוֵשׁ וְהַחֲדוּשׁ שְׂחֲדָשְׁתִּי בְּעֶזְרַת ה'

ב. הצירוף של כל "הליקוטי הלכות" השייכים לאותה התורה, יוסיפו הבנה, ו"הלכה" אחת משלימה את השניה, ויפרו את הלימוד.

ג. בכדי להבין יותר ביסודיות ובעמקות, טוב שהלומד יהיה מונח תקופה מסוימת באותו עניין ויעסוק בו, וכשהוא לומד בצורה זו הוא לומד במשך תקופה את אותו מאמר ואינו קופץ בכל פעם מתורה לתורה.

ד. הלימוד בצורה כזו יאירו גם את התפילה וההתבודדות מאחר שיהיה מונח תקופה באותו מאמר, יוכל יותר לשפוך שיחו על פיו מאחר ויהיה בקי בו, שזה יאיר בחזרה את לימודו ויעשיר את הבנתו באותו מאמר.

ה. ממילא על ידי צורת לימוד זו, יזכה ללמוד את ספרי רבינו בעיון כבקיאות ביחד, כי על ידי קריאה גרידה בספר הזה הוא כבר מעיין בליקוטי מוהר"ן מאחר שהוא חוזר בכל פעם על אותם נושאים בתוספת ביאור.

ו. על ידי כל זה הלימוד יביא אותנו לידי מעשה שזהו עיקר כוונת רבינו לקיים עצותיו בפשיטות.

יהי רצון שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי רבינו הקדוש, לעסוק בספריו הקדושים ולצעוד בדרך אותה סלל לנו עד ביאת משיח צדקינו במהרה בימינו, אמן.

תורותיו הנפלאות, וציוה אותנו שיהיה לנו שיעור בספרו בעיון רב, ומה לנו "הליכה" יותר מתאימה מאשר הלימוד בליקוטי מוהר"ן עם באיור של המובהק שבתלמידיו מוריני הרב רבי נתן ז"ל שכבר הכין לנו את "הליקוטי הלכות". וכל הלומד ליקוטי הלכות בצורה יתפלא לראות איך כל קטע ממש מבאר את הליקוטי מוהר"ן מה שלא נראה כן לכאורה, ובלימוד בצורה הזו מובטח שהאדם ירגיש גן עדן ממש בלימודו.

תועלת עצומה ללמוד ליקוטי הלכות בצורה שבה ערוך הספר.

כשאדם לומד בצורה הזו:

א. בשעת לימוד "הליקוטי הלכות" הוא כבר מונח היטב באותו המאמר שבליקוטי מוהר"ן שרבי נתן מבאר. והנה מעט מזעיר דוגמאות מלשון רבי נתן:

עין היטב בהתורה 'וביום הפפורים' הנ"ל ותבין הדברים, כי כל זה נכתב בקצור, ואי אפשר להבין היטב הדברים פי אם אחר העיון בהתורה הנ"ל:

(הלכות נטילת ידים הלכה א בסוף)

ועין היטב בכל התורה תקעו הנ"ל מרישא לסיפא ומסיפא לרישא ותבין בדברינו איך הכל מקשר פה על פי התורה הנ"ל.

(גביעית חוב מהלקוחות ואפטיקי הלכה ה' אות מד)

עין היטב את כל התורה הנ"ל מראשה לסופה, כי בלא זה לא תוכל להבין כלל את דברינו: (ברכת הפירות ד אות יד)

תורה לג

מי האיש החפץ חיים, אהב ימים
לראות טוב (תהלים לד):

מי האישי החפץ חיים, אהב ימים לראות טוב (תהלים ל"ד):

בצמצום גדול ובמעוט, רק כדי חינונו להחיותו ולא יותר. כי הקדוש-ברוך הוא צמצם את אלקותו בצמצומים רבים ושונים, מראשית המחשבה עד נקדת המרכז של עולם הגשמי, ששם מדור הקלפות:

ובכל מה שמשתלשל יותר ומתצמצם יותר למטה, אלקותו מלבש שם במלבושים רבים יותר. וזה שגלו חכמינו, זכרונם לברכה, ופתחו לנו פתח, שהמשפיל ידע ויבין שבכל הדברים גשמיים יש אלקותו וחיותו, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (מנחות ל"ד): 'טט בכתפי שמים, פת באפריקי שמים', להודיע שבכל לשונות העכו"ם יש שם אלקותו המחיה אותה:

וזה שמביא בירושלמי (תענית פ"א): 'אם יאמר לך אדם היכן אלקיך, תאמר לו: בכרך גדול שברומי, שנאמר: "אלי קרא משעיר"'. נמצא שזה האדם ששאל היכן אלקיך, בודאי הוא משקע במדור הקלפות. כי הוציא את עצמו מן הכלל וכפר בעקר, שאמר: היכן אלקיך, ונדמה לו שבמקומו אין שם אלקים. בכך תאמר לו: אפלו במקומך שאתה משקע במדור הקלפות, גם כן שם תוכל למצא אלקותו. כי הוא מחיה את הכל, כמו שכתוב: "ואתה מחיה את כלם".

א הכלל הוא, שצריך לבקש שלום. שיהיה שלום בין ישראל, ושיהיה שלום לכל אדם במדותיו. הינו שלא יהיה מחלק במדותיו ובמארעותיו, שלא יהא לו חלוק בין בטיבו בין בעקו תמיד ימצא בו השם יתברך. הינו (שם נ"ו): "בה אהלל דבר באלקים אהלל דבר": ועל-ידי מה ימצא השם יתברך בין בטיבו בין בעקו, על-ידי התורה הנקראת שלום, כמה דאף אמר (משלי ג): "וכל נתיבותיה שלום". ועל-ידי צדיקים שנקראו גם כן ברית שלום. ומחמת זה יכול לאהב את השלום בכל מקום הן בטיבו וכו', ויכול להיות שלום בין ישראל, ולאהב זה את זה:

ב וצריך לדעת, ש"מלא כל הארץ כבודו". ולית אתר פנוי מנה. ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין. ואפלו מי שעוסק במשא ומתן בעכו"ם, לא יכול להתנצל ולומר, אי אפשר לעבד את השם יתברך מחמת עביות וגשמיות שנופל תמיד עליו, מחמת העסק שעוסק תמיד עמהם. כי כבר גלו לנו חכמינו, זכרונם לברכה, שבכל דברים גשמיים, ובכל לשונות העכו"ם, יכול למצא בהם אלקות. כי בלא אלקותו אין להם שום חיות וקיום כלל, כמו שכתוב (נחמיה ט): "ואתה מחיה את כלם". לבד שהחיות ואלקות הזה שם

במדרגה עליונה, כדי שלא להשפיע אור וחיותה יותר מהראוי: נמצא אפלו במדור הקלפות, הינו בימי רע, שהם מדות רעות ולשונות עכו"ם, [גם] שם יכולין למצא אותיות התורה. אבל מחמת רבוי הלבושים וגדל הצמצום, אינם נראים אותיות התורה, הינו ימי טוב, על-ידי ימי רע והחשך השורה עליהם. אבל מי שכופה את יצרו הרע, הינו הימי רע, הינו המדות רעות, אזי הרע נתבלבל לגמרי נגד ימי הטוב שבהם, אזי אותיות בולטות ונראים ומאירים ביותר. כי מתחלה לא היו מאירין כל כך, כי לא קבלו אור מלמעלה, כדי שלא יקבלו הימי רע יותר מכדי חינונו. ועכשו שנתבטל הרע, ונשארו אותיות התורה לבד, אזי מקבלין אור רב מלמעלה:

נמצא, זה שכופה את יצרו, הינו שכופה את ימי רע. כשהוא מדבר עם העכו"ם או שרואה מדותיהם, אזי תכף הרע ששוכן על הטוב הינו אותיות התורה, נתבטל ונופל, ואותיות התורה בולטין, אזי הוא יודע התורה שבאותו הדבר:

וזה שכתוב בזהר הקדוש (לדף דף כ"ז): "ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו" אלין אנון דמתגברין על יצריהון, אנון דמין למלאכין ממש. "עשי דברו" דעבדין להאי דבר, "לשמע בקול דברו" אנון זכין למשמע קלין מלעלא. כי התורה

ומשם אתה יכול לדבק את עצמך בו יתברך, ולשוב אליו בתשובה שלמה. כי לא רחוקה היא ממך. אלא שבמקומך שם רבו הלבושים:

וכל מה שאדם הולך ממדרגה למדרגה, הוא מתקרב יותר אל השם יתברך, ויכול לידע את השם יתברך בהבנה יתרה. כי כל מה שהמדרגה יותר עליונה, נתמעטו הלבושים, ונתמעט הצמצום, ואז הוא מקרב יותר אל השם יתברך, ויכול לאהב את עצמו עם השם יתברך באהבה יתרה:

ג והנה יש שני מיני ימים, ימי טוב וימי רע. כמו שכתוב (קהלת ד'): "ביום טובה היה בטוב, וביום רעה ראה". הינו שצריך לאדם להסתפל שם היטב היטב, בודאי ימצא שם ימי טוב, הינו תורה; והימים נקראים מדות, כמו שכתוב (תהלים ל"ט): "ומדת ימי". והמדות הם התורה, כי אוריתא כלה הם מדותיו של הקדוש-ברוך-הוא, כי התורה מדברת מאהבה ויראה ושאר המדות. ובה ברא הקדוש-ברוך-הוא עלמין, כמו שכתוב (משלי ח'): "ואהיה אצלו אמן". אל תקרי אמן אלא אמן (בראשית ובה פרשה א' וזר שמיני ל"ה). ואותיות התורה הם המחייב את כל דבר ודבר, אלא כל מה שהמדרגה היא למטה, שם הם אותיות התורה בצמצום יותר ממה שהיו במדרגה יותר עליונה, ואינם מאירים כל כך כמו למעלה

דָּבְרוּ לְשִׁמְעַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ, כְּשֶׁעוֹשִׂין וּבוֹנִין לְהַתּוֹרָה שֶׁהִיָּה מִתְחַלָּה מְפָזְרִין וּמְפָרְדִּין בְּלִשׁוֹנוֹת הַעֲכוּ"ם וּבְמִדּוֹת רְעוּת וּבִימֵי רַע, אָזִי "לְשִׁמְעַע בְּקוֹל דְּבָרוֹ", וְזוֹכִין לְמִשְׁמַע קָלִין מִלְעֵילָא. הֵינּוּ שֶׁהַדְּבָר, הֵינּוּ הַתּוֹרָה, מְקַבְּלִין אֹר רַב מִלְמַעְלָה, וְזֶה שְׂמִיעַת הַתּוֹרָה:

וְזֶה בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע, שֶׁמִּתְחַלָּה עוֹשִׂין וּבוֹנִין לְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, שִׁיָּהָא אוֹתִיּוֹת בּוֹלְטוֹת וּמִצְטַרְפוֹת (יִמָּא עג): וְאַחֲרֵיכֵן נִשְׁמַע, זְכִין לְמִשְׁמַע קָלִין מִלְעֵילָא. הֵינּוּ שְׂאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה מְקַבְּלִין חֵיוֹת וְאוֹר רַב יוֹתֵר מִמָּה שֶׁקָּבְלוּ מִתְחַלָּה, כְּשֶׁהֵיוּ מִלְבָּשִׁין בְּלִשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם וּבִימֵי רַע:

ד וְזֶה יְדוּעַ, שֶׁהַתּוֹרָה הֵינּוּ הַמְדּוֹת, הֵינּוּ הַיְמִים, שׁוֹרָה בָּהֶם אֶהְבְּתוּ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר הַקְדוּשׁ (בְּלֶק קצ"א, בְּרֵאשִׁית מ"ו): "יּוֹמָם יִצְנָה ה' חֲסֵדוֹ", שֶׁהַחֲסֵד הֵינּוּ הָאֱהָבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּמִיָּה ל"א): "אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבְּתִיךָ" [עַל כֵּן מְשַׁכְּתִיךָ חֲסֵד] וְכו', הוּא יוֹמָא דְאָזֵל עִם כָּלֵהוּ יוֹמִין, הֵינּוּ הַמְדּוֹת. כִּי הַמְדּוֹת הֵם צִמְצוּמִים לְאֵלְקוּתוֹ, כְּדִי שְׁנוּכַל לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ עַל־יְדֵי מְדוּתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר הַקְדוּשׁ (פְּרָשַׁת בֹּא מ"ב): 'בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לֵה', כִּי בְּלֵא מְדוּתָיו אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ. וּמִחֲמַת הָאֱהָבָה שְׂאֵהָ אֵת יִשְׂרָאֵל, וְרָצָה שִׁדְבָקוּ בוֹ וְיֶאֱהָבוּ אוֹתוֹ עִמּוֹ

נִקְרָאת דְּבָר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ק"ה): "דְּבָר צְנִיָּה לְאֵלֶיךָ דּוֹר". וְכֹל מֵה שְׂאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה נִתְצַמְצַם וְנִתְלַבְּשִׁים בְּצִמְצוּמִים וּבִלְבוּשִׁים יְתִירִים, הַתּוֹרָה הוּא בְּהַעֲלֵם וּבְאִתְפְּסָא יוֹתֵר. וּמִי שֶׁמִּפְשִׁיט אֵת הָאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה מִהִלְבוּשִׁים, הוּא דוֹמָה כְּמִי שֶׁבוֹנֶה אֵת הַתּוֹרָה. לְמַשָּׁל אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵיוּ מְפָזְרִין וּמְפָרְדִּין בְּלִשׁוֹנוֹת הַעֲכוּ"ם, וְלֹא הִיָּה שׁוּם אָדָם יוֹדַע מֵהֶם, מִחֲמַת הַיְמֵי רַע שֶׁהַחֲשִׁיךְ עֲלֵיהֶם וְהַלְבִּישׁ אוֹתָם. וּכְשָׁבָא זֶה הָאָדָם, שֶׁהוּא דוֹמָה לְמִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת, עַל־יְדֵי שְׁכּוּפָה אֵת יִצְרוֹ, הֵינּוּ הַיְמֵי רַע. אָזִי הִרְעַע הֵינּוּ לִשׁוֹנוֹת הַעֲכוּ"ם נִכְפְּפִין וְנִתְבַּטְּלִין כְּנִגְדּוֹ, וְאֵז נִשְׁאָרִין אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בּוֹלְטִין. וּכְשֶׁנִּפְשְׁטִין מִהִלְבוּשִׁים הַגְּשָׁמִיִּים, הֵינּוּ מִלִּשׁוֹנוֹת הַעֲכוּ"ם הֵינּוּ מְדּוֹת רְעוּת, הֵינּוּ מִימֵי רַע, אָזִי מְקַבְּלִין אֵלּוֹ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה אֹר רַב יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהֵיוּ מְקַבְּלִין מִתְחַלָּה. כִּי מִתְחַלָּה לֹא הֵיוּ מְקַבְּלִין אֵלּא כְּדִי חֵיוֹת הִרְאוּ לְאוֹתוֹ מְקוֹם, כְּדִי שְׁלֵא לְהַשְׁפִּיעַ יוֹתֵר מִהִרְאוּי לָהֶם. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּכַתְבֵי הָאָר"י עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הֵמָּן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי, הֵינּוּ שִׁימְשִׁיךְ שִׁפְעַע לְהַקְלִפוֹת כְּדִי חֵיוֹנוֹ וְלֹא יוֹתֵר. (עֵין ב' פְּרִיעֵין חֲסִים" בְּכּוֹנּוֹת פּוּרִים פָּרָק ו', מְבֹאָר שֶׁם שְׁצַרִּיכִין לְהַמְשִׁיךְ חֵיוֹת לְהַקְדִּישָׁה הַנְּעֻלְמַת כְּתוּךְ הַקְּלָפוֹת. אֲבָל צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַחֵיוֹת בְּצִמְצוּם גְּדוֹל, שֶׁזֶהוּ סוּד כְּוֹנּוֹת הַשְּׁכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים עֵין שֶׁם). אֲבָל כְּשֶׁנִּפְשְׁטִין הָאוֹתִיּוֹת מִהַקְּלָפוֹת, אָזִי מְקַבְּלִין אֹר רַב מִלְעֵילָא. וְזֶהוּ: "עֲשִׂי

כי מלאה הארץ דעה את ה', כי אזי ויתגלה האהבה שבדעתו:

ה כי יש שני מיני אהבות, אחת שהיא אהבה שבמימים, כמו שמוכא לעיל "יומם יצוה ה' חסדו" – יומא דאזל עם כלהו יומין. שבכל יום, הינו שבכל מדה ומדה, יש שם אהבתו של השם יתברך עם ישראל, וזה שבפעל. ויש אהבה שהוא בכח, הינו האהבה שהיה בין ישראל לאביהם שבשמים קדם הבריאה, שהיו ישראל עדין בדעתו ובמחו.

למשל, יש אהבה שהאב אוהב את בנו, שכל אדם יכול להשיג זאת האהבה. והתקשרות והאהבה שיש בין הדין ובין האב כשעדין הדין במח האב קדם ההולדה, זה ההתקשרות והאהבה אין אנו יכולין להשיג עכשו. כי אין משיגין עכשו כי אם בזמן ובמדות, ואהבה שבדעתו ובמחו היא למעלה מהזמן והמדות, ואינו מלבש בשום לבוש. ולעתיד לבוא שיתגלה אוריתא דעתיקא סתימאה, ואז יתקיים מאמר חכמינו, זכרונם לברכה (תענית ל"א): עתידים צדיקים להראות באצבע, כמו שכתוב: "זה ה' קוינו לו". כי אז יפשט הקדוש ברוך הוא את לבושו, "וימלא הארץ דעה את ה' כמים ליס מכסים". ויתגלה האהבה שהיא בדעת, שהיא פנימיות התורה, הינו אלקותו השוכן בתוך התורה והמדות. כי עכשו הלבוש הזה הוא

מזה העולם הגשמי, הלביש את אלקותו במדות התורה.

וזה בחינות של תרי"ג מצוות, כי השם יתברך שער בדעתו שעל ידי המצוה הזאת נוכל להשיג אותו, ועל ידי זה צמצם את אלקותו ודקא באלו התרי"ג מצוות. למשל ששער בדעתו מצות תפלין, שהמצוה הזאת צריך להיות כף, הינו ארבע פרשיות וארבע בתים של עור כתובים ורצועות של עור. כי כף שער בדעתו, שעל ידי הצמצום הזה נוכל להשיג אותו ולעבדו, ולכן לא צוה שיהיה ארבע בתים של כסף וזהב, כי כן שער ומדד על ידי אהבתו. נמצא שעל ידי אהבתו שאהב את ישראל, הלביש את עצמו במדות התורה. נמצא שבכל מדה ומדה יש שם אהבה, שהקדוש ברוך הוא אוהב את עצמו עם ישראל: נמצא מי שמפשיט את התורה מלבושי הקלפות, על ידי כפית היצר, אזי הוא מקרב אל השלום, כמו שכתוב: "וכל נתיבותיה שלום":

והתורה, יש בה שני בחינות. בחינות נגלה, ובחינות נסתר. והנסתר הזה, הוא אוריתא דעתיקא סתימאה דעתידא לאתגליא לעתיד לבוא. ואז כשיתגלה התורה הזאת דעתיקא סתימאה, אזי יהיה השלום נפלא בעולם. כמו שכתוב (ישעיה י"א): "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי וכו', לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי,

ו וַאֲפֵלוּ בַמַּדּוֹת עֲצָמָן, כָּל אֶחָד לְפִי
 בְּחִינָתוֹ, הוּא בְּחִינַת דַּעַת, לְבַחֲנִינָה
 שְׂתַחֲתִיָּה. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל 'מֵה
 שֶׁעָשְׂתָה חֲכָמָה עֲטָרָה לְרֹאשָׁה,
 עָשְׂתָה עֲנּוּה עֲקָב לְסִלוּתָא' (מדרש רבה
 שיר השירים הובא בתוספות יבמות ק"ג: דבור המתחיל
 המסליים). נִמְצָא שֶׁהַמְּדַרְגָּה הַפְּחוּתָה שֶׁל
 עוֹלָם הַיְצִירָה הוּא בְּחִינַת דַּעַת לְעוֹלָם
 הַעֲשִׂיָּה שְׂתַחֲתִיּוֹ. נִמְצָא שִׁישׁ אָדָם
 שֶׁאֵהָבְתוּ שִׁישׁ לוֹ עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּמַדּוֹתָיו וּבְזִמְנָן, הוּא בְּחִינַת אֱהָבָה
 שְׂבַדְעַת שְׁלֹמְעֵלָה מֵהַזְּמַן, לְהָאָדָם
 שֶׁהוּא בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָה מִזְּמַנּוֹ:

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מועד קטן י"ז): "כִּי
 שְׂפָתַי כֶּהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה
 יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ" – אִם הָרַב דּוֹמֵה
 לְמֶלֶאךָ ה' צְבָאוֹת, הֵינּוּ שְׂכּוּפָה אֶת
 יִצְרוֹ, אֲזִי הוּא דּוֹמֵה לְמֶלֶאךָ ה'
 צְבָאוֹת, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב בְּזֵהר: "בְּרַכּוֹ ה'
 מֶלֶאכְיוֹ גְּבוּרֵי כַח" – 'אֵלֶיךָ אֲנוּן
 דְּמַתְּגַבְרִין עַל יִצְרֵיהוּן' וכו'. כִּי עַל־
 יְדִיזָה שְׂכּוּפָה אֶת יִצְרוֹ, אֲזִי אוֹתִיּוֹת
 הַתּוֹרָה בּוֹלְטִין וּמְצַטְרְפִין. אֲזִי הוּא
 בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע, כִּי עוֹשֶׂה וּבוֹנֵה
 אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְזוֹכֵה לְמִשְׁמַע קוֹל
 הַתּוֹרָה מִלְּעֵלָא. בְּוֹדָאֵי מִזָּה הָרַב,
 "תּוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ". כִּי בְּוֹדָאֵי יוֹדַע
 הוּא אֶת הַתּוֹרָה, אֲפֵלוּ מְדַבְּרִים
 גְּשָׁמִיִּים הוּא מִלְקָט אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה.
 וְזֶה כִּי שְׂפָתַי כֶּהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת, כֶּהֵן,
 הוּא בְּחִינַת חֶסֶד. יִשְׁמְרוּ דַעַת, הֵינּוּ
 שִׂיתְגַּלְגַּלָּה עַל־יְדֵי הָרַב הַזֶּה הָאֱהָבָה
 שְׂבַדְעַת, שֶׁהוּא לְפִי מְדַרְגַּתָּךְ אֱהָבָה

מְכֶסֶה עַל אֱלֻקוֹתוֹ, הֵינּוּ עַל פְּנִימִיּוֹת
 הַתּוֹרָה. וְכִשִּׁיתְגַּלְגַּלָּה הַפְּנִימִיּוֹת, הֵינּוּ
 אֱלֻקוֹתוֹ, אֲזִי יִתְרַבֵּה הַשְּׁלוֹם. כְּמוֹ
 שְׂכָתוֹב: "לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל
 הַר קָדְשִׁי, כִּי מִלְּאָה הָאָרֶץ דַּעַה",
 שִׂיתְגַּלְגַּלָּה הָאֱהָבָה שְׂבַדְעַת:

וְזֶהוּ (זכריה י"ד): "וְהָיָה יוֹם אֶחָד יוֹדַע
 לְה'", שִׂיתְגַּלְגַּלָּה הָאֱהָבָה הַנִּקְרָא
 יוֹם, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "יוֹמָם יְצַנֵּה ה'
 חֶסְדוֹ". הֵינּוּ הַתּוֹרָה הַפְּנִימִיּוֹת
 שֶׁהֵיטָה צְפוּנָה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (בראשית א):
 "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב",
 וְאָמְרוּ רַז"ל (חגיגה י"ב): "כִּי טוֹב לְגַנּוּ",
 כִּי אֹרֶךְ הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֵין הָעוֹלָם פְּדָאֵי
 לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ. וְהַתּוֹרָה נִקְרָא טוֹב,
 שְׁנֹאֲמַר (משלי ד'): "כִּי לִקַּח טוֹב נִתְתִי
 לְכֶם" (עבודה זרה י"ט:). וְנִקְרָא אֹרֶךְ, כְּמוֹ
 שְׂכָתוֹב (משלי ו): "וְתוֹרָה אֹרֶךְ":

וַיֵּשׁ גַּם כֵּן צְדִיקִים שֶׁהֵם צְפוּנִים
 וּמְסֻתָּרִים, שֶׁאֵין הָעוֹלָם פְּדָאֵי
 לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם. וְצְדִיק נִקְרָא טוֹב,
 כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (ישעיה ג): אֲמַרו צְדִיק כִּי
 טוֹב (חגיגה פ"ט). וְנִקְרָא אֹרֶךְ, כְּמוֹ
 שְׂכָתוֹב (תהלים צ"ז): "אֹרֶךְ זְרוּעַ לְצְדִיק".
 וְכִשִּׁיתְגַּלְגַּלוּ הַצְּדִיקִים הַצְּפוּנִים,
 וְהַתּוֹרָה הַצְּפוּנָה, אֲזִי יִתְגַּלְגַּל שְׁלוֹם רַב
 בְּעוֹלָם. שִׂיתְחַבְּרוּ כָּל הַפְּכִים יַחַד,
 כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: וְגַר זָאֵב עִם כְּבֶשֶׂת. כִּי אֲזִי
 יִתְגַּלְגַּל הָאֱהָבָה שְׂבַדְעַת, הַנִּקְרָא יוֹם
 אֶחָד יוֹדַע לְה' הֵינּוּ הָאֱהָבָה שְׂבַדְעַת
 אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לֵילָה הֵינּוּ
 שֶׁהָאֱהָבָה הַזֹּאת הִיא לְמַעַלָּה מֵהַזְּמַן
 וְלְמַעַלָּה מֵהַמְּדוֹת:

היגנו כשִׁמְקָשֶׁר אֶת הַלֵּב לְהַדְעַת, שְׁלִבּוֹ בְּרִשְׁוֹתוֹ, שְׁכּוֹפֵף אֶת יִצְרוֹ. אֲזִי לְפִי בְּחִינַתוֹ, אֲהַב יָמִים, הוּא מְמַשֵּׂיךְ אֶת הָאֲהָבָה מִדַּעַת, לְתוֹךְ הַיָּמִים וּלְתוֹךְ הַמַּדּוֹת. לְרֵאוֹת טוֹב, וּרְאוּאָה וּמְשִׁיג אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וְגִנּוּזוֹ. שְׁמִשִּׁיג הָאוֹר, הֵינּוּ הַתּוֹרָה הַגְּנוּזָה, וְהַצְדִּיקִים הַגְּנוּזִים:

וְשִׁמְעֵתִי בְּשֵׁמוֹ, שְׁאָמַר שְׁבִהֲתוֹרָה הַזֹּאת כְּלוּלִים הַכְּנוֹנוֹת שֶׁל לוֹלֵב. וְלֹא זְכִיתִי לְשַׁמֵּעַ בְּאוֹר הַעֲנָן, אֲךְ עֵינַי וּמִצְאָתִי קִצְּתָה. כִּי עָקַר הַכְּנוֹנוֹת שֶׁל לוֹלֵב הוּא, לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַחֲסִדִים עַד הַחֲזוּה, לְהַאֲרִים אֶל הַמְּלָכוֹת. וְצִרְכִּין לְנַעֲנַע הַנַּעֲנוּעִים, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ אוֹר מִשְׁרַשׁ הַחֲסִדִים שְׁבַדְעַת, אֶל הַחֲסִדִים הַמְּתַפְשָׁטִים בְּגוּף, לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם אוֹר גָּדוֹל מִשְׁרַשׁ שְׁבַדְעַת וְכוּ'. עֵינַי שָׁם בְּ"פְרִי-עֵץ-חַיִּים" בְּשַׁעַר הַלּוֹלֵב. וְגַם מְבַאֵר שָׁם שֶׁהַכְּנוּנָה בַּעֲנַן הַכְּתוּב: "יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ", וְלֹא אָמַר יוֹם אֲלֵא יוֹמָם, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ עִם כָּלֶם עֵינַי שָׁם. וְכֵן זֶה מְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְבָּל, עַל-פִּי דְרָכּוֹ הַנּוֹרָא שֶׁל רַבְּנּוֹ, זְכוּרֵנוּ לְבְרָכָה. כִּי מְבַאֵר שָׁם שְׁעַל-יְדֵי כְּפִית הַיִּצְרָר, זוֹכֵה לְגִלוֹת הָאֲהָבָה, שֶׁהוּא הַחֲסִד, שֶׁהוּא יוֹמָא דְאֵזֶל עִם כָּלְהוּ יוֹמִין. דְּהֵינּוּ שֶׁהָאֲהָבָה שֶׁהוּא הַחֲסִד מְלַבֵּשׁ בְּכָל הַמַּדּוֹת וְכוּ'. וּמְבַאֵר שָׁם שִׁישׁ אֲהָבָה שְׁבַדְעַת, שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִהֶזְמֵן וְהַמַּדּוֹת. וְעַל-יְדֵי שְׁמִקְשָׁר לְבוֹ לְדַעַתוֹ, שְׁלִבּוֹ בְּרִשְׁוֹתוֹ וְכוּ', אֲזִי

שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִהֶזְמֵן, שֶׁהוּא יוֹם אֶחָד יוֹדַע לֵה' וְכוּ':

ז וַיְכוּל כָּל אָדָם לְטַעַם טַעַם אוֹר הָאֲהָבָה שְׁבַדְעַת, כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ, אֶפְלוּ עַכְשָׁו בְּתוֹךְ הַיָּמִים, הֵינּוּ כְּשִׁימְקָשֶׁר אֶת לְבוֹ לְדַעַתוֹ. כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יוֹדַע שִׁישׁ אֱלֻקִּים בְּכָלֵל, אֲבָל הַרְשָׁעִים הֵם בְּרִשְׁוֹת לְבָן (כְּרַאשִׁית רַבָּה נח פְּרָשָׁה ל"ד). וְהַמַּדּוֹת וְהַיָּמִים הֵם נִכְלָלִין בְּלֵב, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנוֹם לְבְרָכָה (וְהַרְוֵמָה קס"ב: וְעַיִן סִיגְדָרִין ק"ו): 'רַחֲמָנָא לְבָא בְּעִי', וּבִלְבָד שִׁיכְנוֹן אֶת לְבוֹ לְשָׁמִים (בְּרִכוֹת ה'). כִּי עָקְרָן שֶׁל הַמַּדּוֹת הוּא הַלֵּב. נִמְצָא כְּשִׁמְקָשֶׁר אֶת לְבוֹ לְדַעַתוֹ, שִׁידוּעַ שִׁישׁ אֱלֹהִים (יּוֹדַע) בְּכָלֵל, שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְיוֹדַע בִּידְעוֹת הַתּוֹרָה. וְכִשְׁכּוֹפֶה אֶת לְבוֹ לְדַעַתוֹ הַזֶּה, הֵינּוּ שְׁלִבּוֹ בְּרִשְׁוֹתוֹ, אֲזִי נִכְלָלִין גַּם כֵּן הַמַּדּוֹת שְׁבִלְבוֹ לְדַעַתוֹ. וְאֲזִי מְקַבְּלִין הַמַּדּוֹת אוֹר הָאֲהָבָה שְׁבַדְעַת, וּרְאוּאָה וּמְשִׁיג אוֹר הַגְּנוּזוֹ לְפִי בְּחִינַתוֹ. הֵינּוּ שֶׁהַצְדִּיקִים וְהַתּוֹרָה שְׁהִיָּה גְּנוּזוֹ וְצִפּוֹן עַד עֵתָה מִמֶּנּוּ, כְּשִׁכּוֹפֵף אֶת לְבוֹ לְהַדְעַת, אֲזִי מְקַבֵּל הַלֵּב שֶׁהוּא שְׂרַשׁ לְכָל הַמַּדּוֹת, וּמְקַבֵּל אוֹר הָאֲהָבָה שְׁבַדְעַת, הוּא הָאֲהָבָה שְׁהִיָּה בְּכַח בֵּין הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל קֹדֶם הַבְּרִיאָה:

וְזֶה מִי הָאִישׁ הַחֲפֵץ חַיִּים, חֲפֵץ, הוּא בְּחִינַת לֵב, שֶׁהַחֲפֵץ הוּא בְּלֵב. חַיִּים, הוּא בְּחִינַת דַּעַת, כְּמוֹ שְׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי ט"ז): "מְקוֹר חַיִּים שְׁכָל בְּעֵלְיוֹ".

וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק שְׁכּוּפָה יֵצְרוּ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת הַלּוּלָב, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת צַדִּיק כְּיָדוּעַ, בַּחֲנִינַת: "צַדִּיק כְּתִמְרָה יִפְרָח". כִּי בְּסֻכּוֹת אָנוּ עוֹסְקִין לְגִלּוֹת מַלְכוּתוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, וְאֶפְלוּ לְכָל הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹנוֹת הָעֶכּוֹ"ם שֶׁזֶהוּ סוּד הַשְּׁבָעִים פְּרִים שְׂמֵקְרִיבִין בְּשִׁבְלֵם בְּסֻכּוֹת. וְזֶהוּ שְׂאֵנוּ אוֹמְרִים אַחַר נְטִילַת לּוּלָב וְהַקְּפוּתוֹ: "לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אִין עוֹד". וְכָל זֶה מְבָאָר בַּהַתּוֹרָה הַזֹּאת כְּמִבְאָר לְעֵיל בְּאֵרִיכוֹת: וְעֵדִין צְרִיכִין עֵינָנוּ רַבָּא, לְבָאָר כָּל הַכְּפֻנוֹת שֶׁל לּוּלָב עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַנִּלְבָּאָר הֵיטֵב. וְה' יֵאִיר עֵינָנוּ בַּתּוֹרָתוֹ שְׁנוֹזְכָה לְהַבִּין דְּבָרָיו וּרְמִיזוֹתָיו הַנּוֹרָאִים וְהַנִּפְלְאִים]:

מְקַבְּלִין הַמִּדּוֹת אוֹר הָאֱהָבָה שְׂבֻדַּעַת וְכו' כַּנ"ל.

וְכָל זֶה הוּא סוּד כְּפֻנוֹת לּוּלָב הַנִּלְבָּאָר, שֶׁהוּא לְהַמְשִׁיךְ הָאָרָה מִשְׂרָשׁ הַחֲסִדִים שְׂבֻדַּעַת, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת אֱהָבָה שְׂבֻדַּעַת, לְתוֹךְ הַחֲסִדִים שְׂבָגוּף, שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת כְּלָלִיּוֹת הַמִּדּוֹת, שְׂבִכְלָם מְלַבְּשִׁים חֲסִדִים, שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת אֱהָבָה כַּנ"ל: וְכָל זֶה כְּדִי לְהַאֲוִיר אֶל הַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא הָאֲתָרוּג. הֵינּוּ כְּדִי לְגִלּוֹת מַלְכוּתוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, הֵינּוּ לְמַצָּא אֱלֻקוֹתוֹ בְּכָל לְשׁוֹנוֹת הָעֶכּוֹ"ם, וּבְכָל הַדְּבָרִים גְּשָׁמִיִּים, וּבְכָל מְדוּרֵי הַקְּלָפוֹת כַּנ"ל, שֶׁכָּל זֶה הוּא בַּחֲנִינּוֹת: "וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה".

הַלְכוֹת יוֹם טוֹב הַלְכָה ב

רְאֵה" וְכו', הֵינּוּ שְׂצָרִיךְ לְהַסְתַּכֵּל הֵיטֵב הֵיטֵב בְּתוֹךְ הַיָּמִי רַע וְאֵז יִמְצָא שֵׁם גַּם כֵּן אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ כִּי "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיהו ה, א), וְלִית אֲתָר פְּנוּי מִינְהָ (תִּיקוּ"ז ע, קַבֵּב:). וְאֶפְלוּ בְּכָל לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם וּבְכָל הַמְּדַרְגּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת יְכוּלִין לְמַצָּא אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שֵׁם, כִּי כָּלֵם מְקַבְּלִין חֲיוֹת מְמַנּוּ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (נַחמִיָּה ט, ו): "וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כָּלֵם". רַק שֶׁחֲיוֹת הוּא בְּצַמְצוּם גְּדוֹל כְּדִי חֲיוֹנוֹ לְבַד, וְהַצַּדִּיק שְׁכּוּפָה אֶת יֵצְרוֹ הוּא יְכוּל

בְּיוֹם טוֹב אֲסוּרִין כָּל הַמַּלְאָכוֹת חוּץ אֶכָּל נֶפֶשׁ, וְאִין בֵּין יוֹם טוֹב לְשִׁבְתָּ רַק אֶכָּל נֶפֶשׁ בְּלִבְדָּה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שְׁמוֹת יב, טז): "אֵךְ אֲשֶׁר יֵאֶכֶל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדוֹ יַעֲשֶׂה לְכֵם":

עַל פִּי הַמְּאָמֵר 'מִי הָאִישׁ הַחֲפֵץ חַיִּים' בְּסִימָן לֵג, עֵינָן שֵׁם הֵיטֵב כָּל הַמְּאָמֵר:

א וְהִנֵּה יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי יָמִים: יָמֵי טוֹב יָמֵי רַע, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (קַהֲלַת ז, יד): "בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב וּבְיוֹם רַעָה

ועל כן בשבת יום טוב שהם בחינת ימי טוב ואין לימי רע שום שליטה בהם, על כן אז אסור לעשות שום מלאכה, כי אז נתגלה הטוב בעצמו ואין צריכין לברר. וכשעושים מלאכה כאלו נותנין שליטה עליו חס ושלום לימי רע ששם צריכין ברור, כי עכשיו נתגלה הטוב בעצמו שאין שם ברור כלל, אבל אף על פי כן עדין יש הפרש בין שבת ויום טוב, כי בשבת אין צריכין שום עשיה ועבודה כלל. על כן כל המלאכות אסורים בשבת, כי שבת היא בבחינת למעלה מהזמן, למעלה מהימים והמדות, בבחינת 'וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים', ששבת הוא מברך ומקדש ומרום מכל הימים והזמנים, כי שבת הוא למעלה מהזמן, בחינת עולם הבא שהוא כלו שבת שהוא למעלה מהזמן. ואזי בשבת נתגלה אור האהבה שבדעת שהוא אורייתא דעתיקא סתימאה שהוא בחינת ענג שבת, בחינת (ישעיה נח, יד) "אז תתענג על ה'", 'על ה' דיקא, כמו שכתב רבינו גרו יאיר במקום אחר (ליקוטי

למצא אלהותו יתברך אפילו בלשונות הגוים וכו', ועין שם היטב. ועל ידי זה זוכה לאור אהבה שבדעת, כי יש שני מיני אהבות, אחת אהבה שהיא בימים, ויש אהבה שהוא למעלה מהזמן והמדות, הינו אהבה שבדעת שהוא האהבה שהיה בין ישראל לאביהם שבשמים בעת שהיו עדין בכח בדעתו כביכול, שאי אפשר לנו להשיג אור האהבה שבדעת וכו', עין שם. וכל אדם יכול לטעם אור האהבה הזאת אפילו עכשיו בזמן ובמדות כשמקשר לבו לדעתו וכו' [עין שם כל זה היטב]:

מזהרין מט.) ועל כן בשבת אסורים כל המלאכות, כי שם הוא שביטה לגמרי מכל וכל. אבל יום טוב הוא יום טוב ממש בחינת ימי טוב הנ"ל, ועל כן אף על פי שאין לימי רע שליטה אז כי הם ימי טוב, ועל כן אסורים המלאכות ביום טוב, כי אין ברור אז כנ"ל, אף על פי כן עדין צריכין איזה עשיות ועבודות ביום טוב, דהינו

ב והנה בימי החל יש שליטה לימי הרע, ועל כן צריכין אז לעשות כל המלאכות שהם בחינת (בראשית ג, יט): "בדעת אפיק תאכל לחם". וכל העבודות והמלאכות שישאל עושין בימי החל שאז שולטין הימי רע, כלם הם בחינת תקונים וברורים כדי ללבן ולברר ולהוציא הטוב והקדשה המלבש שם, כי גם בתוך הימי רע מלבש טוב וקדשה כנ"ל רק שהוא נסתור שם בכמה לבושים כנ"ל, על כן צריכין כמה יגיעות ועבודות ומלאכות קדם שמוציאין ומבררין ומגלין הטוב שבהם, שזהו בחינת כל המלאכות שבני ישראל עושין בימי החל שבהם שולטין הימי רע, כי זה ידוע שכל המלאכות שישאל עושין בימי החל כלם הם ברורים ותקונים לברר ולהוציא הטוב מן הרע וכנ"ל.

לשבע נפשו דקדשה, הוא מקשר עצמו לשרש התענוג שהוא אהבה שבקדשה. ולא זו אף זו, כי גם הוא עולה ומקשר לשרש האהבה, דהינו לאור האהבה שבדעת, שזהו בחינת 'והשביע בצחצחות נפשך' כנ"ל.

וזהו בחינת אכילת שבת שהוא 'ענג שבת', שעל זה נאמר: 'אז תתענג על ה', הינו שעל ידי אכילת שבת מתענגין על ה', כביכול, שעולין ומתענגין מאור האהבה שבדעת. ובשבת נעשה זה מחמת קדשת שבת בעצמו, כי שבת הוא למעלה מהזמן וכו' כנ"ל, אבל ביום טוב שהוא בזמן בחינת ימי טוב, על כן צריכין אז לעשות עבודות כדי להתקשר לאור האהבה שבדעת לבחינת 'ענג שבת'. ועל כן צריכין לעשות ביום טוב מלאכת אכל נפש כדי לתקן המאכל שיהיה בבחינת אכל נפש, 'אכל נפש' דיקא בבחינת 'צדיק אכל לשבע נפשו', בבחינת 'והשביע בצחצחות נפשך', הינו שיהיה המאכל בבחינת 'ענג שבת' לזכות על ידו לאור האהבה שבדעת כמו על ידי 'ענג שבת' שהוא אכילת שבת וכמו שבימי החל צריכין לעשות כל המלאכות כדי לברר ולהוציא הטוב מן הרע, כמו כן ביום טוב אף על פי שנתגלה הטוב ואין צריך לברר, ועל כן אסורין המלאכות, אף על פי כן עדין צריכין לעשות מלאכת אכל נפש כדי לתקנו

שצריכין לקשר הימים והמדות לבחינת אור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהזמן, כי ביום טוב אין נתגלה רק בחינת ימי טוב, אבל עדין צריכין עבודות ועשיות כדי לקשר הימים והמדות לאור האהבה שבדעת כדי לטעם טעם אור האהבה שבדעת בתוך הימים והמדות כנ"ל.

ועל כן יש מלאכות שצריכין לעשות ביום טוב והם מלאכת אכל נפש שהתירה תורה ביום טוב, כי "צדיק אוכל לשבע נפשו" (משלי יג, כה). ואכילת הצדיק היא יקרה מאד מאד ואכילתו שהוא אוכל לשבע נפשו היא בבחינת (ישעיה נח, יא): "והשביע בצחצחות נפשך", כמו שכתב רבינו גרו יאיר במקום אחר (ליקוטי תנינא ה). נמצא, שהצדיק מתענג באכילתו מאור האהבה שבדעת שהיא בחינת אורות הצחצחות שהם למעלה מהימים והמדות כידוע, כי על הצדיק נאמר (תהלים לו, ד): "והתענג על ה'", שהוא זוכה לבחינת ענג שבת הנ"ל, כי הצדיק הוא מגלה ומוציא אלהותו יתברך בכל הדברים גשמיים ואפילו בלשונות הגויים וכו' כנ"ל, ועל ידי זה זוכה לאור האהבה שבדעת כנ"ל, וכמבאר שם במאמר הנ"ל, עין שם. והנה טעם והתענוג של האכילה שרשו מהאהבה שבקדשה בבחינת (שיר השירים ז, ז) "אהבה בתענוגים", שבכל התענוגים יש שם בחינת אהבה שהיא שרשם, והצדיק האוכל

אכל נפש לקשרו ולהעלותו לבחינת
'ענג שבת' וכו' כנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק
זה: 'אך אשר יאכל לכל נפש
הוא לבדו יעשה לכם'. ודרשו
רבותינו ז"ל (ביצה כא): "לכם ולא
לכלבים, לכם ולא לעובדי פוכבים",
הינו למעט ההפך מאכל נפש שהוא
בחינת (ישעיה נז, יא) "והכלבים עזי נפש
לא ידעו שבעה", הפך 'צדיק אכל
לשבע נפשו'. וכל אכילת עכורים הוא
גם כן ממש בבחינת 'והכלבים עזי
נפש', כי אף הוא ככלב, כי הם
משקעים בכל התאוות ואכילתם
בטמאה. ולא התר ביום טוב רק
אכילת ישראל, כי אכילת ישראל
בפרט בשבת ויום טוב הוא קדש, כי
יש להם כמה קדשות ומצוות וברכות
באכילתם, כי כל ישראל הם בחינת
צדיקים, כמו שכתוב (שם ס, כא): "ועמך
ישראל כלם צדיקים". ואכילתם הוא
בקדשה בחינת 'צדיק אכל לשבע
נפשו' וכו' כנ"ל. ועל כן להם לבד
התר מלאכת אכל נפש ביום טוב כדי
לתקנו ולקשרו לשרשו לזכות לאור
האהבה שבדעת וכו' כנ"ל:

ג וזה בחינת ערוב תבשילין, כי צרכי
שבת נעשים ביום טוב מדאורייתא,
אך הערוב תבשילין הוא כדי שלא
ישפח את השבת ויברר מנה יפה
לשבת, כי צרכי שבת ראויים שיהיו
נעשים ביום טוב, כי כל מלאכת אכל
נפש התר ביום טוב כדי להעלותו

ולקשרו לאור האהבה שבדעת שהוא
בחינת 'ענג שבת' שהוא למעלה
מהזמן, למעלה מהימים כנ"ל. ועל
כן אפילו במלאכת אכל נפש אין
מתירים כל המלאכות, כי קצירה
וטחינה וסחיטה וכו' אסורים אף על
פי שהם מלאכת אכל נפש.

כי בודאי שאר מלאכות שהם בחינת
ברורים בממש, כגון קצירה
וטחינה אסורים אפילו באכל נפש, כי
ברורים דהינו לברר הטוב מהרע, זה
אסור ביום טוב כנ"ל. ואין התר רק
אפיה ובשול וכיוצא בזה שהם באים
רק לתקן האכל ולגלות טעמו, כי כבר
נגמר ונתברר המאכל לגמרי, רק
שצריכין אפיה ובשול לתקנו ולגלות
טעמו הטוב שאינו נרגש קדם
הבשול. והטעם הוא התענוג שהוא
בא מבחינת 'אהבה בתענוגים' כנ"ל.
ועל כן עושין זאת ביום טוב שאופין
ומבשלין לתקן המאכל ולגלות טעמו
הטוב כדי לקשרו ולהעלותו לשרשו,
דהינו לשרש האהבה שהוא בחינת
אור האהבה שבדעת כנ"ל. וזה
שקוראו הכתוב 'אכל נפש', כמו
שכתוב (שמות יב, טז): "אך אשר יאכל
לכל נפש", ולא כתב סתם 'אשר
יאכל'. ודקדק הכתוב 'לכל נפש'
דיקא, בחינת אכילת הנפש שהוא
בחינת 'צדיק אכל לשבע נפשו',
בחינת 'והשביע בצחצחות נפשך',
שזהו בחינת 'ענג שבת'. וזה התר
ביום טוב לעשות כדי שיהיה נעשה

לבחינת 'ענג שבת' הנ"ל, ועל כן בודאי מתר צרכי שבת ביום טוב, כי הם 'ענג שבת' שמלאכה כזו מתר ביום טוב כנ"ל. אך חכמינו ז"ל תקנו ערוב תבשילין כדי שלא ישכח את השבת, כי מחמת שטרוד בצרכי יום טוב יוכל לשכח את השבת, הינו מחמת שטרוד במלאכת אכל נפש של יום טוב שהוא כדי להעלותו

לבחינת אהבה שבדעת, על כן יוכל לשכח את השבת מאחר שזוכה גם עתה ביום טוב לענג שבת כנ"ל, על כן תקנו ערוב תבשילין כדי שיזכר ויברר מנה יפה לשבת, כי באמת אף על פי כן שבת חשוב בודאי יותר מיום טוב, כי אז הוא שביתה לגמרי, כי אז נתגלה מעצמו אור האהבה שבדעת כנ"ל:

הלכות הנפה הלכה ג

על פי המאמר (תהלים לד, יג) 'מי האיש החפץ חיים' בלקוטי הראשון בסימן לג, עין שם כל המאמר כלו: והכלל, שהשם יתברך בכל מקום, כי "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיהו ו, ג), ואיהו 'ממלא כל עלמין' וכו' (וזה פנחס רכה.), על כן אין שום יאוש בעולם כלל, כי בכל מקום יכולין למצא השם יתברך והתורה ולהתקרב אליו, והעקר על ידי הצדיק הדור האמתי שכפה את יצרו, והוא דומה למלאך ה' צבאות ממש, ועל ידי זה בכל מקום שהוא מסתפל ורואה מדות רעות ותאוות רעות וכיוצא, תקף נופל ונתבטל הרע ששוכן על הטוב, כי הרע החופה על הטוב נתבלבל ונופל לגבי הצדיק האמת שכפה את יצרו הרע וכו' [עין שם כל זה היטב], פי יש ימי טוב וימי רע וכו' [עין שם כל זה היטב].

נמצא שהצדיק יכול לבנות אותיות התורה מכל דבר שבבעולם, כי אפילו התורה שהיתה שרויה ומתכסה בין העכו"ם והרשעים שאין אדם יודע ממנה, הוא יכול להוציא אותה ולבנותה מחדש על ידי שהימי רע נכנעין ונופלין נגדו, ונתגלה בחינת הימי טוב, שהוא בחינת התורה שנתגלה מתוך הלבשושן והצמצומים, ואזי נתוסף בהטוב הזה אור רב מלעלא, כי מתחלה כשהיה הטוב מכסה בין הקלפות, לא היה נמשך עליו אור רב כי אם כדי חיינו בצמצום, כדי שלא ינקו הקלפות יותר מדאי, אבל עכשיו כשנתבטל הרע והקלפות ונתגלה הטוב בעצמו, אזי נתוסף ונמשך עליו אור רב מלעלא וכו'. ועל ידי זה שנתגלה התורה, הוא זוכה לשלום וכו', בחינת "בה' אהלל דבר באלהים אהלל דבר"

לגמרי עד שאין יודעים כלל איך להתעורר עצמו לשוב להשם יתברך באמת, אזי עקר התקון הוא על ידי הצדיק הדור האמת, כי על ידי שזוכין להתקרב להצדיק האמת, אזי כשהצדיק האמת עוסק עמו ומדבר עמו ורואה מעשיו ומדותיו, אזי הרע נתבטל ונתבלבל לגמרי כנגד הצדיק האמת שכפה את יצרו והכניע הימי רע, ואזי הרע נופל והטוב נתגלה אפילו מעמקי עמקי הקלפות, [כמבאר היטב במאמר הנ"ל], כי הצדיק יכול לבנות התורה ולגלות הטוב מכל אדם שבעולם, אפילו אם הוא במקום שהוא.

וזה היה תקף הנס של חנכה, שמלכות הרשעה חשבה שעל ידי שהתגברו על ישראל לבטלם מתורה ומצוות, על ידי זה אין להם תקומה חס ושלום, מאחר שעקר חיותינו וכחנו הוא רק מהתורה והמצוות, אבל השם יתברך הפליא חסדו עמנו ושלח לנו אז את מתתיהו כהן גדול, וחבריו הכהנים שהיו גבורי כח, וגבורתם היה מן הקדושה, על ידי שזכו להתגבר על יצרם, שעל ידי זה זכו לגבורתם הגדולה, כי היו צדיקים גדולים מאד, ועל ידי שהיו גבורי כח, בחינת (תהלים קג, כ) "גברי כח עשי דברו" הנאמר במאמר הנ"ל, על ידי זה זכו להכניע ולהשפיל ולבטל מלכות יון הרשעה, כי הרע נפל נגדם והיו

(תהלים נג, יא), הינו בין בטיבו בין בעקו, ימצא בו השם יתברך וכו'. ובתורה יש נגלה ונסתר, והנסתר הוא בחינת 'אורייתא דעתיקא סתימאה' [זוהר בהעלתך קנב.], בחינת אהבה שבדעת וכו', כי יש אהבה שבימים שהוא בזמן ובמדות וכו', ויש אהבה שהוא בדעת, שהוא בחינת סתרי תורה, פנימיות התורה וכו', וכל אדם יכול לטעם טעם אור האהבה הזאת אפילו בזמן ובמדות על ידי שמקשר לבו לדעתו, שיהיה לבו ברשותו וכו', וכל אחד לפי מדרגתו יש לו בחינת אהבה שבזמן ואהבה שבדעת וכו', כי אהבה שבדעת שבמדרגה התחתונה הוא בחינת אהבה שבזמן במדרגה העליונה וכו' וכו' [עין שם כל זה היטב היטב]:

א וזה בחינת חנכה שמצותה בשמן להדליק נר חנכה, פי בימי מתתיהו גברה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם על חקי רצונך, ורצו לבטל את ישראל מכל התורה, והנס היה על ידי הכהן גדול, פי כשמלכות הרשעה שהוא הסטרא אחרא, מתגברין על ישראל בכלל או בפרט, ואין מניחין את ישראל לילך בדרךי ה' באמת, לעסק בתורה ומצוות, ורוצים להשכיח ולהעלים התורה לגמרי חס ושלום, ולפעמים מתגברים חס ושלום מאד מאד, עד שהטוב שיש בישראל בכל אחד ואחד נתעלם

עולה מאליה, כי כשמגלין אור התורה למטה ובונים ועושין את התורה שהיתה מלבשת ומסתרת במדור הקלפות, אזי נתוסף בה אור רב מלעלא כנ"ל.

וזה בחינת נר חנכה מ'וסיף והולך', כי 'מעלין בקדש' (שבת כא, ג), כי בכל פעם שמתגלה התורה יותר, נתוסף אור יותר מלעלא, בבחינת 'לשמע בקול דברו' כנ"ל, ועל כן היה עקר הנס על ידי הכהן גדול, כי 'הרב', שהוא הצדיק, נקרא בשם 'כהן', כמו שכתוב (מלאכי ב, ז): "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא", ודרשו רבותינו ז"ל (מועד קטן יז, א) 'אם הרב דומה למלאך ה' צבאות' וכו' [כמובא זה במאמר הנ"ל], כי כהן הוא בחינת חסד, בחינת אהבה, שהוא בחינת התורה שהרב מגלה, שהוא בחינת אהבה, כי בכל התורה כלה מלבש אהבתו ותפרך [כמבאר במאמר הנ"ל], אבל העקר התגלות התורה והכנעת הימי רע הוא על ידי הצדיק והרב האמת שבדור, שזכה לבחינת אהבה שבדעת, כמבאר במאמר הנ"ל, כי הכל אחד, כי על ידי שהצדיק הוא גבור כח שפפה את יצרו, ועל ידי זה היה לבו ברשותו וקשר לבו לדעתו, ועל ידי זה זכה שקבלו המדות שבלב אור האהבה שבדעת, ועל ידי זה זכה לאהבה שבדעת [כמבאר שם בסוף המאמר

יכולין לגלות הטוב, דהינו התורה, אף בזמן שישראל בטלים מן התורה והמצוות, על ידי התגברות מלכות הרשעה, כי הצדיקים 'גברי כח' יכולים לבנות התורה מכל דבר כנ"ל, כי הוא מפשיט את הימי טוב מן הלבושים והצמצומים של הימי רע על ידי שפפה את הימי רע על ידי כפית היצר וכו', ואזי נתוסף בהטוב אור רב מלעלא, כי מתחלה לא היה מאיר כל כך וכו' כנ"ל.

וזה בחינת נר חנכה שאנו זוכין עכשיו להמשיך ולגלות אור התורה גם למטה מעשרה טפחים, ששם יש אחיזת החיצונים, כידוע. ועכשיו, על ידי הכח של הצדיקים 'גברי כח עשי דברו', שהם מתתיהו ובניו, על ידי זה נכנע ונופל הרע, הינו הימי רע, הינו אחיזת החיצונים, ונתגלה הטוב, הינו הימי טוב גם למטה, עד שאנו יכולין לבנות את התורה ולגלות אור בכל מקום. ועל כן מצות נר חנכה הוא בחוץ, ברשות הרבים מדינא, כי רשות הרבים הוא מקום אחיזת הסטרא אחרא, שהוא בחינת 'רשות הרבים' כידוע, אבל עכשיו גם שם נתגלה אור התורה, כי הרע, הינו הימי רע, נופל על ידי כח הצדיקים 'גברי כח' כנ"ל, ונתגלה הטוב, דהינו התורה, בכל מקום, ואזי נתוסף בו אור רב מלעלא. וזה בחינת אור הנרות של חנכה, כי המדליק צריך להדליק עד שתהא שלהבת

הַרְשָׁעִים הַיְמִי רַע בְּכַחוּ הַגְּדוֹל וּמִגְלַה בְּחִינַת הַיְמִי טוֹב, נְתוּסָף בְּהֵם מִיַּד אֹר רַב מְלַעְלָא כְּנ"ל, וְזֶהוּ בְּעֲצָמוּ בְּחִינַת אֹר הָאֵהָבָה שְׂבֻדַּעַת שְׁנַתְּגַלָּה עַל יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת שֶׁהוּא אֹר רַב מְלַעְלָא, כִּי מִשֵּׁם עֶקֶר הָאֹר, כִּי תִכֶּף כְּשֶׁהַצְּדִיק מְכַנֵּיעַ הַיְמִי רַע וּמִגְלַה הַיְמִי טוֹב, אֲזִי נִתְקַשֵּׁר תִּכְּף הַטוֹב, שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאֵהָבָה שְׂבֻימִים, עִם שְׂרָשׁוֹ, שֶׁהוּא הָאֵהָבָה שְׂבֻדַּעַת, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְבַּטְּלָה אַחִיזַת הַחִיצוֹנִים לְגַמְרֵי כְּנ"ל, וְזֶה בְּעֲצָמוּ בְּחִינַת אֹר רַב מְלַעְלָא כְּנ"ל [וְהִבֵּן הַדְּבָרִים הַיְטִיב]:

ב וְעַל כֵּן זֶה הַצְּדִיק שִׁישׁ לוֹ זֶה הַכֹּחַ כִּי זָכָה לְאֵהָבָה שְׂבֻדַּעַת, הוּא בְּחִינַת כְּהֵן גְּדוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵהָבָה הַעֲלִיּוֹנָה שְׂבֻדַּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵהָבָה גְּדוֹלָה, בְּחִינַת כְּהֵן גְּדוֹל, וְעַל כֵּן עַל יְדוֹ דִּיקָא הִיָּה עֶקֶר הַנֶּסֶם שֶׁל חֲנֻפָּה, כִּי הַיּוֹנִים שֶׁהֵם מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, טָמְאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדַּעַת, הֵינּוּ בְּחִינַת הַדַּעַת וְהַתּוֹרָה הַמְּלַבֵּשׁ לְמִטָּה, שְׁשֵׁם יֵשׁ יְמִי טוֹב וַיְמִי רַע, וְגַם שֵׁם הוּא בְּחִינַת דַּעַת שֶׁהוּא תּוֹרָה, כִּי הַדַּעַת מִתְּפַשֵּׁט בְּכָל הַיְמִים וְהַמְדוּת, וּמַחְמַת שִׁישׁ שֵׁם יְמִי טוֹב וַיְמִי רַע, עַל כֵּן בַּעַת הַתְּגַבְרוּתָם טָמְאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדַּעַת וְהַתּוֹרָה שֶׁל הַיְמִי טוֹב, עַל יְדֵי אַחִיזַת הַיְמִי רַע כְּנ"ל, וְכַשְּׁגַבְרָה מַלְכוּת בֵּית חֲשֻׁמוֹנָי וְנִצְחוּם, נַעֲשֶׂה נֶס וּמִצָּאוּ צְלוּחִית שֶׁל

הַנֶּסֶם], וּמַחְמַת זֶה דִּיקָא הוּא יָכוֹל לְהַכְנִיעַ וּלְכַפּוֹת אֶת הַיְמִי רַע, שְׂבֻכָל מְקוּם שֶׁהוּא רוֹאֶה וּמִסְתַּכֵּל נוֹפֵל הָרַע וְנִתְגַּלָּה הַטוֹב, כִּי הָרַע נִתְבַּטְּלָה נִגְדוֹ.

כִּי עֶקֶר אַחִיזַת הָרַע הוּא רַק לְמִטָּה, בְּזִמְן וּבְמַדוּת, וְשֵׁם יֵשׁ יְמִי טוֹב וַיְמִי רַע, וְעַל כֵּן יֵשׁ לָהֶם אַחִיזָה שֵׁם, אֲבָל לְמַעְלָה, בְּבְחִינַת אֵהָבָה שְׂבֻדַּעַת, בְּחִינַת סְתָרֵי תּוֹרָה, שֵׁם אֵין לָהֶם שׁוּם אַחִיזָה כָּלֵל, וְעֶקֶר אַחִיזַתָּם לְמִטָּה חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא רַק מַחְמַת שְׁאֵין זִוְכִין שְׂתִתְקַשֵּׁר הָאֵהָבָה שְׂבֻימִים עִם הָאֵהָבָה שְׂבֻדַּעַת וְתִקְבַּל אֹר מִשֵּׁם, עַל יְדֵי שְׁאֵין מִתְּגַבֵּר שִׁיְהִיָּה לְבוּ בְּרִשׁוּתוֹ וַאֲיֵנוּ מְקַשֵּׁר לְבוּ לְדַעַתוֹ, אֲזִי הוּא חֵס וְשְׁלוֹם בְּחִינַת (מְשִׁלֵי טו, כח): "נִרְגָּן מִפְּרִיד אֱלוֹף", וְנִפְרָד חֵס וְשְׁלוֹם הָאֵהָבָה שְׂבֻימִים, בְּחִינַת הַיְמִי טוֹב, מִהָאֵהָבָה שְׂבֻדַּעַת, וְאֲזִי חֵס וְשְׁלוֹם מִתְּגַבְרִין הַיְמִי רַע וַיּוֹנְקִים מֵהֶם וּמְכַסִּים עֲלֵיהֶם כְּנ"ל. אֲבָל הַצְּדִיק שְׂכַפָּה אֶת יָצָרוֹ וְזָכָה שִׁיתְקַשְּׁרוּ וַיְכַלְלוּ הַיְמִי טוֹב, בְּחִינַת אֵהָבָה שְׂבֻימִים, לְבְּחִינַת אֵהָבָה שְׂבֻדַּעַת, כִּי לְבוּ בְּרִשׁוּתוֹ כְּנ"ל, עַל כֵּן אֵין לְהָרַע שׁוּם שְׁלִיטָה נִגְדוֹ, עַל כֵּן נוֹפֵל וְנִתְבַּטְּלָה הָרַע נִגְדוֹ, כִּי אֵין לְהַיְמִי רַע שׁוּם שְׁלִיטָה וְאַחִיזָה כָּלֵל בְּבְחִינַת אֵהָבָה שְׂבֻדַּעַת. וְאַפִּילוּ בְּבְחִינַת הָאֵהָבָה שְׂבֻימִים אֵין לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה כְּשֶׁהִיא מְקַשֶּׁרֶת וְנִכְלָלֶת עִם הָאֵהָבָה שְׂבֻדַּעַת, וְעַל כֵּן תִּכְּף כְּשֶׁהַצְּדִיק הָאֲמֵת מְכַנֵּיעַ אֲצֵל

שְׁבַדְעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹם אֶחָד, הָאִיר בְּאַהֲבָה שְׂבִימִים, שֶׁהֵם שְׂבַעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, שֶׁזֶהוּ הַדְּלֶקֶת גְּרוֹת חֲנֻכָּה שְׁמוֹנֶה יָמִים, כְּדֵי שְׂתֵאֵיר אֹר הָאֶהֱבָה שְׂבַדְעַת בְּתוֹךְ הַשְּׂבַעָה יָמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂבַע מְדוֹת, בְּחִינַת (תהלים לט, ה) "מְדוֹת יָמֵי כִנּוּל":

ג וְזֶה בְּחִינַת הַהֲזָאוֹת שֶׁל הַכֹּהֵן גְּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים לִפְנֵי וְלַפְּנִים וּבִבְיָכָל, שֶׁהֵיוּ אֶחָת לְמַעְלָה וְשְׂבַע לְמַטָּה' (יזמא נג), כְּדֵי שְׂתֵאֵיר אֹר הָאֶהֱבָה שְׂבַדְעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶחָת לְמַעְלָה, ב'שְׂבַע שְׂלֵמָטָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂבַע מְדוֹת שְׂבַעָה יָמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶהֱבָה שְׂבַמְדוֹת וְזָמַן, כִּי שְׂמַעְתִּי שְׂשִׁמוֹנֶת יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֶה הֲזָאוֹת שֶׁל הַכֹּהֵן גְּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, הֵינּוּ כִנּוּל, וְעַל כֵּן הִיָּה מוֹנֶה הַהֲזָאָה הָרֵאשׁוֹנָה שְׂלֵמָטָה עִם כָּל הַשְּׂבַע שְׂלֵמָטָה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב: 'אֶחָת, אֶחָת וְאֶחָת, אֶחָת וְשִׁתִּים' וְכוּ', כְּדֵי שְׂתֵאֵיר אֹר דְּלַעֲלָא, בְּחִינַת הָאֶהֱבָה שְׂבַדְעַת, בְּחִינַת אֶחָת לְמַעְלָה, ב'שְׂבַע שְׂלֵמָטָה, בְּכַחֲבִינַת שְׂבַעָה יָמִים וּמְדוֹת כִנּוּל":

ד כִּי הַכֹּהֵן גְּדוֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶהֱבָה גְּדוּלָה הַעֲלִיּוֹנָה, הִיָּה נִכְנָס בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים לִפְנֵי וְלַפְּנִים אֶל מְקוֹם הָאָרוֹן וְהַלּוּחוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּעַת עֲלִיּוֹן, כִּי הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ בְּכֻלּוֹ הוּא בְּחִינַת דְּעַת, כְּמוֹ שְׂכַתְּב רַבֵּינוּ ז"ל כְּמָה פְּעָמִים (ליקוטי מוהר"ן סימנים יג פא), כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות לג):

שְׁמֵן שֶׁהִיָּה חָתוּם בְּחוֹתָמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גְּדוֹל זֶה בְּחִינַת (שמות ל, כה) "שְׁמֵן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ", הֵינּוּ הַדְּעַת הַעֲלִיּוֹן שְׂשֵׁם הָאֶהֱבָה שְׂבַדְעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת סְתָרֵי תוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחוֹתָמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גְּדוֹל, כִּי אֵין מִי שְׂיִזְכֶּה לָזֶה כִּי אִם בְּחִינַת הַכֹּהֵן גְּדוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶהֱבָה הַעֲלִיּוֹנָה שְׂבַדְעַת, וְעַל יְדֵי הַשְּׁמֵן הַחָתוּם הַזֶּה שֶׁל הַכֹּהֵן גְּדוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת סְתָרֵי תוֹרָה, בְּחִינַת אֹר הָאֶהֱבָה שְׂבַדְעַת, עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה נֶס, כִּי לֹא הִיָּה בּוֹ לְהַדְּלִיק כִּי אִם יוֹם אֶחָד, כִּי אֹר הַדְּעַת הַזֶּה לֹא יִתְגַּלֶּה כִּי אִם לְעֵתִיד לְבָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת (זכריה יד, י) "יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדַע לֵה" וְכוּ' [כְּמַבְאָר בַּמֶּאמֶר הַנ"ל], וְנַעֲשֶׂה נֶס וְדֶלֶק שְׁמוֹנֶה יָמִים, כִּי עַל יְדֵי כַח הַצְּדִיקִים גְּבוּרֵי כַח הַמִּתְגַּבְּרִין עַל יְצִירֵיהֶן, עַל יְדֵי זֶה הֵם מְמַשִּׁיכִין אֹר הָאֶהֱבָה שְׂבַדְעַת עַד שְׂתֵאֵיר אֹר הָאֶהֱבָה שְׂבַדְעַת בְּאַהֲבָה שְׂבִימִים וּבְמְדוֹת, כִּי לְבָם בְּרִשׁוּתָם וּמְקַשְׂרִים הֵימִים וְהַמְדוֹת שְׂבַלְב לְאֹר הָאֶהֱבָה שְׂבַדְעַת, וּמְקַבְּלִין הֵימִים וְהַמְדוֹת אֹר מִשָּׁם, שְׂעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְטַעַם אֹר הָאֶהֱבָה שְׂבַדְעַת גַּם בְּזָמַן וּבְמְדוֹת, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַנֶּס הַנ"ל שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁהַשְּׁמֵן שֶׁל כֹּהֵן גְּדוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶהֱבָה שְׂבַדְעַת כִנּוּל, שְׂעַקְר הָאֶרְתּוֹ הוּא רַק לְעֵתִיד לְבָא, בְּחִינַת יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדַע לֵה" וְכוּ' כִנּוּל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׂלֵא הִיָּה בּוֹ לְהַדְּלִיק כִּי אִם יוֹם אֶחָד כִנּוּל וְנַעֲשֶׂה נֶס וְדֶלֶק שְׁמוֹנֶה יָמִים, כִּי אֹר הָאֶהֱבָה

לג, ט): "כי ישמרו אמרתך ובריתך ינצרו" שזה בחינת גבורי כח הנ"ל, 'אלין אנון דמתגברין על יצריהון' (וזה פנחס רכ:), כי עקר ההתגברות על יצרו הוא רק בתאווה זו, ועל כן מחמת שהכהן איש חסד הוא בחינת גבור כח שכפה את יצרו וזכה לאהבה שבדעת, בחינת 'כי שפתי כהן ישמרו דעת', שהם בחינת הצדיק האמת כנ"ל, כי הכהנים בכלל הם בחינת אהבה שבדעת, כנגד כול ישראל, על כן כשאחד מישראל נפל באיזה חטא חס ושלום, היה מביא קרבן אל הכהן והיו סומכים על הקרבן ומתודים כל עוונותיהם, ועל ידי זה נמשכו כל העוונות על הבהמה של הקרבן, וכשלקחה הכהן להקריבה, היה תכף נופל ונכנע ונתבטל הרע שהם החטאים והעוונות, ונתגלה ונתברר בחינת הימי טוב, בחינת התורה שהיתה נסתרת שם, כי הרע נפל ונתבטל כנגד הכהן איש חסד, שהוא בחינת גבור כח, בחינת הצדיק שזכה לכפות את יצרו וכו' כנ"ל.

ועל כן היתה עקר הפפרה בבית המקדש, כי שם הוא בחינת דעת, בחינת אהבה שבדעת, שעל ידי זה עקר הכח של הצדיק להכניע הרע ולבטלו מישראל, על ידי שזכה לבחינת אהבה שבדעת וכו' כנ"ל, וכל מה שצריכין כפרה גדולה ביותר צריכין שיתעסק בו צדיק גדול

כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו. אך גם בבחינת דעת יש כמה וכמה מדרגות נכמו שכתב רבינו ז"ל במאמר הנ"ל, כי בחינת אהבה שבדעת שבמדרגה התחתונה, הוא בחינת אהבה שבימים במדרגה העליונה, ועל כן היה בבית המקדש עצמו כמה וכמה קדשות, בחינת כמה מדרגות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (כלים א, ח): 'עזרת ישראל מקדשת ממנו וכו' מקום דריסת רגלי הכהנים מקדש ממנו וכו' בין האולם ולמזבח וכו' ההיכל וכו' עד לפני ולפנים מקדש ממנו שאין נכנס לשם אלא הכהן גדול ביום הכפורים, כי שם תכלית הקדושה, תכלית הדעת עליון, ושם היה עומד הארון והלוחות שקבל משה רבינו עליו השלום מידיו של הקדוש ברוך הוא, ושם עקר אהבתן של ישראל עם אביהם שבשמים, בחינת (שיר השירים א, יג): "בין שדי ילין", שהם בדי הארון, ששם היה נותן הכהן גדול הקטרת על האש ביום הכפורים, ושם היה את ההזאות אחת למעלה ושבע למטה לכפר על כל ישראל, כי כל הכפרות על כל החטאים תלויים בכהנים שהיו מקריבים הקרבנות על ישראל.

כי הכהן איש חסד הוא בחינת גבור כח, כי הכהנים היו אנשי חיל גבורים גדולים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ובחים טד), כי עקר הכהנה זכו על ידי קדשת הברית, כמו שכתוב (דברים

ביותר, כדי שיוכל להמשיך אור האהבה שבדעת העליון יותר, ועל כן ביום הכפורים שאז צריכין כפרה על כל העוונות על כלל ישראל, על כן כל העבודות של יום הכפורים לא היו כשרים אלא בכהן הגדול, שהוא בחינת הצדיק הגדול שיש לו כח לכנס לפני ולפנים להמשיך משם אור האהבה שבדעת העליון מאד, ועל ידי זה היה מכפר על כל ישראל, כי היה לו כח להכניע ולבטל כל הרע של כל העוונות של כל ישראל ולגלות הטוב, הינו הימי טוב, ולהאיר בו אור רב מלעלא, בחינת האהבה שבדעת, שזהו בחינת אחת למעלה ושבע למטה וכו', כנ"ל:

ה וזה בחינת ההלל של חנכה, זה בחינת (תהלים נו, יא) "בה' אהלל דבר באלהים אהלל דבר" הנאמר במאמר הנ"ל, שהוא בחינת שלום שזוכין על ידי התורה שמגלין ובוגין מעמקי הקלפות על ידי כפית היצר וכו' [כמבאר שם, עין שם], כי זה עקר ההלל כשזוכין למצא את השם יתברך בכל מקום, בין בטיבו בין בעקו וכו', בחינת (שם יח, ה) "מהלל אקרא ה' ומן איבי אנשע", בחינת (שם קיח, ה) "מן המצר קראתי יה' וכו', שזהו בחינת 'בה' אהלל דבר באלהים אהלל', שזה עקר ההלל כנ"ל:

ו וזה בחינת הצדקה שנוהגין לתן בחנכה, פי עקר העניות חס ושלוש הוא מחמת התגברות הימי רע על

הימי טוב, שהוא בחינת פגימת הלבנה, שמשם העניות, שהוא בחינת התגברות שבע שני הרעב על שבע שני השבע, חס ושלוש, בבחינת (משלי טו, טו): "כל ימי עני רעים". וזה שנותן צדקה לעני הוא בחינת הצדיק, בחינת (תהלים לו, כא): "צדיק חונן ונותן", והוא מכניע הימי רע מן העני ונתגלה בחינת ימי טוב, בבחינת (שם קיב, ה): "טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו", בחינת 'עשי דברו' הנ"ל. ועקר הצדקה הוא לתן לעני הגון העוסק בתורה ומצות, להיות תמכי אורייתא, וכשנותן לעני כזה, נמצא שהוא בונה את התורה ממש על ידי הצדקה שנותן לו, כי הוא מסמך את התלמיד חכם ויכול לעסק בתורה על ידי זה, כי מקדם היה מתבטל מדברי תורה מחמת חסרון הפרנסה, כי אם אין קמח אין תורה" (אבות ג, יז), ועכשיו על ידי שזה נותן לו צדקה וסומך אותו הוא יכול לעסק בתורה, נמצא שזה עוסק בתורה על ידו, נמצא שהוא בחינת בונה את התורה, דהינו הימי טוב, שמגלה מתוך הימי רע מתוך דחק העניות, שהם בחינת ימי רע, בחינת 'כל ימי עני רעים' כנ"ל, ועל כן הוא בחינת הצדיק, שהוא בונה גם כן את התורה, את הימי טוב, ומכניע הימי רע כנ"ל, ועל כן על ידי הצדקה זוכה לבחינת אהבה שבדעת, שהוא בחינת סתרי תורה, שהוא בחינת אורות החצוצחות, כפידוע, בבחינת (ישעיה נח, ט): "ותפק לרעב

ביותר, כדי שיוכל להמשיך אור האהבה שבדעת העליון יותר, ועל כן ביום הכפורים שאז צריכין כפרה על כל העוונות על כלל ישראל, על כן כל העבודות של יום הכפורים לא היו כשרים אלא בכהן הגדול, שהוא בחינת הצדיק הגדול שיש לו כח לכנס לפני ולפנים להמשיך משם אור האהבה שבדעת העליון מאד, ועל ידי זה היה מכפר על כל ישראל, כי היה לו כח להכניע ולבטל כל הרע של כל העוונות של כל ישראל ולגלות הטוב, הינו הימי טוב, ולהאיר בו אור רב מלעלא, בחינת האהבה שבדעת, שזהו בחינת אחת למעלה ושבע למטה וכו', כנ"ל:

ה וזה בחינת ההלל של חנכה, זה בחינת (תהלים נו, יא) "בה' אהלל דבר באלהים אהלל דבר" הנאמר במאמר הנ"ל, שהוא בחינת שלום שזוכין על ידי התורה שמגלין ובוגין מעמקי הקלפות על ידי כפית היצר וכו' [כמבאר שם, עין שם], כי זה עקר ההלל כשזוכין למצא את השם יתברך בכל מקום, בין בטיבו בין בעקו וכו', בחינת (שם יח, ה) "מהלל אקרא ה' ומן איבי אנשע", בחינת (שם קיח, ה) "מן המצר קראתי יה' וכו', שזהו בחינת 'בה' אהלל דבר באלהים אהלל', שזה עקר ההלל כנ"ל:

ו וזה בחינת הצדקה שנוהגין לתן בחנכה, פי עקר העניות חס ושלוש הוא מחמת התגברות הימי רע על

שִׁישׁ בַּהֲחִלּוֹם זֶה בַּחֲנִינֵת טוֹב, בַּחֲנִינֵת יְמֵי טוֹב, וְהַשְּׁקָר וּדְבָרִים בְּטָלִים שֶׁל הַחֲלוֹם זֶה בַּחֲנִינֵת יְמֵי רַע, וּמַחֲמַת שְׁהִימֵי רַע מַכְסִין עַל הַיְמֵי טוֹב, בְּפֶרֶט בְּשֵׁנָה בַּחֲלוֹם, שְׂאֵז הוּא אַחֲזִיתָם, כִּידוּעַ, עַל כֵּן אִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד עַל פְּתוּרֵן הַחֲלוֹם, אֲבָל הַצַּדִּיק כְּמוֹ יוֹסֵף הַצַּדִּיק שִׁכְפָּה אֶת יָצְרוֹ וְהַכְנִיעַ הַיְמֵי רַע, אֲזִי תִכַּף כְּשִׁשׁוּמַע הַחֲלוֹם, אֲזִי הָרַע הֵינּוּ הַיְמֵי רַע, נוֹפְלִין וְנִתְבַטְּלִין וְנִתְגַּלִּין רַק הַיְמֵי טוֹב, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת הָאֵמֶת וְהַטוֹב שֶׁבַּחֲלוֹם שֶׁהוּא פְּתוּרֵן הַחֲלוֹם.

וְזֶה בַּחֲנִינֵת חֲלוֹם פְּרַעָה שֶׁלֹּא יִכְלוּ כָּלֶם לַעֲמֹד עַל פְּתוּרוֹ, כִּי חֲלוֹמוֹ הָיָה שָׁבַע שְׁנֵי הַשָּׁבַע וְשָׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינָה זוֹ מִמֶּשׁ שֶׁהִתְגַּבַּר שָׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת שָׁבַע יְמֵי רַע, עַל הַשָּׁבַע שְׁנֵי הַשָּׁבַע, שֶׁהֵם יְמֵי טוֹב, בַּבְּחִינֵת (בראשית מא, ד): "וְתִבְלַעְנָה הַפְּרוֹת הָרְעוֹת" וְכוּ', עַד אֲשֶׁר נִתְכַּסְּהוּ וְנִתְעַלְּמוּ לְגַמְרֵי עַל יְדֵי הַיְמֵי רַע שִׁכְפָּה עֲלֵיהֶם, בַּבְּחִינֵת (שם כא): "וְלֹא נֹדַע כִּי בָאוּ אֶל קַרְבְּנָה", וְעַל כֵּן לֹא הָיָה יָכֹל שׁוֹם אָדָם לַעֲמֹד עַל פְּתוּרוֹ לְבָרֵךְ הָאֵמֶת וְהַטוֹב שָׁבוּ כִּי אִם יוֹסֵף הַצַּדִּיק, כִּי אֲצִלוּ נִתְבַטְּלִין הַיְמֵי רַע, בַּחֲנִינֵת שָׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב, וְעַל כֵּן הָיָה יוֹדַע פְּתוּרֵן הָאֵמֶת שֶׁל הַחֲלוֹם, וְזָכָה "לְהַחֲיוֹת עִם רַב" (שם ג, כ) לְקַבֵּץ אֶכָּל בְּשָׁבַע שְׁנֵי הַשָּׁבַע, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת יְמֵי טוֹב, כִּדְרֵי שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ לְהִתְגַּבֵּר שְׁנֵי הָרָעָב, שֶׁהֵם

נִפְשָׁךְ וְכוּ', אֲזִי יִקְבַּע כְּשִׁחַר אַרְךָ וְכוּ' (שם ח), וְהַשָּׁבִיעַ בְּצַחֲצַחוֹת נִפְשָׁךְ" (שם יא), כִּי מִשֶּׁם עָקַר הַשָּׁפַע, בַּבְּחִינֵת (מרעד קטן כח): 'בְּנֵי חַיִּי וּמִזּוּנֵי לֹאוּ זְכוּתָא תִּלְיָא מִלְתָּא כִּי אִם בְּמִזְלָא תִּלְיָא מִלְתָּא', שֶׁהוּא הַמִּזְלָה הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת אֶהְבֵּה שְׁבִדְעַת, בַּחֲנִינֵת סִתְרֵי אֹרִייתָא, בַּחֲנִינֵת אֹרִייתָא דְעִתִּיקָא סִתְרֵימָאָה כִּידוּעַ:

זֶהוּ בַּחֲנִינֵת מַה שֶׁלְּעוֹלָם קוֹרִין פְּרִשְׁת 'מִקְּץ' בַּחֲנִינָה, כִּי זֹאת הַפְּרִשָּׁה מְדַבֵּרֶת מִגְּדֵלֵת יוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁנִּתְגַּדַּל בְּאַרְץ מִצְרַיִם עַל יְדֵי שִׁכְפָּה אֶת יָצְרוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה שֶׁנִּתְבַטְּלָה הָרַע נִגְדוּ, הֵינּוּ הַיְמֵי רַע, וְעַל כֵּן נַעֲשֶׂה מוֹשֵׁל עַל כָּל אַרְץ מִצְרַיִם, שֶׁהוּא תִּקְף הָרַע 'עֲרוֹת הָאָרֶץ', כִּי תִקְף הָרַע שֶׁל אַרְץ מִצְרַיִם נִתְבַטְּלָה נִגְדוּ עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מוֹשֵׁל עֲלֵיהֶם, וְהַכְנִיעַ כָּל הָרַע שֶׁל מִצְרַיִם עַד שֶׁהָיוּ יְכוֹלִים יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת שֵׁם אַחַר כָּךְ בְּגִלוֹת [כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּסִפְרֵי], שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה הִכְרַח יוֹסֵף לְהִיּוֹת שֵׁם מִקְּדָם, כִּי אִם לֹאוּ לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְסַבֵּל אֶת הַגְּלוּת שֶׁל מִצְרַיִם, שֶׁהָיָה שֵׁם תִּקְף הָרַע מֵאֵד, אֲבָל עַל יְדֵי כַח שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁהִתְגַּבַּר עַל יָצְרוֹ, עַל יְדֵי זֶה נִכְנַע הָרַע שֶׁל מִצְרַיִם וְנִתְבַטְּלָה נִגְדוּ, וְעַל כֵּן הָיָה יְכוֹל יוֹסֵף לְפַתֵּר חֲלוֹמוֹת, כִּי הַחֲלוֹם הוּא מְעַרְבֵי עִם דְּבָרִים בְּטָלִים, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות נה:), שֶׁזֶה בַּחֲנִינֵת הַתְּעַרְבוֹת הַטוֹב עִם הָרַע, כִּי הָאֵמֶת

שני השבוע, הוא על ידי הצדיק שזכה לאור האהבה שבדעת, שהוא בחינת 'יום אחד הוא יודע לה' וכו', כנ"ל, וזהו 'חלום פרעה אחד הוא'.

זעל בן קורין פרשת 'מקץ' בחנפה, כי כל זה הוא בחינת שמונת ימי חנפה שמדליקין בהם גרות חנפה, כדי שיאיר אור האהבה שבדעת בשבעה ימים כדי לגלות בחינת שבע שני השבוע שהם בחינת 'מי טוב וכו', כנ"ל:

ח ועל בן נתקשה משה בשלשה דברים אלו שסימנם 'משה', שהם: מ'נורה וש'קלים וקדוש ה'חדש, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי בכל אלו השלשה דברים צריכין להמשיך אור האהבה שבדעת, 'מנורה' כנ"ל, בחינת נר חנפה, שהם בחינת גרות שבמקדש שצריכין להדליקם ולהאירם מאור האהבה שבדעת, בבחינת (במדבר ח, ב): "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", ועל בן היה נר המערבי עדות לישראל שהשכינה שורה בישראל, שממנו היה מתחיל ובה היה מסים, כי שם בגרות שבמקדש שורה אור האהבה שבדעת, ועל בן שם עקר העדות על אהבת ישראל לאביהם שבשמים.

'שקלים' זה בחינת צדקה נדבת לב, שעל ידי זה מאיר אור האהבה שבדעת, שמשם עקר השפע

ימי רע, כי כשאדם זוכה לאיזה טוב, לבחינת ימי טוב, הוא צריך להשתדל להרבות מאד במעשים טובים ובעסק התורה כל מה שיוכל, בבחינת (קהלת ט, י): "כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה", 'עד שאתה בכחך' (ילקוט קהלת ט, כ), כמו שכתוב (שם יב, יא): "וזכר את בוראיך בימי בחורתיך עד אשר לא יבואו ימי הרעה" וכו', כי לכל אדם יש ימי טוב וימי רע, ובעת שמתגברין חס ושלום הימי רע על האדם וקשה לעמד נגדם, הוא צריך להשתמש עם כח הימי טוב שהיה לו בתחלה, דהינו מה שזכה לעשות טוב מקדם, על בן כל זמן שאפשר בידו לעשות איזה טוב הוא צריך לחטף מאד ולמהר לעשות הרבה הרבה טוב עד שלא יבואו הימי הרעה חס ושלום, כלי האי ואולי יוכל להתגבר על ידי זה להכניע הימי רע, שזהו בחינת יוסף הצדיק שאסף וקבץ אכל בשני השבוע כדי להחיות עם רב בימי הרע, כמו שכתוב (בראשית מא, לו): "והיה האכל לפקדון" וכו', כדי שעל ידי זה לא יוכלו הימי רע לשלט על ישראל, כי מחיין עצמן ומתגברין עליהם על ידי הטוב שאסף בימי הטוב, שזהו בחינת האכל שאסף יוסף בשבע שני השבוע כי למחיה שלחו האלהים 'להחיות עם רב'.

וזה בחינת 'חלום פרעה אחד הוא' (שם כה), כי לפתור חלום פרעה להכניע שבע שני הרעב ולגלות שבע

העליון יותר. וזהו וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַע־עֵתִים כְּאֹרֶךְ שְׁבַע־עֵת הַיָּמִים, שֶׁהוּא אֹרֶךְ הַגְּנוּז מִשְׁבַּעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַגְּנוּזָה וְהַצְּדִיקִים הַגְּנוּזִים, בְּחִינַת (בראשית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב" [כַּמְבָּאָר בַּמְאָמָר הַנ"ל], יְהִי רְצוֹן שִׁיתְגַּלוּ בַמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

ט וְזֶה בְּחִינַת (שמות ל, ח): "וּבַהֲעֵלֶת אֶהְרֵן אֶת הַנֶּרֶת בֵּין הָעֶרְבִים יִקְטִירֶנָּה", כִּי קִטְרֶת הוּא בְּחִינַת שְׁמִכְנִיעֵן הַקְּלָפוֹת וְהַיָּמִי רַע וּמְגַלֵּין וּמַעְלִין הַטוֹב, בְּחִינַת אֶחָד עָשָׂר סִמְמָנֵי הַקִּטְרֶת כִּידוּעַ, וְעַל כֵּן מְקַטְרִין קִטְרֶת בַּעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, כִּי כְּשֹׁנְכָנְעִין הַיָּמִי רַע וְנִתְגַּלָּה הַטוֹב, שֶׁזֶה בְּחִינַת קִטְרֶת, אֲזִי נִמְשָׁךְ וְנִתּוֹסֵף בְּהַטוֹב אֹרֶךְ רַב מְלַעֵלָא, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, כִּי נִתּוֹסֵף וְנִמְשָׁךְ עַל הַטוֹב אֹרֶךְ רַב מְלַעֵלָא, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אֹרֶךְ הָאֵהָבָה שְׂבַדְעַת, כִּנ"ל:

וְכֹו' כִּנ"ל, וְזֶה בְּחִינַת קִדּוּשׁ הַחֲדָשׁ לְמִלְאֵת הַלְבָנָה מִפְּגִימָתָהּ, שֶׁזֶה בְּחִינַת לְגִלוֹת הַיָּמִי טוֹב וְלִהְכַנִּיעַ הַיָּמִי רַע שְׁאֲחִיזְתָּם מִמְעוֹט הַיָּרֵחַ כִּידוּעַ, כִּי כְּשֶׁהַיָּמִי רַע מִתְגַּבְּרִים חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי נִתְצַמְצַם הָאֹרֶךְ שֶׁל הַיָּמִי טוֹב וְנִתְמַעַט, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פְּגִימַת הַלְבָנָה מְעוֹט אֹרֶךְ. וְצָרִיךְ לִהְכַנִּיעַ הַיָּמִי רַע וְלִמְלֵאֵת פְּגִימַת הַלְבָנָה שֶׁתְּהִיָּה אֹרֶךְ הַלְבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְכֹו', עַל יְדֵי שְׁמִמְשִׁיכִין אֹרֶךְ רַב מְלַעֵלָא, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְרַבֶּה הָאֹרֶךְ וְנִתְבַטַּל הַצְּמִצּוֹם וְהַמְעוֹט, שֶׁזֶה בְּחִינַת מְלוֹי הַלְבָנָה מִפְּגִימָתָהּ, בְּחִינַת (ישעיה ל, כו): "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַע־עֵתִים" וְכֹו', כִּי אֶפִּילוֹ כְּשֶׁנִּתְמַלֵּא מְעוֹט הַיָּרֵחַ וְזוֹכִין לְבְּחִינַת אֹרֶךְ הָאֵהָבָה שְׂבַדְעַת לְפִי בְּחִינָתוֹ, אֵף עַל פִּי כֵן בְּבְּחִינָה הָעֲלִיוֹנָה הוּא עֲדִין בְּחִינַת אֵהָבָה שְׂבַדְעַת, וְעַל כֵּן צְרִיכִין שֶׁהַבְּחִינָה הָעֲלִיוֹנָה תֵּאִיר עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְמַעַלָּה מֵאֹרֶךְ הָאֵהָבָה שְׂבַדְעַת

הלכות פורים הלכה ד

פְּנוּי מִיָּנֵה" (תיקוני זו, צא): וְאֶפִּילוֹ בְּעִמְקֵי הַקְּלָפוֹת יְכוֹלִין לְמַצֵּא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וּמִי שְׂכּוֹפֵה אֶת יָצְרוֹ אֲזִי כְּשֶׁמְדַבֵּר עִם הַגּוֹיִם אוֹ רוֹאֵה מַעֲשֵׂיָהֶם, אֲזִי הָרַע נוֹפֵל וְנִתְבַטַּל נִגְדּוֹ וְנִתְגַּלָּה הַטוֹב שֶׁהָיָה נִתְעַלֵּם שֶׁם

עַל פִּי הַמְאָמָר "מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים אוֹהֵב יָמִים" וְכֹו' בְּסִימָן לֵג, עֵינַי שֶׁם הַיֵּטֵב:

וְהַכֵּלֵל, כִּי "מֵלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיה ו, ג). וְאֵיְהוּ מְמַלֵּא כֹל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כֹּל עֲלָמִין וְלִית אֲתֵר

בחינת ימי טוב וימי רע [כמבאר במאמר הנ"ל], ויש אהבה שבדעת למעלה מהמח ומהמדות, ושם הוא בחינת כלו טוב, כי הוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימא דעתידא לאתגליא לעתיד לבא, שהוא בחינת כלו טוב, ושם הוא למעלה מהמדות למעלה מהשכל, כי אי אפשר לנו להשיג בשכלנו אור האהבה הזאת שבדעת כנ"ל, כמו כן 'את זה לעמת זה' בסטרא אחרא יש שני בחינות, יש בחינת קלפות וסטרא אחרא, שהם בבחינת ימים, בחינת ימי רע והם כנגד ימי טוב, ושם יש כמה ניצוצות מהימים והמדות שנפלו כידוע, ויש עוד בחינת סטרא אחרא שהוא כלו רע ואין שם שום טוב, ואין שם שום דעת כלל, הינו שהם פסילות ורע גמור ואין שם שום טוב ושום שכל ושום נצוץ של הקדושה. ועל כן כל מעשיהם הם בלי שום שכל וטעם אפילו של טעות, כי בבחינת הקלפה של הימים והמדות יכולין למצא שם כמה ניצוצות דקדושה כנ"ל. ועל כן יש שם איזה טעם וענין אף על פי שהוא בטעות, כי הם מהפכים דברי אלהים חיים מחמת רבוי הרע. אף על פי כן על כל פנים יש שם איזה טעם של טעות ושקר, אבל בבחינת הקלפה השנייה שם אין שום ניצוץ ואין שם שום טעם, כי אין שם שום שכל ושום ניצוץ, והוא שרש הסטרא אחרא והקלפה, כי כל הסטרא אחרא מקבלין משם.

וכו', עין שם. ועל ידי זה זוכה לאהבה שבדעת, כי יש שני מיני אהבות, יש אהבה שהיא בימים בחינת חסד, 'יומא דאזיל עם כלהו יומין' (זהר בראשית מו). ויש אהבה שהיא למעלה מהימים, למעלה מהמדות, והיא אהבה שבדעת והיא בחינת אורייתא דעתיקא סתימא דעתידא לאתגליא לעתיד לבא. וכל אדם יכול לטעם טעם אור האהבה שבדעת על ידי שמקשר לבו לדעתו וכו' [עין שם כל זה היטב]. גם עין מאמר של 'ואיה השה לעלה' (ליקוטי תנינא יב), עין שם היטב:

א והנה התורה הזוהרה אותנו שלא לילך בחקות העכו"ם ולהתרחק מהם בתכלית הרחוק ושללא להתדמות להם וכו' [וכמבאר ביורה דעה בהלכות חקת העכו"ם, עין שם]. כי באמת אף על פי שבאמת לאמתו יכולין למצא אלהותו יתברך אפילו בלשונות העכו"ם, כי איהו מחיה את כלם, [וכמבאר היטב במאמר הנ"ל], אף על פי כן אסור לכנס לשם, כי יוכל להתפס שם מחמת רבוי הקלפות שהם רבים על הטוב, והטוב מתעלם שם בתכלית ההעלם, על כן יוכל לתפס ביניהם חס ושלום. ועקר אזהרה הזוהרה אותנו התורה שלא ללכת בחקותיהם דיקא, כמו שכתוב (ויקרא יח, א): "בחקותיהם לא תלכו". כי "את זה לעמת זה עשה אלהים" (קהלת ז, יד). וכמו שבקדושה יש שני מיני אהבות: אהבה שבמימים, ושם יש

הַעֲכוּ"ם כַּנ"ל. וּמִי שֶׁמִּתְחַבֵּר עִם הַעֲכוּ"ם וּמִתְדַמֶּה לָהֶם חֵס וְשָׁלוֹם, יְכוּל לְהִתְפַּסֵּס בְּרִשְׁתָּם עַד שִׁיְהִיָּה נִתְפַּס חֵס וְשָׁלוֹם בְּבַחֲיַת הַקְּלָפָה הַשְּׂנִיָּה הַנ"ל, שֶׁהוּא בַּחֲיַת חֻקֹּת הַעֲכוּ"ם, שֶׁהוּא כְּלוּ רַע חֵס וְשָׁלוֹם, וְכִשְׁנוּפֵל לְשֵׁם חֵס וְשָׁלוֹם, אָזִי אֵין סוּמֵךְ בִּידוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, מֵאַחַר שֶׁאֵין שֵׁם שׁוֹם נִיּוּץ דְקָדוּשָׁה כַּנ"ל. וְעַל כֵּן הִזְהִירָה אוֹתָנוּ הַתּוֹרָה לְפָרֵשׁ מִדְּרִכֵיהֶם וּלְהִתְרַחֵק מֵהֶם וְהִפֵּל אֶסוּר מִשׁוֹם חֻקֹּת הַעֲכוּ"ם, הֵינּוּ כְּדִי שְׂלָא יִהְיֶה נִתְפַּס חֵס וְשָׁלוֹם בְּבַחֲיַת הַקְּלָפָה הַשְּׂנִיָּה, שֶׁהִיא בַּחֲיַת חֻקֹּת הַעֲכוּ"ם שֶׁשֵׁם אֵין שׁוֹם טוֹב, וּמִי שְׁנוּפֵל לְשֵׁם חֵס וְשָׁלוֹם קָשָׁה לוֹ לְצַאת מִשֵּׁם כִּי אֵין סוּמֵךְ בִּידוֹ מֵאַחַר שֶׁאֵין שֵׁם שׁוֹם נִיּוּץ וְשׁוֹם טוֹב כִּלְלִי:

בַּ וְזֶה בַּחֲיַת תְּקֵף הַנֵּס שֶׁל פּוּרִים אֲשֶׁר הִפְלִיא הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ חֲסִדוֹ עִמָּנוּ בֵּימֵי הָהֵם, וְעָשָׂה לָנוּ נִסִּים וּנְפִלְאוֹת גְּדוּלוֹת אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיִתָּה, כִּי הֵמָּן הִרְשַׁע רָצָה לְהִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל בְּבַחֲיַת קְלָפָה זֹה הַשְּׂנִיָּה הַנ"ל, כִּי עָשָׂה עֲצָמוּ עֲבוּדָה זָרָה, וְעֲבוּדָה זָרָה הוּא בַּחֲיַת קְלָפָה זֹה הַשְּׂנִיָּה הַנ"ל, וְעַל כֵּן בִּקֵּשׁ לְ"הִשְׁמִיד וְלְהַרְגֵם וְכוּ" אֶת כָּל הַיְּהוּדִים" (אֶסְתֵּר ג, יג) כִּי שֵׁם הוּא בַּחֲיַת כְּלִיָּה, כִּי אֵין שֵׁם שׁוֹם נִיּוּץ מִקְדָּשַׁת יִשְׂרָאֵל כִּלְלִי, כִּי אֵין שֵׁם שׁוֹם טוֹב כַּנ"ל, וְזֶה שֶׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מַגִּילָה יב, א): מִפְּנֵי מָה נִתְחַיְבוּ שׁוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁבָּאוֹתוֹ

וְזֶה בַּחֲיַת חֻקֹּת הַעֲמִים, כִּי חֻקָּה הוּא דְבָר שֶׁאֵין בוֹ שׁוֹם טַעַם. וּבִקְדוּשָׁה חֻקֹּת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הוּא בַּחֲיַת לְמַעַלָּה מֵהַשְּׂכָל וְהוּא בְּבַחֲיַת אֲהָבָה שְׁבֻדַּעַת שִׁיתְגַּלְגֵּל לְעַתִּיד, כְּגוֹן מִצְוֹת פְּרָה אֲדָמָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (בְּמִדְבָר יט, ב): "חֻקֹּת הַתּוֹרָה". שְׂלָא יִתְגַּלְגֵּל זֶה הַסּוּד עַד לְעַתִּיד, וְאֶפִּילוּ שְׁלָמָה עָלָיו הַשָּׁלוֹם אָמַר (קֹהֶלֶת ז, כג): "אֲמַרְתִּי אֲחַכְמָהּ וְהִיא רַחֲוֹקָה" עַל מִצְוָה זֹה, כְּמוֹ כֵּן בְּקְלָפָה חֻקֹּת הַעֲמִים הוּא בַּחֲיַת הַקְּלָפָה הַשְּׂנִיָּה הַנ"ל, שֶׁהוּא לְמַטָּה מֵהֵימָיִם וְהַמְדוּת שֶׁאֵין שֵׁם שׁוֹם טַעַם כִּלְלִי. וְעַל כֵּן נִקְרָאִים 'חֻקָּה'. וְכִמוֹ שֶׁאֵנּוּ רוֹאִין שֶׁחֻקֹּתֵיהֶם הֵם בְּלִי שׁוֹם טַעַם כִּלְלִי, כִּי הֵם בַּחֲיַת זֹה, וְזֶהוּ בַּחֲיַת עֲבוּדָה זָרָה שְׁלָהֶם, שֶׁהֵם שְׁטוּת נִגְלָה וּמִפְּרָסֵם וְאֵין לָהֶם שׁוֹם טַעַם עַל זֶה. וְאֶף עַל פִּי כֵּן הֵם אֲדוּקִים בָּהּ, כִּי זֶה בַּחֲיַת הַקְּלָפָה הַשְּׂנִיָּה הַנ"ל, שֶׁהוּא כְּלוּ רַע וְאֵין שֵׁם שׁוֹם שְׂכָל וְשׁוֹם נִיּוּץ דְקָדוּשָׁה כַּנ"ל. וְכַמוֹבָא בְּפִתְּכֵי שֶׁהָעֲבוּדָה זָרָה אֵין בָּהּ שׁוֹם נִיּוּץ דְקָדוּשָׁה, וְהוּא בַּחֲיַת צוּאָה מִמֶּשׁ שֶׁהוּא מוֹתְרוֹת גְּמוּר שֶׁאֵין בוֹ שׁוֹם טוֹב, בַּחֲיַת (יִשְׁעִיָּה ל, כב) "צֵא תֹאמַר לוֹ" וְכַמוֹבָא.

וְזֶה בַּחֲיַת (תְּהִלִּים צו, ה) "כִּי כָל אֱלֹהֵי הַעֲמִים אֱלִילִים". 'אֱלִילִים' דִּיקָא, כִּי אֱלִיל לְשׁוֹן דְבָר שֶׁאֵינוֹ כְּמוֹ שְׁפָרֵשׁ רַש"י, כִּי הֵם אֱלִיל גְּמוּר שֶׁאֵין שֵׁם שׁוֹם טוֹב, וְעַל כֵּן אֵין שֵׁם שׁוֹם טַעַם וְשְׂכָל. וְעַל כֵּן נִקְרָאִים חֻקֹּת

הם מקבלים חיותם משם דיקא, עין שם.

ועל כן אפילו כשנופלין לשם חס ושלום, אף על פי שנדמה שאי אפשר לצאת משם בשום אופן חס ושלום, אף על פי כן אין שום יאוש בעולם כלל, כי גם שם יכולין למצוא אלהותו, כי הם גם הם מקבלין חיות ממנו יתברך, כי הוא יתברך מחיה את כלם. ואזי אדרבא, כשזוכה לשוב משם ולמצא שם אלהותו יתברך, על ידי שזוכין לידע שגם שם נסתר הוא יתברך בתכלית ההסתרה אזי הירידה הוא תכלית העליה, כי באין על ידי זה להקדושה הגבוהה מאד מאד שהיתה נעלמת שם כנ"ל, [ועין במאמר 'ואיה השה לעלה' שם מבאר הענין היטב, עין שם]. וזאת הקדושה הגבוהה בחינת מאמר סתום שהם מקבלין חיות משם זה בחינת אהבה שבדעת שהיא למעלה מהמדות והימים, שהיא בחינת אורייתא דעתיקא דעתידא לאתגליא לעתיד לבא.

וזה שכתב רבינו ז"ל במאמר מי האיש החפץ חיים הנ"ל, שעל ידי זה שמוצאין אלהותו יתברך מעמקי הקלפות, על ידי זה זוכין לאהבה שבדעת, כי עמקי הקלפות, הינו הקלפה השנייה הנ"ל, בחינת עבודה זרה וחקת העכו"ם, הם מקבלין חיותם מבחינת ההסתרה וההעלמה של האהבה שבדעת שהיא

הדור כללה? מפני שהשתחוו לצלם, הינו עבודה זרה שהיא בחינת קלפה זו השנייה שכשנופלים לשם אזי הוא בחינת כללה ואבדה לגמרי חס ושלום, כי אין שם שום טוב כנ"ל, ועל כן לא היה מעולם עת צרה כזו, כי כלם לא רצו לכלות לגמרי את ישראל כמו זה הרשע הזמן ימח שמו, כי הוא בחינת הקלפה שהיא רע גמור שאין שם קדשת ישראל כלל, ועל כן חשב במחשבתו שלא יהיה באפשרי לישראל להנצל מידו, כי מקלפה השנייה הנ"ל אי אפשר לצאת, כי אין שם שום סומך מאחר שאין שם שום טוב כנ"ל. אבל באמת לאמתו גם זאת הקלפה השנייה שהוא כלו רע, ואין שם שום טוב אף על פי כן בודאי היא מקבלת חיות מהשם יתברך ברוך הוא כביכול, כי בלעדו לא היה לה שום חיות, ובהכרח שהיא גם כן מקבלת חיות מאתו יתברך כי הוא יתברך מחיה את כלם, אך מבאר על פי דברי רבינו הקדוש ז"ל בכמה מקומות ובפרט במאמר 'ואיה השה לעלה' (ליקוטי תנינא יב), שתקף הקלפות והסטרא אחרא מקבלין חיות מהקדושה הגבוהה ביותר למעלה מכל הקדשות שזאת הקדושה הוא סתום ונעלם בתכלית ההעלם בחינת מאמר סתום. ומשם דיקא מקבלין חיות תקף הסטרא אחרא דהינו בחינת עבודה זרה, כי מחמת שזאת הקדושה הוא בחינת סתום ונעלם בתכלית ההעלם, על כן

בחינת רב חסד, וזה בחינת מרדכי כנ"ל. ומחמת שהיה מבחינה זו, על כן היה לו כח לשבר אפילו קלפת המן עמלק, דהינו הקלפה השניה הנ"ל שאין בה שום טוב כנ"ל, כי היה יודע ומשיג שגם הם מקבלים חיות ממנו יתברך מבחינת מאמר סתום, בחינת אהבה שבדעת וכו' כנ"ל, כי מרדכי היה נאחז משם, על כן היה לו השגה זו. וכשזוכין להשיג זאת שגם הם מקבלים חיות ממנו יתברך מבחינת מאמר סתום, אזי הם נכנעין ונתבטלין בתכלית הבטול, כי לא היה להם חיות רק מההסתרה וההעלמה, אבל עכשיו כשיודעין שגם שם נעלם הוא יתברך אזי הם נופלים ונתבטלין ואזי אדרבא, זוכין לעלות בתכלית העליה, כי זוכין להשיג אור האהבה שבדעת, שהוא אור הגנוז כנ"ל.

וזהו בחינת עצם מעלת פורים, ואיתא שבשום יום טוב ואפילו בשבת לא נמצא תקף הארה נפלאה כמו בפורים, כי באמת הפליא השם יתברך עמנו ונתהפך מהפוך אל הפוך ממש, כמו שכתוב (אסתר ט, א): "ונהפוך הוא" וכו'. כי הוא רצה להתגבר חס ושלום בבחינת הקלפה השניה שאין שם שום טוב וכו' כנ"ל, ועל ידי הצדיק מרדכי נתהפך בהפוך ממש, כי זכו שיתגלה אור האהבה שבדעת שמשם מקבלת חיות הקלפה הנ"ל, מגדל ההסתרה ועכשיו נתגלה

נסתרת ונעלמת בתכלית ההעלם. ומשם הם מקבלין חיותם כנ"ל, ועל כן הצדיק הכופה את יצרו כשמסתכל בקלפה ועבודה זרה זו, אזי הוא משיג על ידי זה דיקא אור האהבה שבדעת, כי נתגלה האור הגנוז הזה שמשם הם מקבלין חיות מגדל ההסתרה, והצדיק שזוכה להבין את זאת אזי נתגלה לו ההסתרה וההעלמה. ורואה ומשיג על ידי זה דיקא אור הגנוז שמשם היו מקבלין חיותם כנ"ל. אבל צריכין לזה צדיק גדול ונורא מאד שיוכל לעלות ולהוציא את הנופלים לשם ולשבר קלפה זו ולגלות אור הקדושה הגבהה אור הגנוז הנ"ל.

וזה בחינת תקף הגס של פורים, כי המן הרשע חשב שלא יוכלו ישראל להנצל מידו חס ושלום, מחמת שהתגבר עליהם בתקף קלפה זו השניה הנ"ל. אבל השם יתברך חמל על ישראל והקדים רפואה למכה, כי היה באותו הדור מרדכי היהודי ועצם תקף מעלת מרדכי מוכא בכתיבים, שהיה אור גדול ונורא מאד, והוא בבחינת אהבה שבדעת, כי 'מרדכי' בגימטריא ו'רב חסד' כמובא (ליקוטי מוה"ר ט), ו'רב חסד' זה בחינת אהבה שבדעת, כי אהבה שבמיים הוא בחינת 'חסד' שהוא יומא דאזיל עם כלהו יומין כנ"ל, ו'רב חסד' זה בחינת אהבה שבדעת, שהוא למעלה מחסד סתם והוא

אנו עושיין יום טוב, על כן לעתיד שאז יתגלה האהבה שבדעת, שהוא למעלה מהימים, על כן אז יתבטלו הימים טובים, כי האור שיתגלה לעתיד הוא למעלה מהימים כנ"ל. אבל פורים, שהוא בבחינת האהבה שבדעת, כי אז הכניעו קלפת הקן עמלק שיניקתו משם מבחינת ההסתרה ההיא כנ"ל, על כן לא יתבטלו ימי הפורים גם לעתיד, כי אז יזכו גם כן להארה זו, דהיינו אור האהבה שבדעת שהוא גם כן הארה של פורים כנ"ל:

ג וזה בחינת (אסתר ט, כב) "ומשלח מנות איש לרעהו", בחינת אהבה ואחדות גמור שנכלל כל אחד בחרו, כי שם בבחינת אהבה שבדעת הוא כלו אחד, ושם כל ישראל בבחינת אחדות גמור ואין שום גבול ופרוד בין אחד לחברו חס ושלום. ועל כן בפורים הם מתערבים ומתחברים זה עם זה, דהיינו 'משלח מנות' שזה שולח לזה וזה לזה, כי כלו אחד כנ"ל. "ומתנות לאביונים" זה בחינת התגלות אלהות, כי עקר התגלות אלהות בחינת התגלות מלכותו יתברך הוא על ידי צדקה "אני בצדק אחזה פניך" (תהלים יז, טו), כמובא. ועל כן בפורים שאז נתגלה האור הגנוז והסתום, על כן אנו מגלין אלהותו יתברך על ידי הצדקה, כי זה העקר להמשיך התגלות לגלות הסתרת

אור הגנוז הזה והם נתבטלו כנ"ל, כי אין חיותם רק מההסתרה וכו' כנ"ל. ועל כן "ימי הפורים לא יעברו" וכו' (שם כח) וכל המועדים בטלים חוץ מפורים, כי פורים הוא בחינת התגלות אור האהבה שבדעת שיתגלה לעתיד לבוא. ועל כן לא יתבטלו ימי הפורים אפילו לעתיד, כי כל המועדים הם 'זכר ליציאת מצרים', ויציאת מצרים היה שיצאו מתחת יד פרעה, ופרעה הוא ראש לכל הקלפות, אבל אף על פי כן הוא בחינת הקלפה שהוא אצל התגלות הימים והמדות, כי 'פרעה' אותיות 'הערף', ושם המקום שמתחילין המחין לירד ולהתפשט בבחינת ימים ומדות, ושם אחיזת פרעה, ובודאי הוא קלפה חזקה וקשה מאד מאחר שאחיזתו בהתחלה ממש, אבל הוא סמוך לבחינת הימים והמדות, אבל הקן עמלק הוא שרש הרע והקלפה בבחינת (כמדבר כד, כ) "ראשית גוים עמלק", כי הוא יונק מהסתרת והעלמת הדעת והמחין מבחינת מאמר סתום כנ"ל, אשר אי אפשר להכניעו ולבטלו כי אם כשזוכין לאור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהימים והמדות כנ"ל.

ועל כן כל הימים טובים, שהם בחינת ימי טוב, דהיינו שבאותן הימים עשה השם יתברך עמנו נסים ביציאת מצרים והכניעו ימי הרע והתגברו ימי הטוב. ועל כן

הגנוזה שנתגלה אז, ששם הוא למעלה מכל הקדשות. ועוד יש בזה דברים הרבה. ברוך השם לעולם אמן ואמן.

ועל כן תכף אחר פורים קורין פֶּרֶשֶׁת פֶּרָה – “זאת חקת התורה” (במדבר יט, ב) וכן“ל, והבן:

ה ועל כן 'חייב לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי' (מגילה ז), כי שם הוא למעלה מהדעת ושם אין שיף לומר ארור המן וכו', כי שם הוא כלו טוב למעלה מהמדות למעלה מימי טוב וימי רע כנ"ל. וזה בחינת סוד פרה אדמה, שהוא בחינת חקה למעלה מהדעת והוא מטמא טהורים ומטהר טמאים שאי אפשר להבין זה הסוד עד לעתיד שיתגלה התורה הגנוזה כנ"ל:

ו זה בחינת (שמות יז, יא) “והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח” וכו' וכי ידיו של משה עושות מלחמה וכו' אלא בזמן שישאל מסתכלין למעלה הם נוצחים וכו' (ראש השנה כט), כי כשמתגבר קלפת עמלק חס ושלום, אזי התקון להסתכל למעלה, להסתכל ולהבין בשרש אחיזתו למעלה, להבין שהוא מקבל חיות מלמעלה מקדושה הגבה למעלה מכל הקדשות. ועל ידי זה מכניעין ומפילין אותו כנ"ל:

ז אסתר היא בחינת ההסתרה, בחינת הקדושה הגבה הנ"ל, שהיא נסתרת ונעלמת. וזאת הקדושה דיקא מגדל מעלתה וגדל הסתרתה היא יכולה

אלהותו לכל העולם. “למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלהים” (מלכים א ח, ט). ועל כן כשזוכין בפורים לאור האהבה שבדעת, שהוא אור הגנוז, אנו צריכים לגלות הסתרה זו. ועקר התגלות אלהותו הוא על ידי צדקה כנ"ל:

ד וכשנתגלה אור הגנוז אז נעשה מזה תורה חדשה, כי קדשא בריך הוא ואורייתא כלו חד, וכשהוא יתברך נסתר זה בחינת הסתרת והעלמת התורה. וכשנתגלה ההסתרה זו אזי נתגלה תורה חדשה, וזה בחינת המגלה שהוא לשון התגלות, כמובא, כי נתגלה תורה חדשה על ידי שנתגלה אור האהבה שבדעת, שהוא בחינת 'אורייתא דעתיקא סתימאה' שמשם יונקת התורה הקדושה שלנו, ועל כן לא נתנה עד אחר שבא עמלק והכניעו אותו, כי עקר התגלות התורה תלוי בהכנעת עמלק, שהוא בחינת הקלפה שנינקתה מההסתרה הנ"ל, וכשמכניעין אותו אזי נתגלה ההסתרה, ואזי זוכין לתורה. כי כל התורה הקדושה יונקת מבחינת האהבה שבדעת, שהוא אורייתא דעתיקא סתימאה, ועל כן קבלו ישראל התורה מחדש בימי אחשורוש, כי עקר קבלת התורה תלוי בהכנעת המן עמלק כנ"ל. ועל כן אין בהמגלה שום שם בפרוש רק ברמז בראשי תבות, כי הוא בחינת אור הגנוז, בחינת התורה

בסימן רמג]. על כָּל הַשִּׁירִים קִדָּשׁ וְשִׁיר הַשִּׁירִים קִדָּשׁ קִדָּשִׁים (ידיים ג, ה).
 וְשֵׁם בְּסֵפֶר שִׁיר הַשִּׁירִים דִּיקָא אֵין שָׁם
 שׁוּם תְּבוּת קְדוּשָׁה וְטְהָרָה כָּלָל [עֵין
 שָׁם וְהֵבֵן הַיִּטְבֵּן]. כִּי כָּל הַיָּמִים טוֹבִים,
 שְׁהֵם בְּחִינַת יָמֵי טוֹב, יֵשׁ בָּהֶם כְּמָה
 וְכְמָה קְדוּשׁוֹת שְׁמַקְדָּשִׁין הַיָּמִים טוֹבִים
 עַל יְדֵי קְדוּשׁ וְעֵשִׂית מְלָאכָה וְכִיּוּצָא
 בְּזֶה, כִּי הֵם בְּחִינַת יָמֵי טוֹב, שְׁהֵם
 כְּנֻגַד יָמֵי רַע, עַל כֵּן צְרִיכִין לְנַהֵג בָּהֶם
 כְּמָה קְדוּשׁוֹת כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַתְגַּבֵּר
 הַיָּמֵי טוֹב וּלְהַכְנִיעַ הַיָּמֵי רַע, וְאִם
 עוֹשִׂין חֶסֶד וְשְׁלוֹם אֵיזָה מְלָאכָה שֶׁל חַל
 בְּיוֹם טוֹב, אָזִי יְכוּלִין לְהַתְגַּבֵּר הַיָּמֵי
 רַע שְׁיִנְיָקְתָם מִמְּלָאכּוֹת שֶׁל חַל כִּיְדוּעַ.
 עַל כֵּן אֶסוּרִים בְּעֵשִׂית מְלָאכָה. אָבֵל
 בְּפוּרִים שְׁנֹכְנַע וְנִתְבַּטַּל שְׂרָשׁ הָרַע
 לְגַמְרֵי וְנִתְגַּלָּה אִוֵר הַגְּנוּזֵי אִוֵר הָאֵהָבָה
 שְׁבַדְעַת, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מֵהַיָּמִים
 וְהַמְדוּת, עַל כֵּן אֵין צְרִיכִין לְקַדֵּשׁ יָמֵי
 הַפוּרִים בְּקְדוּשַׁת יוֹם טוֹב כִּי הוּא
 לְמַעְלָה מֵהַיָּמִים, וְאֵין צְרִיכִין שׁוּם
 קְדוּשָׁה לְהַכְנִיעַ יָמֵי הָרַע שְׁלֵא יִשְׁלִיטוּ
 חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כִּי אֵין לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה
 אִזּוֹ. וְעַל כֵּן אֶפִּילוֹ אִם עוֹשִׂין מְלָאכּוֹת
 שֶׁל חַל אֵין לְהָרַע שׁוּם שְׁלִיטָה וְאַחִיזָה
 בָּהֶם כָּלָל, כִּי אִזּוֹ נִכְנַע וְנִתְבַּטַּל הָרַע
 לְגַמְרֵי בְּשִׂרְשׁוֹ שְׁאֶפִּילוֹ אִם עוֹשִׂין
 מְלָאכּוֹת שֶׁל חַל אֵין לוֹ שׁוּם שְׁלִיטָה
 וְאַחִיזָה בָּהֶם כְּנִ"ל, כִּי אִזּוֹ נִתְגַּלָּה אִוֵר
 הַגְּנוּזֵי, אִוֵר הָאֵהָבָה שְׁבַדְעַת, שֶׁהוּא
 לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, לְמַעְלָה מֵהַיָּמִים
 וְהַמְדוּת, לְמַעְלָה מִכָּל הַקְּדוּשׁוֹת כְּנִ"ל:

לְכַנֵּס בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, כִּי מִשֵּׁם דִּיקָא
 הֵם מְקַבְּלִין חִיּוֹת כְּנִ"ל, כִּי מְגַדֵּל
 הַהֶסְתֵּרָה אֵינָם נוֹגְעִים בָּהּ כָּלָל אֶף עַל
 פִּי שְׁמַקְבְּלִין חִיּוֹת וְיוֹנְקִים מִמֶּנָּה. וְזֶה
 בְּחִינַת אֶסְתֵּר שְׁנִלְקַחָה לְאַחַשְׁוֵרוּשׁ
 וְנִכְנְסָה בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, כִּי הוּא בְּחִינַת
 הַהֶסְתֵּרָה שְׁמִשֵּׁם דִּיקָא מְקַבְּלִין חִיּוֹת.
 וְעַל כֵּן בְּאֶמֶת לֹא נִגְעַ בָּהּ אַחַשְׁוֵרוּשׁ,
 כְּמוּבָא, כִּי הִיא נִסְתָּרַת וְנִעְלָמַת
 בְּתַכְלִית הַהַעְלָמָה, וְאֵין הַקְּלָפוֹת
 נוֹגְעִים בָּהּ חֶסֶד וְשְׁלוֹם כָּלָל. וְאֶף עַל פִּי
 כֵּן נִהְיִין וְיוֹנְקִים מִמֶּנָּה, כִּי מִבְּחִינַת
 הַהֶסְתֵּרָה בְּעֶצְמָה הֵם יוֹנְקִים כְּנִ"ל.

וְזֶהוּ שְׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מגילה יג):
 שְׁהֵיָהּ יוֹשְׁבַת בְּחִיקוֹ שֶׁל
 אַחַשְׁוֵרוּשׁ וְטוֹבְלַת וְיוֹשְׁבַת בְּחִיקוֹ שֶׁל
 מְרַדְכִי, כִּי זֹאת הַקְּדוּשָׁה מְגַדֵּל
 הַסְּתֵרָתָהּ יוֹרְדַת בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת
 כְּנִ"ל, אָבֵל אֶף עַל פִּי כֵּן אֵין נוֹגְעִין
 בָּהּ כָּלָל רַק מְרַדְכִי זוֹכֵה עֲלֶיהָ, כִּי
 הוּא זוֹכֵה לְקְדוּשָׁה זוֹ הַגְּבוּהָ מִכָּל
 הַקְּדוּשׁוֹת כְּנִ"ל, כִּי הוּא מְשִׁיג בְּחִינַת
 אֶסְתֵּר, בְּחִינַת הַהֶסְתֵּרָה הַנִּ"ל, שֶׁהִיא
 בְּחִינַת אִוֵר הַגְּנוּזֵי וְהַצָּפוֹן כְּנִ"ל. וְהֵבֵן
 הַדְּבָרִים הַיִּטְבֵּן. וְעוֹד לְאַלֵּהֵי מִילִין:

ח וְעַל כֵּן פּוּרִים מְתָר בְּעֵשִׂית מְלָאכָה
 וְאֵין בּוֹ שׁוּם קְדוּשַׁת יוֹם טוֹב כָּלָל,
 כִּי פּוּרִים הוּא בְּחִינַת הָאֶרֶת הַקְּדוּשָׁה
 הַגְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד, שְׁמַגְדֵּל עֶצֶם
 הַקְּדוּשָׁה אֵין רּוֹאֵין שָׁם שׁוּם קְדוּשָׁה,
 וְכַעֲיִן מֵהַ שְׁכָתָב רַבֵּינוּ ז"ל [כְּמַבְאָר

הלכות הלוואה הלכה ה

ראשי פרקים:

כי אפילו מי שעוסק במשא ומתן בגויים צריך לידע ולהאמין שגם שם נמצא ה' יתברך, כי בכל לשונות וכו', מלבשין אותיות התורה וכו'. ומי שמאמין בזה בכח הצדיק הכופה את יצרו וכו', בודאי לא יחסר לו פרנסתו, כי הוא יוכל למצא אותיות התורה בכל הלשונות וכו', ולבנות תורה מהם בבחינת "עשי דברו לשמע בקול דברו" וכו', ואז בודאי יהיה נמשך לו שפע טובה ובכרה, על ידי התורה שמכרר ובונה משם, כי התורה היא מקור הבכרה והשפע וכו'.

אך על ידי התגברות הימי רע על הימי טוב עד שנעלם ממנו, שגם שם בהימי רע בעצמם נמצא טוב, על ידי זה אינו יכול למצא אותיות התורה בהמשא ומתן והעסק שלו, ואזי יורדת השפע בצמצום גדול, כמו שמוכא שם. שזהו סוד 'עד דלא ידע בין ארור הקין וכו'. ועל ידי זה מכרח לבוא לידי הלוואות, שסובר שעתה הם ימי רע, והימי טוב יבואו אחרי כן ויסלק לו. ועל כן באמת כיון שבא לידי הלוואות קשה לו מאד שיצא מהם, ועל פי רב אינו מסלק בזמנו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: 'הלואי שיפרע בזמנו', 'הלואי ודאי, כי מאחר שאינו מאמין שגם שם בהימי רע בעצמם יש טוב, איך ישיג ימי טוב. כי באמת הימי טוב וימי רע הם

ענין מלוה בשטר שצריכין לזהר להלוות בשטר דיקא שאז אינו יכול לכפר וכו', כמו שהזהירו רבותינו ז"ל על זה מאד, כמבאר בגמרא (ב"מ עה:). על פי התורה "מי האיש החפץ חיים" וכו', (סימן לג) עין שם:

(א) כי ההלוואה נמשכת על ידי שיש ימי טוב וימי רע, כי ההלוואה מחמת חסרון הפרנסה שאין לו עתה ומצפה שלאחר איזה ימים יוכל לשלם לו, וזה מחמת שחושב שעתה הזמן אצלו בחינת 'ימי רע' שמשם כל חסרון הפרנסה. ועל כן הוא לווה מחברו שימתין לו עד שיעברו הימי רע, נכמו שרגיל בפי העולם לומר בכל פעם שהזמן רע עתה, "די צייט איז שלעכט" ובאמת כל ימי חייהם אומרים כן, ומעודי עד היום אני זוכר שאומרים בכל פעם כן, וכן בדורות הקודמים היו אומרים בכל פעם כן]. ואז יוכל לסלק לו.

ועל כן צריך כל אחד להרחיק עצמו מאד מהלוואות, כי צריכין להאמין שגם בהימי רע בעצמם יש טוב בחינת 'ימי טוב', בבחינת "וביום רעה ראה", 'ראה' דיקא וכו', כמו שכתוב שם ואז בודאי יוכל להשיג פרנסתו דבר יום ביומו ולא יצטרך לבוא לידי הלוואות וחובות,

ב) ועל כן אסור להלוות בלא כתב, דהינו שטר. כי הכתב הוא בשביל זכרון, כמו שכתוב: "כתב זאת זכרון" וכו'. ועקר השכחה והזכרון הוא בתוך הזמן. כי למעלה מהזמן, בבחינת אהבה שבדעת, שם אין שיך שכחה וזכרון מאחר שהוא למעלה מהזמן, כי השכחה הוא רק ברבות הזמן, כמו שכתוב: "ברבות הימים הכל נשכח". ועקר השכחה התלויה בזמן הוא מחמת התגברות הימי רע על הימי טוב שמשם השכחה שנמשכת מהרע שנאחז מהסתלקות המחין שמשם אחיות השכחה, ועל כן צריכין כתב לזכרון. נמצא, שעקר הכתב שהוא לזכרון, הוא להגביר הטוב ולהכניע הימי רע, על כן אסור להלוות בלא שטר. כי עקר סלוק החובות, הוא על ידי שהגביר הטוב על הימי רע, שזה נעשה על ידי כתב דיקא שהוא לזכרון וכנ"ל. כי סלוק החוב הוא מצוה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (כתובות פו): 'פריעת בעל חוב מצוה', כי סלוק החוב נעשה על ידי שזכה להשיג השפע והברכה לסלק החוב שנעשה מהתגברות הטוב על הרע, שזה נמשך על ידי בחינת כתב שהוא לזכרון וכנ"ל:

ועל כן זה שנופל להלוואות נופל לעבדות בחינת "עבד לזה לאיש מלוה", כי עבדות בחינת "ארור פנען", בחינת ארור הנאמר אצל הנחש, כמו שכתוב במקום אחר. שזהו בחינת "ארורה האדמה"

בכל יום ויום רק כל אחד כפי מה שמתגבר על יצרו להגביר הטוב על הרע, כן נמשך עליו בחינת 'ימי טוב' ולהפך להפך, חס ושלום.

והעקר שצריך להסתכל היטב ולהאמין שגם בהרע בעצמו, בחינת 'ימי רע', גם שם יש טוב, כי מלא כל הארץ כבודו וכו', כנ"ל, אבל זה שנופל להלוואות על ידי זה שאינו יכול למצא הימי טוב בתוך הימי רע, בודאי קשה לו לצאת מחובות, כי הרע בכל פעם מתגבר יותר מאחר שאינו משתדל ומסתכל למצא הטוב בתוך הימי רע בעצמו, כי על ידי זה עקר התגברות הרע, ועל כן באמת הזהיר רבינו ז"ל, שיזהר מלהיות בעל חוב, ובפרט מי שרוצה לעשות תשובה, כמו שכתוב בספר הא"ב הקדוש (תשובה מו) וזה לשונו: 'מי שרוצה לשוב יזהר מלהיות בעל חוב, כי מאחר שידע בעצמו שחטא והגביר הרע על הטוב ועתה רוצה לשוב, ועקר התשובה על ידי שמוצא הטוב בתוך הרע בעצמו, ומאמין שעדין יש בו טוב ויש לו תקוה לשוב בבחינת "ובקשתם משם את ה' אלהיך", 'משם' דיקא, מכל המקומות שנדח שם בין העפוי"ם, כמובן שם בפרשה. על כן צריך בודאי לזהר מלהיות בעל חוב, שנמשך מחמת שאינו מאמין ואינו מסתכל שגם בימי רע יש טוב, שמשם נמשכין כל ההלוואות והחובות וכנ"ל:

על העני שלא להיות עליו כנושה להוציאו מכלל בעל חוב וכנ"ל:

ג) וזה בחינת ראש השנה ויום הכפורים וסכות והושענא רבה ושמיני עצרת ושמחת תורה:

פי מראש השנה עד יום כפור, הם עשרת ימי תשובה, ועקר התשובה על ידי בחינה הנ"ל, בחינת "וביום רעה ראה" וכו', כנ"ל. ועל ידי התשובה של ראש השנה ויום הכפורים, על ידי שמוצאין הטוב בכל מקום, על ידי הקול שופר, בחינת "עשי דברו לשמע בקול דברו", הנאמר לענין ראש השנה, כמו שכתוב בזהר הקדוש. וזה בחינת 'חמשה ענויים של יום הכפורים' שהם בחינת 'חמשה קולות', וכל זה ליחד הקול בדבור וכו', על ידי זה בונין את התורה, שזהו בחינת קבלת התורה ביום הכפורים, ועל ידי זה מתקרבין אל השלום, שזהו בחינת 'סכה', בחינת 'סכת שלום', בחינת אהבה שזוכין על ידי זה, שזהו גם כן בחינת סכה שהוא בחינת אהבה, עד שזוכין על ידי זה לאהבה שבדעת להאיר האהבה שבדעת לתוף הימים, שזהו כל פנות הנענועים בארבעה מינים בסכות, כמבאר בסוף התורה הנ"ל, עין שם.

ועל ידי זה זוכין לשמחת בית השואבה, בחינת "ושאבתם מים בששון ממעיני

וכו', בחינת "בזעת אפיק" וכו', שמשם כל היגיעות והעבודות של הפרנסה שנמשך מחטא אדם הראשון שלא התגבר להכניע הימני רע כנגד הימני טוב, ואכל מעץ הדעת טוב ורע, שעל זה נאמר: "אویل ביום יודע כעסו", 'ביום' דיקא, בחינת "כי ביום אכלך ממנו" וכו', 'ביום' דיקא. כי עקר הפגם הגיע בהיום שלא השתדל למצא הטוב שבאותו היום להגבירו על הרע וכו'. ומשם נמשך כל ההלואות שהם מחסרון הפרנסה וכו', כנ"ל.

ועל כן עקר השעבוד על ידי השטר שאז יכול להוציא ממשעבדים, כי הכתב מכניע הרע לגבי הטוב, עד שמכרח לסלק לו ואינו יכול לכפור בו, כי כל עכוב הסלוק וההכחשות נמשך מחמת שהרע מתגבר אחר כך כל כך, עד שמונעו מלסלק בשעטו, בבחינת "לוה רשע ולא ישלם", שמכנה הפסוק כל רשעת הרשע בשם "לוה רשע" וכו'. כי עקר הרשעת נמשך מהתגברות הימני רע על הימני טוב, שמשם כל ההלואות ועכוב הסלוק וכנ"ל. ולהכניע כל זה עד שיכרח לסלק ולהכניע הימני רע לגבי הטוב הוא על ידי הכתב לזכרון שהוא השטר וכנ"ל. ועל כן הזהירה התורה: "אם כסף תלוה וכו', את העני וכו', לא תהיה לו פנשה לא תשימון עליו נשך", כי צריכין לרחם

ד) וזה שמברכין גשם בשמיני עצרת, כי אז נכלל ומאיר האהבה שבדעת להאבה שבימים, ועל כן אז עקר האהבה שבין ישראל לאביהם שבשמים כאשר הפליגו רבותינו ז"ל בזה, כמו שכתוב: 'בבקשה מכם עכבו עמי עוד יום אחד' וכו'. בחינת "יום אחד הוא יודע לה" וכו', שהוא בחינת האהבה שבדעת וכו'. ועל כן מברכין אז גשם, כי אז נמשכת השפע שהם בחינת מימי הגשם וברכה בבחינת "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב" וכו', כי באהבה שבימים בחינת "יומם יצנה ה' חסדו", שהם בחינת קבעת ימי הסכות בהם יש אחיזה קצת להימי רע שמהם אחיזת השבעים אמות, רק שבסכות זוכין ישראל על ידי העבודה של ראש השנה ויום הכפורים בכח הצדיקי אמת להתקרב אל האהבה והשלום, שהם בחינת סכה כנ"ל, כי כבר זכינו למצא הטוב, שהם אותיות התורה שבתוך הימי רע בעצמן, דהינו הטוב שבתוך שבעים לשונות האמות, ועל ידי זה שאנו מתקרבים אל השלום עד שיש לנו שלום גדול עם האמות מאחר שזכינו למצא גם בתוכם תורה וכו"ל.

וזה בחינת שבעים פרי החג וכו'. ואז בסכות עוסקים על ידי הארבעה מינים להמשיך על ידי הנענועים הארה מהאבה שבדעת לתוך האהבה שבימים. וזה בחינת

הישועה", כי שם בבחינת האהבה שבדעת הם מעיני הישועה, כי התורה נקרא "חסן ישועת" וכו', אבל התורה הגנוזה וכו', הם בחינת "מעיני הישועה". ועל ידי זה זוכין לשמיני עצרת לשון כנישו ואספה שאוספין וכוללין האהבה שבדעת עם האהבה שבימים, ששם מקור השמחה.

וזה בחינת חבור סיום התורה בהתחלתה, "בראשית" בחינת ראשית המחשבה, בחינת אהבה שבדעת, בחינת "ישראל עליה במחשבה תחלה" וכו', "לכל האותות והמופתים וכו', לעיני כל ישראל", הם בחינת האהבה שבימים שמשם כל התורה שבנגלה שהיא "לעיני כל ישראל", שהראה אהבתו יתברך "לעיני כל ישראל", על ידי "כל האותות" וכו', אבל האהבה שבדעת אי אפשר לראות כי אם לכל חד כפום מה דמשער בלביה, אבל כל ההתגלות האהבה על ידי המופתים נוראים שהראם משה, הכל נמשך מהאבה שבדעת שהאיר לתוך האהבה שבימים, על ידי ששדד המערכות בימים ובזמן דיקא שזה עקר השלמות.

על כן צריכין בכל שנה בסוף התקון של ראש השנה לכלל התורה סופה בתחלתה, לכלל האהבה שבימים בהאבה שבדעת שהוא בחינת בראשית וכו':

לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁפַע לְהַעֲכוּם, שִׁישׁ לָהֶם אִיזָה אַחִיזָה עֲדִין כְּנִ"ל, אָבֵל בְּשִׁמְנֵי עֲצָרָת, שְׂאֵז לֹא יִתְעַרֵב זֶר בְּשִׁמְחַתְּם, אִז אָנוּ מִמְשִׁיכֵין גְּשָׁמֵי בְרָכָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'בְּרַכַּת גְּשָׁם בְּשִׁמְנֵי עֲצָרָת', כִּי אִז נִתְבַטַּל כָּל יִנְיָקָתְּם, מַחֲמַת שְׁמַאִיר הָאֵהָבָה שְׁבַדְעַת בְּהָאָרֶה גְדוּלָה. וְעַל כֵּן אִז נִמְשַׁכַּת הַשְּׁפַע בְּחִינַת גְּשָׁמֵי בְרָכָה לְיִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים לְבָדָם, וְעַל כֵּן מְבָרְכִין אִז גְּשָׁם, וּמִתְפַּלְלִין שִׁיְהִי לְבָרְכָה וְלֹא לְקַלְלָהּ וְכוּ', שְׁלֹא יַחֲזִרוּ וַיִּתְעוּרְרוּ הִימֵי רַע, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לִינֵק מֵהֶם וְכָל אֶחָד כְּפִי הַתְּקַרְבוּתוֹ לְצַדִּיקֵי אָמֶת וְכְפִי תְקוּנוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים וְסֻכּוֹת כֵּן זֹכָה לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁפַע לְבָרְכָה לְיִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים בְּכַח הַצַּדִּיקֵי אָמֶת שְׁעוֹסְקִים בְּכָל הַתְּקוּנִים הָאֵלֶּה בְּשִׁלְמוֹת:

(ה) וְזֶה בְּחִינַת "וַיִּלָּךְ לְמַסְעָיו" הַנֶּאֱמָר בְּאַבְרָהָם, וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, בְּחִזְרוֹתוֹ פָּרַע הַקְּפוּתָיו. כִּי כָּבֵד מְבָאֵר שְׁצָרִיכִין לְהִתְרַחֵק מֵהַקְּפוּת וְהַלְוָאוֹת, כִּי כָּל הַהַלְוָאוֹת נִמְשָׁכִין מֵהַתְּגַבְרוֹת הִימֵי רַע וְכוּ', כְּנִ"ל, אִךְ אִךְ עַל פִּי כֵּן לְפַעְמִים גַּם הַצַּדִּיק מְכָרַח לְבוֹא לְיַדֵּי הַלְוָאוֹת, וְזֶה לְטוֹבַת הָעוֹלָם בְּבִחִינַת 'יְרִידָה תְּכִלִּית הָעֲלִיָּה', כִּי עַל יַדֵּי שְׁהִימֵי רַע מֵתְגַבְרִין כָּל כָּךְ עַד שֶׁגַּם הַצַּדִּיק אֵינוֹ יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁפַע מִיָּד, וּמְכָרַח לְבוֹא לְיַדֵּי הַלְוָאָה, עַל יַדֵּי זֶה הַצַּדִּיק מֵתְגַבֵּר אַחַר כָּךְ בְּיוֹתֵר וּמְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׂ וּמוֹצֵא טוֹב הַרְבֵּה בְּתַקְוֵה הַתְּגַבְרוֹת הִימֵי רַע שֶׁהַתְּגַבְרוֹ

הַתְּקַשְׁרוֹת הָעַרְבֵי נִחַל עִם הָאֲרַבְעָה מִינִים, כִּי עַרְבֵי נִחַל מְרַמֵּז עַל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. כִּי עֲכָשׁוּ אָנוּ מוֹצְאִין גַּם הַטוֹב שְׁבָכַל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּבִחִינַת 'אִם יֹאמֵר לָךְ אָדָם הֵיכֵן אֶלְקִיד' וְכוּ', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וּבַהוֹשַׁעֲנָא רַבָּה בְּגִמְרַת הַחֲתִימָה אָנוּ עוֹשִׂין עֲבוּדוֹת גְּדוּלוֹת עִם הָעַרְבֵי נִחַל בְּעֲצָמָן, וְחוֹבְטִין אוֹתָן בְּקַרְקַע לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל מֵהֶם הַדִּינִים וְהַהִסְתָּרוֹת וְהַהַעֲלָמוֹת לְהוֹרוֹת שְׁגָם בְּהָעַרְבֵי נִחַל בְּעֲצָמָן מוֹצְאִין תּוֹרָה וְעַבּוּדָה, אֲפִילוֹ כְּשֶׁהֵם בְּפָנֵי עֲצָמָן, כִּי נִתְגַּלְּהַתּוֹרָה שְׁבַתּוּךְ הִימֵי רַע וְכוּ'.

וְעַל יַדֵּי כָּל זֶה זֹכִינֵי בְּשִׁמְנֵי עֲצָרָת שִׁיְהִי נִשְׁלָם בְּשִׁלְמוֹת נְפִלָא כָּל הַתְּקוּנִים הָאֵלֶּה, שְׁעַקֵּר שְׁלִמּוֹתָם הוּא כְּשִׁמְאִיר בְּשִׁלְמוֹת הָאֵהָבָה שְׁבִימִים, שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁמִינֵי עֲצָרָת, וְאִז נִתְבַטַּלִּין הִימֵי רַע לְגַמְרֵי, וְעַל כֵּן אִין שׁוּם אַחִיזָה לְהַעֲכוּם, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, רַק יִשְׂרָאֵל בְּעֲצָמָן מִתִּיחַדִּין וּמִתְחַבְרִין עִם ה' יִתְבָּרַךְ בְּאַהֲבָה יִתְרָה, עַל יַדֵּי הָאָרֶה שְׁמַאִיר עֲלֵיהֶם אִז, הָאֵהָבָה שְׁבַדְעַת בְּהָאָרֶה נְפִלָאָה.

וְעַל כֵּן אִז דִּיקָא מְשִׁיכִין גְּשָׁמֵי בְרָכָה שְׁהֵם כָּלֵל כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת שִׁיְהִי נִמְשָׁכִין אֶל הַקְּדוּשָׁה לְיִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים הַנֶּאֱחָזִים בְּצַדִּיקֵי אָמֶת שְׁעוֹסְקִים בְּתְקוּנֵי הָאֵלֶּה, כִּי בְּסֻכּוֹת אִין הַגְּשָׁמִים סִימָן בְּרָכָה שְׁלֹא

שבִּתְחִלָּה הִיָּה לוֹוֶה רָשָׁע, כִּי לֹא הִשְׁתַּדֵּל לִבְקֹשׁ וּלְמַצֵּא הַטּוֹב בְּתוֹךְ הַיָּמִי רַע, עַד שֶׁבָּא לַיָּדִי הַלְוֹאוֹת כִּנּוּ"ל. וְאַחֵר כִּךָּ הוֹסִיף עוֹד רָשָׁעוֹת בְּיֹתֵר וְלֹא יִשְׁלַם, כִּי אֵינּוּ מִשְׁתַּדֵּל לִבְקֹשׁ וּלְחַפֵּשׂ עִתָּהּ בְּיֹתֵר כִּנּוּ"ל, וְעַל יָדֵי זֶה אֵינּוּ מִשְׁלֵם, שְׂמֹזָה בָּא, שְׁעַל פִּי רַב נִעְשִׂים בְּעַלְי חוֹבוֹת גְּדוּלוֹת שְׁנִקְרָאִים בְּעַלְי יִשְׁיבוֹת 'אֵן זַעְצִירִס'. אֲבָל "וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן", הֵינּוּ שֶׁהַצַּדִּיק הוּא לְהַפְּךָ לֹא מִבְּעֵיִא שְׂאֵינּוּ בְּעַל חוֹב, אֲלֵא גַם מִשְׁתַּדֵּל בְּכֹל פְּעַם לְמַצֵּא הַטּוֹב בְּתוֹךְ הָרַע, עַד שֶׁמִּמְשִׁיךְ בְּרָכָה וְשֹׁפֵעַ טוֹבָה תָּמִיד, עַד שֶׁחוֹנֵן וְנוֹתֵן וּמְשַׁפֵּיעַ לְכֹל עַל יָדֵי זֶה, וְאֶפְּלוּ כְּשֶׁבָּא לַיָּדִי הַלְוֹאָה, לְפַעְמִים מִתְגַּבֵּר עַל יָדֵי זֶה דִּיקָא לְחַפֵּשׂ יֹתֵר, עַד שְׂמוֹצֵא טוֹב יֹתֵר, וּמִמְשִׁיךְ וְנוֹתֵן שֹׁפֵעַ טוֹבָה יֹתֵר כִּנּוּ"ל.

וְזֶה גַם כֵּן מְרַמֵּז בְּפִסּוּק זֶה: "וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן", הֵינּוּ כִּי גַם יִתְפָּרֵשׁ תִּבַּת "וְצַדִּיק" מִחֶבֶר וּמִקֶּשֶׁר לְמַעְלָה לְתִבַּת "לוֹה" וְכוּ', כְּלוֹמֵר: "וְצַדִּיק" הֵינּוּ כְּשֶׁהַצַּדִּיק מְכַרֵּחַ לְהִיּוֹת " לוֹה " לֹא מִבְּעֵיִא שְׂמִשְׁלֵם בְּמוֹעֵדוֹ וּבְזִמְנוֹ בּוֹדֵאי, אֵף גַם הוּא "חוֹנֵן וְנוֹתֵן", כִּי עַל יָדֵי שֶׁבָּא לַיָּדִי הַלְוֹאָה שְׁנִמְשָׁךְ מִהִתְגַּבְּרוֹת הַיָּמִי רַע עַד שֶׁקָּשָׂה לְמַצֵּא שֵׁם הַטּוֹב, עַל יָדֵי זֶה דִּיקָא הִתְגַּבֵּר בְּהִתְגַּבְּרוֹת יֹתֵר עַד שֶׁמִּצָּא שֵׁם דִּיקָא טוֹב הַרְבֵּה, עַד שֶׁהִמְשִׁיךְ בְּרָכָה וְשֹׁפֵעַ הַרְבֵּה שְׁעַל יָדֵי זֶה הוּא חוֹנֵן וְנוֹתֵן כִּנּוּ"ל.

בְּיֹתֵר, כִּי זֶה בְּחִינַת הַמְּלַחְמָה שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּפָרֵט שֶׁל הַצַּדִּיק שְׂאֵינּוּ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ וְאֵינּוּ מִיֵּאֵשׁ עֲצָמוֹ, בְּכֹל הַיָּמִים רָעִים וְהַעֲתִים רְעוֹת הָעוֹבְרִים עָלָיו.

רַק אֲדַרְבָּא, כָּל מֵה שְׂמִתְגַּבְּרִין הַיָּמִי רַע יֹתֵר וְיֹתֵר הוּא מִתְגַּבֵּר בְּיֹתֵר לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ גַם בְּהֵם עַד שְׂמוֹצֵא גַם בְּהֵם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וּבּוֹנֵה מֵהֵם תּוֹרָה בְּבְחִינַת הַנּוּ"ל, כִּי בְּאֵמֶת אֵינּוּ שׁוֹם מְקוֹם נְמוּךְ וְיִרְוֵד בְּעוֹלָם וְלֹא שׁוֹם יוֹם וְעַתָּה וְזִמְן בְּעוֹלָם שְׂאֵינּוּ שֵׁם דְּבָרֵי תּוֹרָה בְּהַעֲלֵם וּבְצַמְצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶלְקוּתוֹ הַמְּחִיָּה אוֹתוֹ הַמְּקוֹם וְהַזְּמַן.

וְעַל כֵּן זֶה הָאִישׁ שֶׁכָּבַר נִפְלֵ לְהַלְוֹאוֹת עַל יָדֵי הַתְּגַבְּרוֹת הַיָּמִי רַע תְּקוּנוֹ שִׁישְׁתַּדֵּל בְּכֹל כַּחוֹ לְשִׁלֵּם וּלְסַלֵּק הַהַלְוֹאוֹת וְעַל יָדֵי שְׂמִשְׁלֵם, מְקִיִּים פְּרִיעַת בְּעַל חוֹב מְצוּהָ, כִּי מִתְקַן הַרְבֵּה בְּזֶה עַל יָדֵי שֶׁהִתְגַּבֵּר אַחֵר הַהַלְוֹאָה וּמַצֵּא יָמִי טוֹב בְּתוֹךְ תְּקֵף הַיָּמִי רַע עַד שֶׁהִמְשִׁיךְ הַבְּרָכָה וְהִשְׁפַּע לְסַלֵּק הַחוֹב וְאִזִּי אִם הוּא אִישׁ חֵיל יְכוּל אַחֵר כִּךָּ לְהִמְשִׁיךְ שֹׁפֵעַ יֹתֵר, כִּי כָּל מֵה שְׂמוֹצֵא טוֹב בְּתוֹךְ תְּקֵף הַתְּגַבְּרוֹת הַיָּמִי רַע בְּיֹתֵר, כְּמוֹ כֵּן הוּא עוֹשֶׂה וּבּוֹנֵה תּוֹרָה יֹתֵר בְּבְחִינַת הַנּוּ"ל וּמִמְשִׁיךְ שֹׁפֵעַ וּבְרָכָה יֹתֵר כִּנּוּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת "לוֹה רָשָׁע וְלֹא יִשְׁלַם" שֶׁהַזְּכָרְנוֹ לְמַעְלָה, "לוֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יִשְׁלַם" הֵם בְּחִינַת שְׁנֵי פְּגָמִים

שנפלו לשם בעת הירידה להשיב הכל אל מקום אשר היה שם אלה בתחלה וכו' :

ו) וזה שנסמך לפסוק "לזה וכו', וצדיק וכו', כי מברכיו יירשו ארץ ומקלליו יכרתו", כי מברכיו שהם הצדיקים והכשרים, יירשו ארץ על ידי זה שהם מתגברים לחפש תמיד הטוב בתוך תקף הימי רע כנ"ל. כי על ידי זה זכה אברהם לירש את הארץ בבחינת "אחד היה אברהם ויירש את הארץ" (יחזקאל לג). וזהו: "מה מצעדי גבר כוננו" וכו' שנסמך לזה: "כי מה מצעדי גבר כוננו", שמפיל לפעמים את האדם למקומות נמוכים כאלו בשביל נסיון אם יתגבר שם לחפש ולבקש כראוי את הטוב בתוך מקום וזמן רע כזה וכנ"ל. וזהו: "ודרכו יחפץ", כי ה' יתברך חפץ לראות דרכו של האדם אם יתגבר לבחור דרך הטוב, לחפש ולבקש עד שימצא גם שם את טוב ה', עד שישוב למקומו ביתר שאת.

וזהו: "כי יפל לא יוטל כי ה' סומך ידו" וכו' זהו בחינת התקון על כל הנ"ל, בבחינת ירידה תכלית העליה, בחינת לא גלו ישראל בין העכו"ם אלא כפי שיתוספו עליהם גרים וכו', כמו שכתוב (זכריה ט, ז): "ונשאר גם הוא לאלקינו" וכו', וכמו שכתוב (משלי כד, טז): "כי שבע יפול צדיק וקם" וכו', כי "לא יתן לעולם מוט לצדיק", כי ה' סומך ידו

ועל כן אברהם אבינו, עליו השלום, שהיה הראשון שגלה אלקותו בעולם שכל עבודתו היה בבחינה זאת, בבחינת 'אם יאמר לך אדם היכן אלקיך תאמר לו בכרך גדול של רומי' וכו'. כי אז היה כל העולם רחוקים מה' יתברך ובכל המקומות שנתגדל שם היה מלאים גלולים והוא התגבר על יצרו בבחינת "עשי דברו לשמע בקול דברו" וכו', עד שהתחיל לבנות התורה על ידי זה, כי התחלת בנין התורה היה מאברהם כידוע, הינו על ידי בחינה הנ"ל, על כן נאמר באברהם: "ויילך למסעיו" בחזרתו פרע הקפותיו, כי ה' יתברך נסה אותו עד שהכרח לירד מארץ ישראל למצרים שמלאה זמה וגלולים ביותר, והוא התגבר שם עד שמצא שם גם כן הטוב עד שעלה משם "כבד מאד במקנה בכסף וזהב" וכו', ועל ידי זה "ויילך למסעיו" שפרע הקפותיו, כי זה עקר התקון של הצדיק בחינת "וצדיק חונן ונותן" וכנ"ל.

וזהו גם כן בחינת "ויילך למסעיו", שלן באכסניא שלו, זה בחינת (ירמיהו לא) "שתי לבן למסלה דרך הלכת", כי הצדיק והאיש הכשר כשיורד למקומות המגנים כאלו כשהוא מתגבר לחפש גם שם אלקותו, שהם אותיות התורה אחר כך צריך לשוב בדרך שיורד שם, כדי להעלות ולקבר כל הניצוצות

אותיות התורה, שהוא אלקותו הממחיה אותם. ועל ידי זה תקן הרבה ביותר ועשה דרך כבושה לכל העולם לשוב לה' יתברך על ידי זה, כי על ידי התורה שלקט וברר ובנה ממקומות פאלו, והוסיף עליהם אור נפלא מלמעלה פנ"ל, על ידי זה האיר בכל העולם דרך זה שישוב כל אחד, אפילו הגרוע שבגרועים לה' יתברך מכל מקום שהוא וכנ"ל. ועל ידי זה ממשיך שפע טובה וברכה לכל הנלוים אליו, בבחינת "כל היום חונן ומלוג וזרעו לברכה" וכנ"ל:

בכל הנפילות והירידות שבעולם, ועל ידי זה: "נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב" וכו'. רק אדרבא, "כל היום חונן ומלוג וזרעו לברכה", פי זוכה אחר כך להיות מלוג ולא לוגה, כמו שכתוב (דברים כח, יב): "והלוית גוים רבים ואתה לא תלוג" וכו'. וכל זה על ידי בחינה הנ"ל, על ידי שהתגבר בכל פעם בכל הנפילות והירידות שבעולם בכל העתים והימי רע שהתגברו והתפשטו כמו שהתפשטו, לבקש ולחפש גם שם בכל פעם יותר ויותר, עד שמצא גם שם הטוב שהם

בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר

(תפלין ה אות יא)

יהושע' (בסימן ו), עין שם, שכתב שם: 'שכל מי שרוצה לעשות תשובה צריך להיות בקי בהלכה, בקי ברצוא בקי בשוב, בקי בעיל בקי בנפיק, בחינת (תהלים קיט): "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך" וכו', עין שם. הינו שצריכים לראות להתקרב לה' יתברך תמיד בכל מקום שהוא, בין בעליה בין בירידה. ואפילו אם הוא בשאול תחתיות, גם משם יכול להתקרב אליו יתברך, בבחינת 'אציעה שאול הנך'. וכל זה הוא בחינת אריכת שאול הנ"ל, להאריך רוחו תמיד כל ימי חייו, יהיה איך שיהיה לא יפל משום דבר שבעולם ויתחיל תמיד להתקרב אליו כנ"ל.

וזוה בחינת מעברתא של תפלין, ששם עוברים הרצועות, שהוא בחינת "מעבר יבק" כנ"ל. פי 'בק' הוא בגימטריא 'הויה אלהים', כמובא. זה בחינת (תהלים נו) "בה' אהלל וכו', באלהים אהלל" וכו', שהוא בבחינה הנ"ל שצריכין להכיר אותו יתברך ולהתקרב אליו תמיד, בין בטיבו בין בעקו חס ושלום, בין בעליה בין בירידה, שזה בחינת 'בה' אהלל וכו', באלהים אהלל" וכו' כמובא בהתורה מי האיש החפץ חיים' וכו' (בסימן לג).

וזוהו בעצמו בחינת 'בקי' בהלכה המובא בהתורה 'קרא את

בחינת 'יבק', עין שם בסוף. וגם 'יבק' בגימטריא 'הויה אלהים', בחינת 'בה' אהלל באלהים אהלל' וכו' כנ"ל, הינו בין במדת הרחמים ובין במדת הדין, בין בטיבו בין בעקו, בין בעליה בין בירידה, תמיד צריכין לעבד את ה' יתברך, ולהאריך רוחו לבל יפל ולא ייגע ולא יתבטל מתשוקתו לה' יתברך משום דבר שבעולם, וכל זה זוכין על-ידי התפלין שהוא בחינת אריכת אפים הנ"ל שמאריך רוחו על הכל וכו' כנ"ל. שזהו בחינת הרצועות ארכות העוברים במעברתא, שעל-ידיה עוברים על הכל, על כל היסורים והמניעות והבלבולים הנמשכין מרצועה בישא כנ"ל, ונתבטל הכל כנגדו על-ידי בחינת אריכת אפים הנ"ל.

וכן לא ייעף ולא ייגע לעולם, אפילו אם זכה לעליה גדולה למדרגה גבה, אף-על-פי-כן ידע שגם בשמים נמצא ה' יתברך, בבחינת 'אם אסק שמים שם אתה', שאף על-פי שגדמה לו שעלה לשמים, עדין הוא צריך לבקש את ה' יתברך ולהתחיל מחדש, כי גם בשמים נמצא ה' יתברך כמו שכתב רבינו בהתורה 'כי תצא למלחמה (ליקו"ט פב) וכו', שכל זה הוא בחינת אריכת אפים הנ"ל שזוכין על-ידי מצות תפלין כנ"ל.

וזהו בחינת מעברתא, בחינת 'מעבר יבק', כי 'יבק' הוא אותיות 'בקי', בחינת 'בקי' ברצוא 'בקי' בשוב וכו'. כמו שכתב שם רבינו ז"ל בעצמו שבחינת 'בקי' הנ"ל הוא

טט בכתפי שתיים

(קריאת שמע א)

קריאת שמע שהיא בחינת 'בטול' שהוא כלו טוב וכו' כנ"ל, ועל-פן מתר לקרותה בכל לשון, כי הרע נופל ונתבטל ונשאר רק הטוב כנ"ל. ועל-פן מרמז בקריאת שמע דיקא שיש טוב בכל הלשונות, כמו שכתוב (דברים ו, ח): "היה לטטפת בין עיניך" ודרשו רבותינו ז"ל (מנחות לד:) 'טט בכתפי - שתיים, פת באפריקי - שתיים, שזהו בחינת הטוב של לשון הקדש שמלבש בלשונות העמים כמו שכתב רבינו (בסימן לג), להורות שעל-ידי

דרשו רבותינו ז"ל (שם יג.) גם פן מפסוק זה שקריאת שמע נאמרת בכל לשון, כי "שמע" - בכל לשון שאתה שומע, כי מאחר שצריך להתבטל אל התכלית ושם כלו אחד כלו טוב ואין שם שום רע כלל, על-פן הרע של הלשונות נופל ונתבטל ונשאר רק הטוב המלבש באותו הלשון, כי בודאי בכל הלשונות יש שם טוב הנסתר שם, רק שהרע מכסה עליו, ועל-פן מהראוי שלא לומר דבר שבקדשה בשאר לשונות, אבל

קריאת שמע שהוא בחינת הבטול באותיות של לשון הקדש המלבש כנ"ל, על-ידי-זה נתגלה הטוב הינו בשאר לשונות העמים כנ"ל.

להידבק בה' מכל מקום שהוא (קריאת שמע ה אות ה)

שאתה מוציא מפיה, וגם דרשו לענין שמתר לומר קריאת שמע בכל לשון, "שמע" - 'בכל לשון שאתה שומע'. ושניהם עולים בקנה אחד, הינו, "שמע" - 'השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיה', שתטה אזניך ולבך היטב בכל יום למה שאתה מוציא מפיה ויהיה בעיניך כחדש כנ"ל, ואז תוכל לשמע אמונתו ואלקותו יתברך מכל לשונות העובדי פוככים, בבחינת "שמע" - 'בכל לשון שאתה שומע' וכנ"ל.

פי ה' ער "הנה לא ינום ולא יישן" (תהלים קכא, ד), ואף-על-פי שעובר על האדם מה שעובר כאשר יודע בנפשו, אף-על-פי-כן ה' יתברך עושה את שלו בחסדו הגדול והנפלא, כמו שכתוב (תהלים קלו, ד): "לעשה נפלאות גדולות לבדו פי לעולם חסדו", והוא מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ומאיר לעולם פלו בכבודו בכל יום מחדש התגלות אלקותו. ועל-כן בכל מה שעובר על האדם צריך לזכור את עצמו בכל עת בו יתברך, ולהזכיר את עצמו שהוא איש ישראלי ומאמין באלקים חיים ומלך עולם, וכמו

כל אדם באיזה מדרגה שהוא, אפילו בדיוטא התחתונה, יכול להרגיש בלבו אלקותו מחדש אם יטה אזנו ולבבו היטב למה שהוא מוציא מפיו.

וזהו בחינת (ברכות יג.) "שמע" - 'בכל לשון שאתה שומע', שהם כלל השבעים לשונות שבהם נאחזים כל התאורות והמדות רעות כידוע, הינו בכל לשון מלשונות הגוים שאתה שומע. פי כל עניני חול ומחשבות חיצוניות ותאורות והרהורים שעוברים על האדם, כלם הם בחינת לשונות העובדי פוככים, פי משם הם נמשכין, והזהירונו רבותינו ז"ל שבכל לשון שאתה שומע, שתשמע משם אלקותו יתברך. וזה בחינת "שמע" - 'בכל לשון שאתה שומע', שבכל לשון מלשונות העמים שאתה שומע שהם כלל התאורות ועסקי חול וכו', תשמע משם אמונתו הקדושה, שהוא ה' אלהינו ה' אחד, והבן היטב.

נמצא, ששני הפרושים שדרשו רבותינו ז"ל על תבת "שמע", שניהם עולים בקנה אחד. פי דרשו לענין שצריכין להשמיע לאזניו וכו' "שמע" - 'השמע לאזניך מה

יִתְבַּרְךָ אֶפִּילוּ בִשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת חֵס וְשָׁלוֹם, וְכַמְבָּאָר מִזֶּה בְּדַבְּרֵינוּ ז"ל בְּכַמְּהָ מְקוֹמוֹת (בְּסִימָן לג), וְצְרִיכִין לְזַהֵר לִילֵךְ בְּזֶה כָּל אָדָם שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הוּא יְסוּד הַכֹּל:

שֶׁכְּתוּב (יִזְקָה ב, ח): "בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נִפְשִׁי אֶת ה' זְכָרְתִּי", וְאִזּוֹ יוּכַל לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרְךָ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר אֲדַמּו"ר ז"ל שֶׁבְּכָל מְקוֹם יְכוּלִין לְהִיּוֹת סְמוּכִין אֵלָיו

עיקר הדעת כשנמשך לתוך הלב (ערבית ד אות כז)

רְבוּי הָאוֹר וְכִנּוּ"ל. עַל כֵּן צְרִיכִין לְצַמְצֵם הָאוֹר בְּכַמְּהָ צְמֻצוּמִים וְכֵלִים, וְלִקְשֹׁר אוֹר הַרְשִׁימוֹ הַנּוּ"ל בִּשְׁנֵי חוֹתְמוֹת בְּבַחֲנֵינָת חוֹתֵם בְּתוֹךְ חוֹתֵם, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינָת שְׁנֵי הַחוֹתְמוֹת שֶׁאֲנוּ עוֹסְקִין לְתַקֵּן מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד הוֹשַׁעְנָא רַבָּא כִּידוּעַ. כִּי מִתְחַלֵּה מִתְקַנִּים חוֹתֵם אֶחָד בַּחֲנִינָת 'כַּחוֹתֵם עַל לִבְךָ' הֵינּוּ שֶׁמְקַשְׂרִין אוֹר הַרְשִׁימוֹ בְּתוֹךְ לְבוֹ. כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵין מִמְשִׁיכִין הַדְּעַת שֶׁהוּא אוֹר הַרְשִׁימוֹ לְתוֹךְ הַלֵּב, וְאֵין נִמְשָׁךְ הַדְּעַת כִּי אִם בַּמַּחַ, עֲדִין אֵין יוֹדְעִין מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ כֹּלְל. כִּי עֶקֶר הַדְּעַת הוּא כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ הַדְּעַת לְתוֹךְ הַלֵּב בְּבַחֲנֵינָת (רַבְרִים ד, לט) "וְיִדְעֶתָ הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתְתְּ אֶל לִבְבְּךָ" וְכוּ' כַּמְבָּאָר בְּדַבְּרֵי רַבֵּינוּ ז"ל כַּמָּה פְּעָמִים.

זֶהוּ בַּחֲנִינָת חוֹתֵם הַלֵּב בַּחֲנִינָת "כַּחוֹתֵם עַל לִבְךָ" וְכוּ'. אֲבָל אַף עַל פִּי שֶׁמְקַשְׂרִין אוֹר הַרְשִׁימוֹ בְּלֵב עֲדִין חוֹשֵׁשִׁין שֶׁלֹּא יִסְתַּלַּק הָאוֹר חֵס וְשָׁלוֹם לְגַדֵּל עֵצִים גְּדֹלַת אוֹרוֹ, עַל כֵּן צְרִיכִין לְהִמְשִׁיךְ עוֹד חוֹתֵם עַל חוֹתֵם בַּחֲנִינָת 'כַּחוֹתֵם עַל לִבְךָ כַּחוֹתֵם

ה' יִתְבַּרְךָ מְרוֹמֵם וּמְנֻשָּׂא מִכָּל הַמְּחַשְׁבוֹת שֶׁל כָּל הַחַיּוֹת וְשׂוֹרְפִים וְאוֹפְנֵי הַקֹּדֶשׁ, וּמִכָּל הַרוֹחַנִיּוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת כִּי לִית מִחֻשְׁבָּה תְּפִיסָא בֵּיהּ כֹּלְל. וְיִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ זוֹכִין לְהִמְשִׁיךְ אֱלֹהוּתוֹ בְּיָדִים מִמֶּשׁ עַל יְדֵי נְטִילַת הָאֲרַבְעָה מֵינִים, שֶׁעַל יְדֵי זֶה לּוֹקְחִין אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ כַּבֵּיכּוֹל בְּיָדִים מִמֶּשׁ כַּמוּבָן בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ וְכִנּוּ"ל. כִּי אוֹר הַתְּגִלוֹת אֱלֹהוּתוֹ מְרוֹמֵם וְנִשְׁגָּב מְאֹד, עַל כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶפִּילוּ אוֹר הַרְשִׁימוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי כֵלִים רַבִּים וְכוּ' כִּנּוּ"ל.

וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּכוּרֹן מְאֹד, לְזַכֵּר אוֹר הַרְשִׁימוֹ הַזֶּה הַיֵּטֵב וְכִנּוּ"ל. וְעַל כֵּן צְרִיכִין לְשַׁמְרוֹ וְלִקְשְׁרוֹ בְּבַחֲנֵינָת חוֹתֵם בְּתוֹךְ חוֹתֵם, בַּחֲנִינָת "שִׁמְנֵי כַּחוֹתֵם עַל לִבְךָ כַּחוֹתֵם עַל זְרוּעֶךָ כִּי עֲזָה כַּמּוֹת אֲהַבָּה" וְכוּ'. הֵינּוּ שֶׁהָאֲהַבָּה וְהַהֲשִׁתְּוֹקְקוֹת לְהַפְּלִל בְּאוֹר הָאֵין סוּף, הוּא חֲזָק כָּל כָּךְ עַד שֶׁיְכוּלִין לְמוֹת וְלְהִסְתַּלַּק עַל יְדֵי זֶה עַל יְדֵי

על זרועך, שאנו מתקנים עוד חותם אחד על חותם הלב כנ"ל. כי אנו ממשיכין אלהותו יתברך בידינו ממש, על ידי נטילת הארבעה מינים

על זרועך, שאנו מתקנים עוד חותם אחד על חותם הלב כנ"ל. כי אנו ממשיכין אלהותו יתברך בידינו ממש, על ידי נטילת הארבעה מינים

על ידי שמתגבר על יצרו נתגלה תורה

(סוכה ב אות ה)

הנעלמת ביניהם. ועל פן כשמכניעין אותן שיהיו מתמעטין והולכין אז נתגלה התורה שביניהם, שהיתה מקסה עד עכשיו, כי המים הם בבחינת התורה הסתומה הנ"ל כמו שכתוב: 'ושאבתם מים בששון', ותרגומו: 'ותקבלון אילפן חדת'. ועל פן נעשה זה בסכות, שאז הוא הכניעת הרע של כל השבעים אמות על ידי התקונים שעושין אז כנ"ל. וזה בבחינת שמחת בית השואבה. וזה בבחינת שמחת תורה ששמחים מאד שזכו להשיג אורייתא סתימאה על ידי נצחון המלחמה והתקונים של ימי הסכות כנ"ל.

עקר השגת אורייתא סתימאה הנ"ל הוא על ידי הכניעת הרע, כמו שכתב רבינו ז"ל במאמר מי האיש החפץ חיים' (בסימן לג), שעל ידי שמתגבר על יצרו על זה מכניע ומבטל הרע ששוכן על הטוב, ועל ידי זה נתגלה התורה המקסה ונעלמת בין לשונות העמים, ואז על ידי זה זוכה כנ"ל לאורייתא דעתיקא סתימאה הנ"ל (עין שם היטב). וזהו בבחינת נסוף המים המרמז בין נסכי הפרים, שהם כנגד שבעים אמות שמתמעטין והולכין כמו שאמרו רבותינו ז"ל, להורות ששם בין האמות הנ"ל מלבש שם התורה

מדת ימי מזה היא

(שחוטף ד אות ה)

לתשובה, כלם שעורם לא פחות מיום אחד, כי עקר תקון ועליות הנפש הוא על ידי תענית (כמבאר בהתורה הנ"ל). ועל פן שעור כל תענית הוא לפחות יום אחד, כי עקר

התענית השלם אינו פחות מיום אחד. כמו תענית יום הכפורים והתעניות שגזרו רבותינו ז"ל שכלם שעורם יום אחד, וכן כל התעניות שמקבלים על עצמן

כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּפִי פָּגְמִיו עַל יָדֵי
 עוֹנוֹתָיו כְּמוֹ כֵּן הוּא צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת
 לְתִשׁוּבָה (כְּמוֹבָא בְּסִפְרִים, עֵינֵי בְּשַׁעַר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
 לְהֵאָרֵךְ וְלִתְקוּן טוֹ כַּבֵּ), כְּדֵי לְתַקֵּן וּלְבַרֵר
 פָּגְמֵי נַפְשׁוֹ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ. וְעַל כֵּן
 שְׁעוֹר הַתְּעֵנִית אֵין פְּחוֹת מִיוֹם, כִּי
 הַתְּקוּן וְהַבְּרוּר הוּא בְּבַחֲנֵינֵת יוֹם
 כִּנְ"ל:

הַתְּקוּן הוּא בְּבַחֲנֵינֵת הַיָּמִים שְׁשָׁם
 עֶקֶר הַפְּגָם וְהַתְּקוּן, כִּי הַיָּמִים הֵם
 בְּחֵינֵת מְדוּת, בְּבַחֲנֵינֵת (תְּהִלִּים לט, ה)
 "וּמִדַּת יָמֵי מָה הִיא", כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
 רַבֵּינוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (לִקְוֵי מוֹהַר"ן
 סִימָן לג) וְשָׁם בְּבַחֲנֵינֵת הַמְּדוּת, שֶׁהֵם
 בְּבַחֲנֵינֵת הַיָּמִים, שָׁם עֶקֶר כָּל
 הַפְּגָמִים וְהַתְּקוּנִים כִּידוּעַ, וְעַל כֵּן

ואתה מוחיה את כולם (שחיטה ה אות ה)

וּבְהֶעֱלֵם וּבְכִסּוּי יוֹתֵר, כִּי בְּאֵמַת ה'
 יִתְבַּרְךָ בְּכָל מְקוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (נִחְמִיָּה
 ט. ה): "וְאַתָּה מַחִיָּה אֶת כָּלֶם". רַק כָּל
 מָה שֶׁהַמְּדֻרְגָה נְמוּכָה יוֹתֵר, שָׁם
 אֱלֹהוֹתוֹ נִתְעַלֵּם וְנִתְכַּסֶּה יוֹתֵר (כְּמוֹ
 שֶׁכָּבָר בְּהַתְּרִיךְ מִי הָאִישׁ הַחִפְזֵי חַיִּים, בְּסִימָן לג,
 לִקְוֵי חֶלֶק א.) וְכָל עֲבוּדַת הָאָדָם הוּא
 לְהַעֲלוֹת וּלְהוֹצִיא מִהֶעָלֶם אֶל הַגְּלוּי
 לְגַלוּת אֱלֹהוֹתוֹ וּמַלְכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ
 בְּעוֹלָם עַד שִׁיתְקִים (תְּפִלַּת רֹאשׁ הַשָּׁנָה)
 וְיִדַּע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּ וְכוּ'.

זוֹה בְּחֵינֵת אֶסוּר 'חֲלָדָה' בְּשַׁחֲטָה
 (יִנְיָה דְּעָה סִימָן כד), שְׁלֹא יְכַסֶּה שׁוֹם
 דְּבַר עַל הַסִּפְיָן שֶׁל שַׁחֲטָה. וְנִקְרָאת
 'חֲלָדָה' לְשׁוֹן חֲלָדָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ
 רַש"י (חֲלִין ט): "כְּחֲלָדָה זֹו הַתְּחוּבָה
 בְּחוּרִין". כִּי עֶקֶר הַשַּׁחֲטָה הוּא
 לְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ מִחַי לְמַדְבַּר, וְעֶקֶר
 עֲלִיַת הַנֶּפֶשׁ הוּא בְּחֵינֵת שְׁמוּצִיאֵין
 וּמַעֲלִין אוֹתָהּ מִהֶעָלֶם אֶל הַגְּלוּי, כִּי
 זֶה כָּלֵל, שֶׁכָּל מָה שֶׁהַמְּדֻרְגָה נְמוּכָה
 בְּיוֹתֵר, שָׁם אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּצִמְצוּם

טט בכתפי שתיים (תולעים א אות א)

וְהַבְּזִיוּנוֹת, שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ שֶׁל הַכְּבוֹד,
 בְּחֵינֵת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, בְּחֵינֵת
 שְׁמִירַת הַבְּרִית, קֹדֶשׁת הַנֶּפֶשׁ כִּנְ"ל.
 זוֹה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (עֲבוּדָה זְהָ י.):
 'בְּזוּי אַתָּה מְאֹד' - שְׁאֵין לָהֶם לֹא

הַתּוֹלְעִים הֵם בְּחֵינֵת עֲשׂוֹ [כְּמוֹבָא
 בְּכַתְּבִים בְּכוֹנוֹת פְּרֻשַׁת
 הַתְּמִיד], שֶׁהוּא עֶקֶר זְהֵמַת הַנֶּחֱשׁ,
 וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (עֲבָדָה א, ב): "בְּזוּי אַתָּה
 מְאֹד", כִּי שָׁם עֶקֶר הַחֲרָפוֹת

שְׁהֵם דּוֹרְשִׁים אוֹתָהּ בְּכָל זְמַן וְכוּ' וְכַנִּל. כְּמוֹ כֵן הָאָדָם שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת הַתּוֹרָה כַּנִּל וְהַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת "עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי" (בראשית א, יב), וְצָרִיךְ לְחַדֵּשׁ בָּהּ תָּמִיד חֲדוּשֵׁן דְּאוּרִיתָא וְלִהְיוֹלִיד מִמֶּנָּה דְּרִשׁוֹת וְחֲדוּשֵׁן זֶה עֵקֶר קִיּוֹם הָעוֹלָם כַּנִּל.

בְּרֵאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנּוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (סימן לא ועוד) – 'אֵין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה וְכוּ', אֵין טוֹב אֶלָּא צְדִיק וְכוּ'. כִּי כָּל הַחֲדוּשִׁים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁמַּחֲדֵשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם תָּמִיד, הֵכֵל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, וְהַעֲקָר תְּלוּי עַל יְדֵי הַצְדִּיקֵי הַדּוֹר כְּפִי מַה

להמשיך הדעת לתוך הלב

(חוקת קרקעות ג אות יא)

בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא כַּנִּל, שְׁאֲנוּ מְמַשְׁכִּין עַל יְדֵי מְצוֹת סֶכָּה בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא לְתוֹךְ הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּדֵי שְׂנֹזְכָה לְשִׂמְחָה הַנִּל, לְהַרְגִּישׁ הַשְּׂמֵחָה בְּחִינַת הָעוֹלָם הַבָּא בְּתוֹךְ הַמְצוּוֹת בְּעֶצְמוֹ, אֲבָל עֲדִין אֲנוּ צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂמֵחָה לְתוֹךְ הַלֵּב, כִּי אֶפְשָׁר שִׁרְיָגִישׁ בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא בְּמַחוּ וְדַעְתּוֹ, אֲבָל לֹא בְּלִבּוֹ, וְהַעֲקָר הוּא לְהַרְגִּישׁ הַשְּׂמֵחָה בְּלֵב, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּינוּ ז"ל שֵׁם, וְעֵקֶר הַשְּׂמֵחָה הוּא בְּלֵב כַּנִּל.

וְלָזֶה אֲנוּ נוֹטְלִין אַרְבַּעָה מִיָּנִים וּמְנַעֲנְעִין בָּהֶם בְּכָל הַשָּׁעָה קְצוּוֹת, וְכָל הַנְּעֻנְעִים עַד טַבּוּרָא דְּלֵבָא, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂמֵחָה מִמַּחַם אֶל הַלֵּב, כְּדֵי לְהַרְגִּישׁ הַשְּׂמֵחָה בְּעוֹלָם הַזֶּה מִמָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַגּוּף, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁשׁ קְצוּוֹת, כִּי עַל יְדֵי הַנְּעֻנְעִים מְמַשְׁכִּין הָאֶרֶת הַחֲסָדִים לְתוֹךְ הַגּוּף, וּמִשָּׁם אֶל הָאֶתְרוּג בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּמַבָּאָר

הָאָדָם בְּעֶצְמוֹ כְּלוּל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת כְּיָדוּעַ, וַיֵּשׁ בְּהָאָדָם בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא וְעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת רֹאשׁ וְגוּף, כִּי הָרֹאשׁ, שֶׁהוּא הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ שְׂבַמַּח, הוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, כִּי עֵקֶר עוֹלָם הַבָּא הוּא הַשְּׂגָת הַדַּעַת, בְּחִינַת "כִּי תִמְלֹא הָאָרֶץ דַּעַת לְדַעַת אֵת ה'" וְכוּ', וְהַגּוּף הוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַזֶּה. וְעַל כֵּן עֵקֶר הַבְּחִירָה הוּא בְּתוֹךְ הַלֵּב, שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הַגּוּף, שֵׁשׁ בּו שְׁנֵי חָלָלִים, חָלָל הַיְמִינִי וְחָלָל הַשְּׂמָאֲלִי, שֵׁשׁ מִשְׁכַּן שְׁנֵי הַיְצָרִין, יֵצֵר טוֹב וְיֵצֵר רָע, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'יֵצֵר מַחְשָׁבוֹת לֵב' כְּיָדוּעַ, וְעַל כֵּן הַעֲקָר לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ לְתוֹךְ הַלֵּב, בְּבְחִינַת 'וַיְדַעַת הַיּוֹם וְהַשָּׁבוֹת אֶל לְכַבְּדָךְ', שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת לְתוֹךְ הַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּינוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'סֶכָּה וְאַרְבַּעָה מִיָּנִים' שֶׁמְקִימִין בְּסִכּוֹת זְמַן שֶׁמַּחְתְּנֵנוּ, כִּי הֵכֵל בְּשִׁבְלֵי הַשְּׂמֵחָה, כִּי סֶכָּה הוּא

הגוף והלב, שהוא בחינת אתרוג, כי אתרוג דא לבא, כמו שאיתא בזהר הקדוש.

בכונות (דרושי סוכות ה). ועקר התגלות השמחה הוא על ידי החסדים כנ"ל. ועכשו ממשיכין החסדים לתוך

המידות הם בלב

(מנחת ד א ת ט)

בסימן ל"ג, והעקר להמשיך שרש החכמה שבמח להחיות ולהשקות את הלב, שזה עקר חיותו וקיומו בגשמיות ורוחניות. כי עצם החכמה שבמח רחוק מאד מכל התאוות והמדות רעות, ועקר המלחמה לקשר החכמה שבמח עם הלב בבחינת "וידעת היום והשבות אל לבבך", שלא יהיה ברשות לבו, רק יהיה לבו ברשותו. והצדיק האמת נגד העולם הוא בחינת ראש, והעולם נגדו הם בחינת גוף, ועקר התקון פשוזוכין להיות מקרב ומקשר להצדיק כמו הגוף עם הראש, שיהיה נמשך הנהר היוצא מעדן, דהינו החיות מהצדיק להשקות את הגן שהוא כלל הגוף, שעקרו הלב. אשר משם יפרד וכו', שמשם נפרדין כל המדות הפולין בארבעה יסודות, שהם בחינת ארבעה ראשים כנ"ל. וזה הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן, שהוא מקשר המח עם הלב, הראש עם הגוף, הצדיק האמת עם כלל ישראל, הוא בחינת ברית הלשון, כי עקר הארת הצדיק הוא על ידי דבורי פיו ולשונו הקדוש. והם פגמו

הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן, זה בחינת החיות הנמשך מהראש והמח לתוך הלב, כדי להחיות את כל איברי הגוף, כי בכלליות האדם נקרא כלליות הראש שהוא הגלגלתא בחינת עדן, ששם שרש החכמה והמחין, שהם שרש החיות של כל האדם, כמו שכתוב (קהלת ז, יח): "החכמה תחיה". ומשם נמשך החיות לתוך הלב להחיות את כל הגוף, שזהו בחינת נהר היוצא מעדן, שהוא הרוח חיים הנמשך בשרשו מהמח להשקות את הגן שהוא הלב, שממנו נתפרדין כל הפחות וכל החיות לכל איברי האדם שפולילים מארבעה יסודות, שהם בחינת ארבע מדות, שזהו בחינת "ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים".

וכן בענין המדות הנמשכין מהארבעה יסודות, שכלם נמשכין ונתפרדין מהלב, שהוא מקור כל המדות לטוב ולרע, כי עקר כל המדות בלב [כמו שמבאר בהתורה 'מי האיש החפץ חיים'

לְזִכּוֹת שְׂיִהְיֶה לְבוֹ שְׁלֵם עִם ה' לְהַתְנַהֵּג בְּכָל הַמַּדּוֹת כְּרֵאוּי כְּרֵצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא עַל יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת, הוּא הָרֵאשׁ הָאֲמֵת שְׁמֵאִיר לְתוֹךְ הַלֵּב וְכו', כְּנ"ל, וְהֵם פָּגְמוּ בָּזֶה. וְזֶהוּ חֲטָאוּ בְּלֵב וְכו', וְכנ"ל:

בְּהַצְדִּיק עַל כֵּן חֲטָאוּ בַּפֶּה וּבַלְשׁוֹן וְכו'.

וְזֶהוּ 'חֲטָאוּ בְּלֵב', הֵינּוּ כְּנ"ל, כִּי הֵלֵב הוּא מְקוֹר כָּל הַמַּדּוֹת שְׁמֵמָנוּ נִפְרָדִין כָּלֵם כְּנ"ל, וְעַקֵּר חֵיטּוֹ וְקִיּוּמוֹ

כל מה שהמדריגה נמוכה יותר, שם אלקותו בצמצומים יותר

(מתנה ה אות נד)

וּתְפִלָּה וְכו', כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שָׁם, הֵינּוּ שֵׁישׁ אֶחָד שֶׁנִּמְוָךְ מֵאֵד שְׂאִינּוּ יִכּוֹל לְעוֹרֵר בְּתוֹרָתוֹ וּתְפִלָּתוֹ אֵלָא חֵיטּוֹת אֵלְקוֹת הַמְּלָכֶשׁ בְּלִבוֹשִׁים רַבִּים וְצִמְצוּמִים גְּדוֹלִים שְׁמַחֲיָה אִיזָה מְדַרְגָּה מְעוֹלָם הַעֲשִׂיָה וְכֵן מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא.

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא חֵלֶק אֵלּוֹךְ מִמֶּשׁ וְכַפִּי חֵלְקוֹ וְשִׁרְשׁוֹ בְּאֵלְקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ כֵּן יֵשׁ לוֹ כַּחַ לְעוֹרֵר מִלְּמַעְלָה, אֶךְ בּוֹדְאֵי יֵשׁ חֵלּוּקִים רַבִּים, כִּי אֵלְקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ מְלֵא כָּל הָעוֹלָם מְרוּם כָּל דְּרָגִין עַד סוֹף כָּל דְּרָגִין עַד תְּכֵלִית דְּיוֹטָא הַתְּחַתּוֹנָה וְאִפְלוּ בְּעֶשֶׂר כְּתָרִין דְּמִסְאָבוּתָא וְכו', כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵיו זְכוֹרוֹנוֹ לְבִרְכָה כְּמָה פְּעָמִים (ובפרט בהתורה מי האיש החפץ חיים סימן ל"ג) רַק שְׁכָל מָה שֶׁהַמְדַרְגָּה יוֹתֵר נְמוּכָה שָׁם אֵלְקוֹתוֹ בְּצִמְצוּמִים יוֹתֵר וּמְלָכֶשׁ בְּלִבוֹשִׁים יוֹתֵר וְכו'. וְעַל כֵּן יֵשׁ חֵלּוּקִים וּמְדַרְגוֹת רַבּוֹת בֵּין אָדָם לְחִבְרוֹ וּבְאָדָם עֲצֵמוֹ שְׁצָרִיף לְעֵלוֹת מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת 'חוֹתֶם בְּתוֹךְ חוֹתֶם' שְׂאֵנוּ עוֹסְקִים בָּהּ. שְׂאֲצַל כָּל אֶחָד כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ יֵשׁ בְּחֵינַת נִגְלָה וְנִסְתָּר, בְּחֵינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, שֶׁהֵם בְּחֵינַת תּוֹרַת ה' וְתוֹרָתוֹ שֶׁהֵם בְּחֵינַת תּוֹרָה

וְעַל כֵּן עַקֵּר הַתְּקוּהָ הוּא עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים שְׁזוֹכִין לְתוֹרַת ה' וּתְפִלַּת ה' מִמֶּשׁ שְׁמֵאִירִין כְּנוֹ שֶׁגַּם בְּתְכֵלִית שְׁפִלוֹת דְּיוֹטָא הַתְּחַתּוֹנָה, מִשֶּׁם נִדְבַק עֲצֵמָנוּ בְּרֵצוֹן חֶזֶק לְתְפִלַּת ה' מִמֶּשׁ, כִּי הִרְצוֹן חֶפְשִׁי לְעוֹלָם, כְּמִבְּאֵר לְעֵיל מְזָה שְׁבַגְדֵּל כַּחַ הַצְּדִיקִים נוֹכַל לְהַתְגַּבֵּר בְּרֵצוֹן חֶזֶק שֶׁהוּא בְּחֵינַת נִשְׁמָע, בְּחֵינַת תְּפִלָּה וְכו' לְהַמְשִׁיף לְעֵצְמוֹ רַחֲמִים וְחֻסְדִּים מִתְּפִלַּת ה' מִמֶּשׁ שְׁמֵמָנוּ נִמְשָׁכִין חֻסְדִּים חֻדְשִׁים בְּכָל יוֹם שְׂאִינֶם כָּלִים לְעוֹלָם:

ליקוטי תפילות לג

ושלום, תמיד אתקרב אליך, ואזכה לקיים מקרא שכתוב, בידוד אהלל דבר, באלהים אהלל דבר ולהתדבק בך תמיד, ותוכני ותעזרני להכיר אותך ולהתקרב אליך באמת, ולשוב בתשובה שלמה לפניך ממקום שאני שם עכשיו בעת הזאת, ואם בעונותי הרבים נפלתי למקום שנפלתי וירדתי למקום שירדתי, אף-על-פי-כן אני מאמין באמונה שלמה, שגם במקומי שאני שם עכשיו בעת הזאת, גם שם אתה נמצא, כי לית אתר פנוי מנך ובכל המקומות ממשתתף. על כן חוס וחמל עלי, ואל תסתור פניך ממני אפלו במקומות הללו המגנים מאד, גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך. מלא רחמים, מעשי ידיך אל תרף אחז בי והוציאני מהרה מכל אלו המקומות השפלים והמגנים, ותעזרני לבקש אותך תמיד בכל המקומות שאני שם, ואזכה לקיים מקרא שכתוב, ובקשתם משם את ידוד אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך. ותהיה נמצא עמי תמיד בכל עת, ותקרבני אליך ברחמיך אף-על-פי שאיני זוכה לדרש ולבקש אותך כראוי. ותקיים מקרא שכתוב, נדרשתי ללא שאלו נמצאתי ללא בקשני אמרתי הנני הנני אל-גוי לא-קרא בשמי, שטחתי אליך כפי, פרשתי ידי כל-היום, נפשי כארץ עיפה לך סלה. אליך נשאתי את עיני

רבון עלמין אנת חד ולא בחשבון. אנת הוא עלאה על-כל עלאין סתימא דכל סתימין, לית מחשבה תפיסה בך כלל, אנת הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ולית אתר פנוי מנך כלל, כי מלא כל הארץ כבודך ומלכותך בכל משלה ואתה מחיה את כלם, כל צבא מעלה וכל צבא מטה, כל ההיכלין והמדרגות הקדושות, וכל המדרגות וההיכלין של הטמאה והסטרא אחרא, ואפלו בעשר כתרין דמסאבותא מלבש חיותך יתברך לעד ולנצח נצחים, ואין שום סטרא אחרא וקלפה וטמאה בעולם שלא יהיה מלבש בהם חיותך יתברך, כי אתה מחיה את כלם, ומבלעדיך אין להם שום חיות וקיום כלל. ואפלו בכל לשונות הגוים ובכל המדות רעות ובכל התאוות רעות, ואפלו בכל העברות והאסורים שבתורה מלבש ומסתור חיותך יתברך, כי מלכותך בכל משלה.

על כן באתי לפניך ידוד אלהי ואלהי אבותי אדון-כל, לחלות ולחנן פניך ולשטח כפי לרחמיך וחנינותיך, שתחנני בחסדיך הגדולים, ותשפיע עלי שכל ודעת דקדשה וכח וגבורה מאתך, שאזכה להתגבר על יצרי הרע ולכופו להשתעבד לך באמת, ואזכה להכיר אותך ולהתקרב אליך בכל מקום, בין בטיבו בין בעקו חס

לשוב בתשובה שלמה לפניך באמת
 ובלב שלם. ותעזרני שהרע שנאחז בי
 יפל ויתבטל לגמרי, והטוב והתורה
 הקדושה הנעלם ונסתר בי ובמדותי,
 הכל יתברר ויתגלה ויתוסף עליו אור
 רב מלעלא, עד שאזכה לגלות
 ולהאיר כל הטוב שבי. ותזכני לעלות
 מדרגא לדרגא בקדשה גדולה, עד
 שאזכה להתקרב אליך, ולהתדבק בך
 ובהתורה הקדושה באמת ובתמימות.
 ותפתח לי אור הדעת שאזכה להכיר
 אותך ולהתדבק בך תמיד באהבה
 יתרה, באהבה רבה ואהבת עולם,
 באמת ובאמונה, בקדשה ובטהרה,
 ותמעט הצמצומים והלבושים
 והמסכים המבדילים, ותזכני לידע
 ולהכיר אותך בלי צמצומים ולבושים
 רבים, ותקרבני אליך בהתקרבות
 גדול ובהתגלות הדעת דקדשה מעתה
 ועד עולם:

אנא ידוד, רחמן מלא רחמים, פודה
 ומציל, גואל חזק, חושב
 מחשבות לבל ידח ממך נדח, עמד על
 ימיני וסמכני, ועזרני והושיעני,
 שאזכה לכף את יצרי להשתעבד לך,
 ואזכה לשבר ולבטל כל התאוות וכל
 המדות רעות שנתאחזו בי. ותזכני
 מעתה לימי טוב, ואזכה להגביר
 הימי טוב על הימי רע, להכניע
 ולהשפיל ולשבר ולבטל כל הימי רע
 תחת הימי טוב, ואזכה להבין ולראות
 ולמצא ולגלות הטוב המלבש בימי
 רע, ולברר הטוב מן הרע. ותחס

הישיבי בשמים. חננו ידוד חננו כי רב
 שבענו בו. כי שחה לעפר נפשנו
 דבקה לארץ בטננו. דבקה לעפר
 נפשי חניי כדכרין. קומה עזרתה לנו
 ופדנו למען חסדך. חושה לעזרתי
 אדני תשועתי.

ומהר לחלצני ולהוציאני מכל אלו
 המקומות המגנים והמטנפים
 והנמוכים והמגשמים מאד. אל
 תבלעני מצולה ואל תאטר עלי באר
 פיה ומהר לגאלני ברחמך,
 ולהוציאני ולהעלותני ולטהרני מכל
 הפגמים שפגמתי לפניך, על ידי כל
 החטאים והעונות והפשעים שחטאתי
 ושעויתי ושפשעתי לפניך מנעורי עד
 היום הזה, בשוגג ובמזיד באנס
 ובכזון. חוס וחמל עלי ותשפיע עלי
 כח וגבורה דקדשה מן הכח והגבורה
 של הצדיקים האמתיים אשר זכו לכך
 את יצרך, אשר הם דומים למלאך
 ידוד צבאות ממש, ועמדו בנסיונות
 רבות אין מספר, וכבשו את תאוותם
 וכפו את יצרך תחתם, עד אשר שברו
 ובטלו את יצרך לגמרי, וזכו להתדבק
 בך באמת, בתכלית המעלה
 והשלמות שאין שלמות אחריו.
 ובזכותם וכחם הגדול נשענתי,
 שתחס ותחמל עלי בזכותם, ותשפיע
 עלי מכחם וגבורתם, ותעזרני שאזכה
 גם כן לכף ולהכניע ולשבר ולבטל
 את יצרי הרע, שאזכה לשבר ולבטל
 כל התאוות רעות ומדות רעות לגמרי
 ולא ישאר בי שום רע כלל, ואזכה

שְׁכָתוֹב, דְּרָכֶיךָ דְרָכֶיךָ נָעַם וְכָל
נְתִיבוֹתֶיךָ שְׁלוֹם. וְתַעֲזֹרְנִי לְקַיֵּם אֶת
כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה, וְאֶזְכֶּה לְקַיֵּם
כָּל הַתְּרִי"ג מִצְוֹת דְּאוֹרֵייתָא וְכָל
הַמִּצְוֹת דְּרַבָּנָן, עִם כָּל עֲנִיפֵיהֶם
הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם וְעִם כָּל פְּרֻטֵיהֶם
וְדְקְדוּקֵיהֶם. וְאֶפְלוּ הַמִּצְוֹת שְׂאֵי
אֶפְשֶׁר לְכָל אָדָם לְקַיֵּם עִכְשָׁיו, תּוֹכְנִי
לְלַמֵּד וְלַהֲגוֹת בָּהֶם וּלְקַיֵּם בְּרוּחָנִיּוֹת
עַל-יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי כְלָלִיּוֹת
שֶׁל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי עֶצֶם הָאֱהָבָה
וְהַשְׁלוֹם שֶׁיְהִיָּה בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ,
וְאֵהִיָּה נִכְלָל בְּתוֹכֶם בְּכָלִלִיּוֹת גְּדוֹל,
עַד שְׁנֵהִיָּה אֲנַחְנוּ כְּלָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עַמְּךָ הַקְּדוֹשׁ נֹחֲשָׁבִים כְּאִישׁ אֶחָד:

וְתַעֲלֶה אוֹתִי מֵעֵלָה מֵעֵלָה חַיֵּשׁ קָל
מְהֵרָה, עַד שְׂאֶזְכֶּה לְהִיּוֹת
כְּלוּ (כְּלִי) טוֹב בְּאַמְתִּי, עַד שְׂאֶזְכֶּה
בְּרַחֲמֶיךָ וּבְכַחֲךָ הַגְּדוֹל וּבְכַח
הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִים, לְגִלוֹת וּלְהַאֲרִי
וְלִמְצָא הַטוֹב הַכָּבוֹשׁ וְנִסְתָּר בֵּין כָּל
הַרְשָׁעִים וְאֶפְלוּ בֵּין הָעֶכּוֹ"ם, עַד
שְׂאֶפְלוּ כְּשֶׂאֲדַבֵּר עִם הָעֶכּוֹ"ם
וְהַרְשָׁעִים, אוֹ כְּשֶׂאֲרָאָה מְדוּתֵיהֶם
הַרְעוֹת, אוֹ כְּשֶׂאֲהִיָּה מְכָרַח לְעֶסֶק
בְּאִיזָה עֶסֶק אוֹ מִשָּׂא וּמִתֵּן עִם
הָעֶכּוֹ"ם וְהַרְשָׁעִים, אֶזְכֶּה תְּמִיד לְמִצָּא
וּלְגִלוֹת חַיִּיּוֹת אֱלֹהוֹת הַשׁוֹכֵן וְנִסְתָּר
בְּקַרְפֶּם בְּכָל לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם וּבְכָל
מְדוּתֵיהֶם הַרְעוֹת, וְתַעֲזֹרְנִי שְׂתַכְּךָ
כְּשֶׂאֲדַבֵּר אוֹ אֵהִיָּה עוֹסֵק עִמָּהֶם יִפְל
הָרַע לְפָנַי, וְהַטוֹב וְהַקְּדוֹשׁ הַשׁוֹכֵן
שֶׁם יִתְגַּלֶּה וְיֵאֲרִי בְּאוֹר גְּדוֹל, וְיִהְיוּ

וְתַחַמַּל עָלַי מֵעַתָּה, וְתַצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ
תְּמִיד מִיָּמֵי רַע, שְׁלֵא יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם
כַּח לְהַתְּגַבֵּר עָלַי חַס וְשְׁלוֹם, כִּי
בְּעֻנּוֹתַי כָּבֹד עָבְרוּ עָלַי יְמֵי רַע הַרְבֵּה
יּוֹתֵר מְדִי, עַד אֲשֶׁר כָּשַׁל כַּח הַסֶּבֶל.
חוֹס וְחַמַּל עָלַי מֵעַתָּה, וְהַצִּילֵנִי
וּמְלַטְנִי וּפְדֵה נַפְשִׁי מִן הַיָּמֵי רַע,
וְעֲזֹרְנִי וְזַכְּנִי לְשִׁבֵּר וְלַהֲכַנִּיעַ וּלְבַטֵּל
כָּל הַיָּמֵי רַע תַּחַת הַיָּמֵי טוֹב, וְהַצִּילֵנִי
מִכָּל רַע, מִכָּל מַכְשׁוֹל עֶזְרָן, וּמִכָּל
הַתְּאוּרוֹת וּמְדוּת רַעוֹת, וְאֶזְכֶּה לְקַדֵּשׁ
עֲצָמֵי בְּמִתָּר לִי, בְּקַדְשָׁה גְּדוֹלָה.
וְאֶזְכֶּה מֵעַתָּה שֶׁיְהִיּוּ כָל יְמֵי טוֹבִים,
וְאֶבְלֶה יְמֵי בְּטוֹב הָאֲמֵתִי, וּשְׁנוֹתַי
בְּנֵעַם הָעֲלִיּוֹן, שְׂאֶזְכֶּה לְעֶסֶק כָּל יְמֵי
בְּעֻבּוֹדְתְךָ וּבְתוֹרָתְךָ בְּאַמְתִּי, וְלַהֲתַדְבֵּק
וְלַהֲפַלֵּל בְּךָ בִּירְאָה וְאַהֲבָה גְּדוֹלָה,
בְּאַמְתִּי וּבְכַאֲמוֹנָה, בְּקַדְשָׁה וּבְטַהֲרָה
תְּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, וְאֶזְכֶּה לְקַיֵּם מִקְרָא
שְׁכָתוֹב, סוֹר מֵרַע וְעֹשֶׂה טוֹב בְּקֶשׁ
שְׁלוֹם וְרַדְפָּהּ. וְאֶזְכֶּה לְבַקֵּשׁ שְׁלוֹם
תְּמִיד, שֶׁיְהִיָּה לִי שְׁלוֹם בְּמְדוּתֵי
וּבְמֵאוּרְעוֹתַי, שְׂתַמִּיד אֲמַצָּא הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן וּבְכָל
אָדָם. וְתּוֹכְנִי תְּמִיד שְׂאֵהִיָּה רוֹדֵף
שְׁלוֹם, לְעֵשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל
עַמְּךָ, בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ וּבֵין אִישׁ
לְאִשְׁתּוֹ, בְּקַדְשָׁה וּבְטַהֲרָה גְּדוֹלָה,
וְתַעֲזֹרְנִי שְׂאֵהִיָּה בְּכָל הָעוֹשִׂים שְׁלוֹם
בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׂבִשְׂמַיִם:

וְתּוֹכְנִי לְעֶסֶק בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה
תְּמִיד, וְעַל-יְדֵי־זֶה תִּקְרַבְנִי
בְּכָל פַּעַם יּוֹתֵר אֶל הַשְׁלוֹם, כְּמוֹ

הַאֲמַתִּיִּים אֵינוֹ נִפְסָק לְעוֹלָם, וְאֵין שׁוּם סִטְרָא דְמַסָּבָא שְׁתּוּכַל לְעַמְד נֶגַד קְדֻשַׁתְּם וּמַעֲלַתְּם וּגְבוּהַם וְתַקְפָּם וְחֻזְקָם וְכֹחַם וּגְבוּרַתְּם. וְזִכְרוֹתְּם וְכֹחַם הַגְּדוֹל יַעֲזֹר וַיִּגַן וַיּוֹשִׁיעַ לָנוּ וּלְכָל הַחוֹסִים בְּהֶם, כִּי גְדוֹלִים צְדִיקִים בְּמִיתַתְּם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם, וְהֵם נִקְרְאוּן חַיִּים תָּמִיד. וְתִזְכְּנִי לְהִיּוֹת רְגִיל בְּיוֹתֵר לְבוֹא עַל צִיּוֹן קְבָרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים וּלְהַשְׁתַּטַּח שָׁם וּלְפָרֵשׁ שִׁיחַתִּי לְפָנֵיהֶם בְּאַמַּת, כְּאֵלוֹ הָיוּ בְּחַיִּים חַיִּיתֶם וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאִזְכֶּה לְעוֹרֵר רַחֲמֵי לְבָבִי עָלַי, וְיִהְיוּ וַיִּכְמְרוּ רַחֲמֵיהֶם עָלַי, אֲשֶׁר אֲנִי כְּלוֹא וְסָגוּר כָּל כֶּךָ שָׁנִים בְּמַקּוֹמוֹת כְּאֵלוֹ הַרְחֻקִים מִמֶּךָ, כְּאֲשֶׁר הֵם יוֹדְעִים בְּבִרְוֵר כָּל עֲנִינֵינוּ וּמַהוֹתְנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר, מִתְחַלֵּה וְעַד סוֹף, וְהֵם יוֹדְעִים עֲצָם הַרְחַמְנוּת שִׁישׁ עַל הָאָדָם הָעוֹבֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּאוֹרַח נְטֵה לְלוֹן, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁב עַל אַחֲרִיתוֹ מַה יַּעֲשֶׂה בְּעוֹלָם הָעוֹמֵד וְהַקָּיִם לְעַד וּלְנִצְחַ נְצָחִים. מִרָא דְעַלְמָא כְּלָא, הַגּוֹף שֶׁלְךָ וְהַנְּשָׁמָה שֶׁלְךָ חוֹסֶה עַל עַמְלֶךָ. וְעֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֶךָ, וְעֲזֹרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי יִשׁוּעָה שְׁלֵמָה וְאַמְתִּיית:

וְזִכְנִי לְהִתְדַבֵּק בְּךָ תָּמִיד בְּאַמַּת, וּלְהִפְיֵר אֶהְבְּתֶךָ הַגְּדוֹלָה שְׂאֵתָה אוֹהֵב אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ בָנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, וְקִדְשַׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר בְּהֵם מְלַבֵּשׁ אֶהְבְּתֶךָ הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר אֶתָּה אוֹהֵב אֶת עַמְּךָ

נִתְגַּלִּין אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַמְּלַבְּשִׁין שָׁם, שֶׁהֵם מַחִיִּין כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְהַאוֹתִיּוֹת יִהְיוּ בּוֹלְטוֹת וּמִצְטַרְפוֹת, וְיִתּוֹסֵף עֲלֵיהֶם אוֹר רַב מְלַעֲלָא, עַד שְׁנוֹזְכָה לְלַקֵּט וּלְבַרֵּר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת הָעוֹכוֹׁם וּמִכָּל מִדּוֹתֵיהֶם הָרַעוֹת, וּלְבַנּוֹת מֵהֶם בְּבִינָיִם שְׁלָמִים דְּקִדְשָׁה. וַיִּקְיָם מִקְרָא שְׁכַתּוֹב, בְּרַכּוּ יְדוּד מְלֹאכֵיו גְבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוֹ. בְּרַכּוּ יְדוּד כָּל-צְבָאָיו מְשָׁרְתָיו עוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ. בְּרַכּוּ יְדוּד כָּל מַעֲשָׂיו בְּכָל מַקּוֹמוֹת מְמַשְׁלָתוֹ בְּרַכֵּי נַפְשֵׁי אֶת יְדוּד:

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֶתָּה יַדְעָתָ, כִּי לֹא הָיָה עוֹלָה עַל דְּעַתִּי לְבַקֵּשׁ כָּל אֱלֹה מְלַפְנֶיךָ, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵינִי יוֹדֵעַ כָּל הַתְּרַחֲקוֹתֵי מִמֶּךָ, אֲבָל אֶפְלוֹ לְפִי מַעַט יַדְיַעְתִּי מֵהַתְּרַחֲקוֹתֵי מִמֶּךָ, גַּם-כֵּן לֹא הָיָה עוֹלָה עַל דְּעַתִּי לְבַקֵּשׁ עַל מַעַט מֵאֱלֹה. אֵךְ אֶתָּה יְדוּד, יַדְעָתָ אֶת לְבָבִי, כִּי כָל דְּבָרֵי תַחֲנוּתִי וּבִקְשׁוֹתֵי וְכָל תַּקְוֹתֵי וּמִבְטָחֵי עֲדִין, הוּא רַק עַל זְכוּת וְכֹחַ הַצְּדִיקִים הַאֲמַתִּיִּים אֲשֶׁר אָנוּ חוֹסִים בְּצַל כְּנַפְיָהֶם, עַל כֵּן עֲלֵיהֶם אֲנִי נִשְׁעֵן לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ כָּל אֱלֹה, כִּי כֹחַם הַגְּדוֹל מִסְפִּיק אֶפְלוֹ עָלַי, אֶפְלוֹ בְּהַתְּרַחֲקוֹתֵי הָעֲצוּם מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרְף, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּכֹחַם הַגְּדוֹל אֲנִי כְּטוֹחַ וְנִשְׁעֵן וְנִסְמָךְ וְנִנְאָחוּ. שְׁעֲדִין יֵשׁ לִי תַקְנָה לְזִכּוֹת לְכָל מַה שֶׁבִּקְשָׁתִי מְלַפְנֶיךָ וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר מִזֶּה, כִּי רַחֲמֶיךָ לֹא כְּלִים, וְזִכּוֹת וְכֹחַ וּגְבוּרַת כָּל הַצְּדִיקִים

ממני כל התאוות וכל המדות רעות, ויהיה לבי ברשותי תמיד, ואקשר כל המדות והימים שבלב אל הדעת הקדוש, וכמו שבהדעת הקדוש המשרש בנו, אנו יודעים שמלא כל הארץ כבודך, עד אשר כפי מעט התנוצצות הדעת שמתנוצץ בנו, מגדלתך ורוממותך ויחודך ואחדותך וממשלתך, היו מתבטלים לגמרי כל התאוות וכל המדות רעות כלם, ולא היה אפשר לנו להרים את דינו ואת רגלינו בלעדך. כן תעזרנו שנזכה לקשר את הלב ומדותיו אל הדעת הקדוש הזה, ויהיה לבי ברשותי עד שאזכה ברחמיך לשבר ולסלק ולבטל ממני כל התאוות וכל המדות רעות, ויהיה נכלל הלב ומדותיו הטובים בהדעת הקדוש, ויקבל לבי ומדותי מאור האהבה שבדעת, עד שאזכה גם בזמן ובימים ובמדות, להשיג ולהבין ולטעם טעם אור הגנוז שהוא אור האהבה שבדעת, ואזכה להבין ולהשיג סתרי תורה אמתיים. ותזכני ותעזרני לעלות בכל פעם, להתקרב אליך ואל תורתך הקדושה ואל השלום, בהתקרבות גדול יותר ויותר, ואזכה תמיד להשיג סתרי תורה הגבוהים יותר:

וזכנו ברחמיך הרבים, שיתגלה לנו התורה הגנוזה והצדיקים הגנוזים, ואם אמנם אין העולם כדאי עכשיו להשתמש באור הגנוז הזה, שהיא התורה הגנוזה והצדיקים

ישראל אהבה אמתית, אהבה וחסד וחסד שאין לה קץ ותכלית. אשר מאהבתך הגדולה ומחמתך האמתית על עמך ישראל הקדוש צמצמת אלהותך כביכול, והלבשת אהבתך בהתורה ומצות הקדושים אשר נתת לנו באהבה על ידי משה נביאך נאמן ביתך, אשר כל מצוה ומצוה היא שעור וצמצום הקדוש, כדי שנזכה על ידיה להכיר אותך ולהשיג אותך ולעבדך באמת ביראה ואהבה. חוס וחנני וזכני לקים כל מצותיך באהבה גדולה, ותעזרני ברחמיך הרבים שאזכה להשיג ולהבין אור האהבה שבדעת, שהוא סתרי תורה, שהיא אורייתא דעתיקא סתימאה, דעתיקא לאתגליא לעתיד לבא, שהיא האהבה הגדולה שהיה בינך ובין ישראל עמך קדם שבראת העולם, אשר האהבה הזאת היא למעלה מהזמן והמדות והימים, אשר אי אפשר להשיג אור האהבה הזאת, כי אם על ידי צדיקים אמתיים הכופים את יצרם, ומבטלים כל התאוות והמדות רעות בתכלית הבטול, ולכם ברשותם.

אבינו מלכנו, עזרני ברחמיך להתקרב ולהתדבק ולהכלל בהצדיק האמת הזה אשר יש לו הכח הזה, להכניס ולהאיר גם בנו אור האהבה הזאת שבדעת. ותחנני ברחמיך הרבים, ותעזרני שאזכה גם כן בזכותו וכוחו לכף ולהכניע ולשבר ולבטל את יצרי הרע, ולסלק ולבטל

הַרְחֹקִים לַעֲבוֹדָתְךָ וּלְיִרְאַתְךָ בְּאֵמֶת,
 אֲפֹלו הַרְחֹקִים מִן הַקְדְּשָׁה מְאֹד
 מְאֹד בְּתַכְלִית הַרְחֹק, אֲפֹלו
 הַמְשַׁקְעִים וְהַמְלַכְלָכִים בְּכָל מִינֵי
 תּוֹעֵבוֹת וְטִנוּפִים וְלַכְלוּכִים, כָּל־
 יַתְעוֹרְרוּ בְּאֵמֶת וַיֵּשׁוּבוּ אֵלֶיךָ מִמְּקוֹם
 שֶׁהֵם, עַל-יְדֵי כַח הַצְדִּיקִים הָאֱמֵתִים
 הָעוֹסְקִים תָּמִיד לְגִלוֹת אֱלֹהוּתְךָ
 וּלְפָרֶסֶם אֲדֹנוּתְךָ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם,
 וְלַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם
 שְׁבַשְׁמִים. וְתִמְשִׁיךְ גַּם עֵתָה בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, הַשְּׁלוֹם הַנִּפְלֵא שֶׁאַתָּה עֲתִיד
 לְגַלוֹת לְעֲתִיד לְבוֹא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב,
 וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְנֹמֵר עִם גְּדִי יִרְבֹּץ
 וְעֹגֵל וּכְפִיר וּמְרִיא יִחָדּוּ וְנִעַר קֶטֶן
 נִהְגָּ בִם. לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל
 הַר קְדוֹשִׁי, כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת
 יְדוּד כְּמִים לַיָּם מְכֻסִּים. וְתִקְיָם מְקַרָּא
 שְׁכָתוּב, בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם שְׁלוֹם
 שְׁלוֹם לְרַחֵק וּלְקְרוֹב אָמַר יְדוּד
 וּרְפָאתָיו. שְׁלוֹם רַב לְאוֹהֲבֵי תוֹרָתְךָ
 וְאֵין לָמוּ מְכֻשׁוֹל. יְדוּד עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן
 יְדוּד יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם. אָמֵן נִצַּח
 סְלֵה וְעַד:

אֶף-עַל-פִּי-כֵן תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ
 לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין, וְתַעֲוֹרֵר רַחֲמֶיךָ
 וְחֶסְדֶיךָ הָאֱמֵתִים עָלֵינוּ, וְתַעֲזָרְנוּ
 בְּטוֹבוֹתֶיךָ וּנְחִינּוּתֶיךָ הַגְּדוֹלִים,
 שְׁנֹזְכָה שְׁיִתְגַּלוּ לָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
 הַצְדִּיקִים הַגְּנוּזִים וְהַתּוֹרָה הַגְּנוּזָה, כִּי
 אַתָּה יְדַעְתָּ יְדוּד אֱלֹהֵינוּ, שְׂאֵין לָנוּ
 עֲכָשְׁיוֹ שׁוֹם סְמִיכָה וְתִקְוָה, כִּי אִם
 עַל-יְדֵי הַצְדִּיקִים הַגְּנוּזִים וְהַתּוֹרָה
 הַגְּנוּזָה, כִּי הֵם לְבָדֶם מְגִינִים עָלֵינוּ
 עֲכָשְׁיוֹ בְּעִמְקֵי הַגְּלוֹת הַמֵּר הַזֶּה,
 בְּעוֹקְבָא דְמְשִׁיחָא. חוּסָה עָלֵינוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ, יְהִמוּ מַעִיף עָלֵינוּ וְעִזָּרְנוּ
 לְכַבֵּשׂ אֶת יִצְרָנוּ לְסוּר מֵרַע לְגַמְרֵי
 כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעִינֶיךָ
 תָּמִיד, עַד שְׁנֹזְכָה לְהַנּוֹת וּלְטַעֵם גַּם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה מְאוּר הַגְּנוּז וְצָפוֹן וְזָרוּע
 לְצְדִיקִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב, אוּר זָרוּע
 לְצְדִיק וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמֻחָה. וְכַתִּיב,
 אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב כִּי פְרִי מַעֲלָלֵיהֶם
 יֵאָכְלוּ. וְתִמְשִׁיךְ שְׁלוֹם עַל עַמְּךָ
 יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם, וְתִבְטַל כָּל מִינֵי
 מַחְלָקֶת מִן הָעוֹלָם, עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי
 רַבּוֹי הַשְּׁלוֹם, יִמְשְׁכוּ וְיִתְקַרְבוּ כָּל

ברסלב'ר חסיד

כל דרגא ודרגא שאתה רוצה לזכות, הוא אך ורק ע"י התורות של רביה"ק, והם הערובה היחידה להינצל מהבלי העוה"ז ולהתקדש ולהתעלות בתורה ותפילה. אי לכך, קבע לעצמך סדר קבוע בו אתה עוסק והולך עם התורה הזמנית, בג'

דברים אלו:

א. "ללמוד את התורה" [והליקוטי הלכות שעליה] בבקיות.

"כי צריכים ללמוד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל פה" או בעומק העיון "כי יש בו שכל גדול ועמקות נפלא מאד על פי פשוטן של דברים" ו"אז יזכה לראות הפנימיות שיש בספריו הקדושים כי יש בהם פנימיות הרבה מה שאין נראה על פי פשוטו כלל. אשרי הזוכה ללמוד ולהתמיד בהם הרבה" (חיימו שמו"ו, שמו"ז).

ב. "לעשות מתורות תפילות" – להתפלל על התורה, הן ע"י אמירת תפילתו של מוהרנ"ת הן בהתבודדות בשפתך האישית.

"אף על פי שבתחלה יכול להיות שיידמה לו שהתורה הזאת אינה מדברת מהכרחיות שלו, ומהחסרונות והפגמים שלו באותו העת, אף על פי כן כשיתחיל לדבר על ידי אותה התורה בודאי יעזרוהו השם יתברך ויכל להכניס כל שיחתו שם, ואת כל אשר עם לבבו יוכל לפרש על ידי כל תורה ותורה". ו"אמר: שעדין לא עלו שעשועים באלו לפני השם יתברך כמו אלו השעשועים שנעשין מתפללות אלו שעשועים מן התורות"

(הקדמת ליקו"ט).

ג. "לילך עם התורה" – לקשר את חיי היום - יום אל התורה; הן הדברים של קדושה, כגון ציצית ותפילין, תורה ותפילה, שבת ומועדים וכיו"ב. הן צרכי הגוף, אכילה ושתייה, שינה ושיחת חברים וכיו"ב. ו"אפלו בקצת מקומות אשר לפנים ריהטא בהשקפה ראשונה אין מבינים היטב איך נוגע הענין הזה לעבודה לפי מדרכתו, אף על פי כן באמת יש שם עצות נפלאות והתעוררות נורא לשוב אליו יתברך ממקום שהוא שם ואם תשים עינך ולבך שם היטב בודאי תמצא גם שם עצות ודרכים טובים לפי מדרכתך" ו"ותבקש מהשם יתברך שיאיר עיניך לזכות לזה להבין הדברים היטב למעשה, כי כל דבריו זכרוננו לברכה, כלם נצרכים ומכרחים לעבודות ועצות טובות לעבדו יתברך" (שיחות הר"ן קל"א). ו"יהיה כל העבודה רוחנית על פי התורה הזאת הן התורה ותפלה ומצות ועבודת השם הכל על פי התורה הזאת, וכן כל העבודות הגשמיות, אכילה ושתייה, ושינה ושיחה עם הבריות ומשא ומתן, הכל על פי התורה הזאת. ולחשב תמיד בה בשכבך ובקומך ובכלתך בדרך וכו' תהיה כל מעינה בה. מי שמקיים זאת, בודאי יזכה לכל הברכות אפילו בגשמיות בעולם הזה, כי התורה נותנת חיים גשמיים גם כן ועשר וקבוד ונכסיו ומצליחים וכו', ומכל שכן שיזכה בזה לחיי עולם הבא ולזכות לכל המדרגות שבעולם שאדם צריך לזכות" (מכתבי שמואל, פג).

קונטרס זו יצא לאור ללומדי
התורה הזמנית - התורה שבה
הולכים יחד אלפים מאנ"ש בארץ
ובתפוצות

**ע"י ארגון 'תמימי דרך'
בשיתוף 'תורות והלכות'**

להצלחת

**הרה"ה ר' בנימין יעקב נתן בן
איטא וויצהנדלר
ובני ביתו
בכל מילי דמיטב**

בסיוע 'לטייל בתורתו'

**המעוניין להשתתף בהוצאות
הקונטרסים וספרי תורות והלכות
יפנה לפל'**

0548531995